๒๐ ปี แห่งความหลัง

สถาบันพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

ป.กศ. รุ่น ๕ และ ป.กศ.สูง รุ่น ๑

ครั้งที่ ๑๘

คารวะอาจารย์และสังสรรค์

20-21 พฤศจิกายน 2553

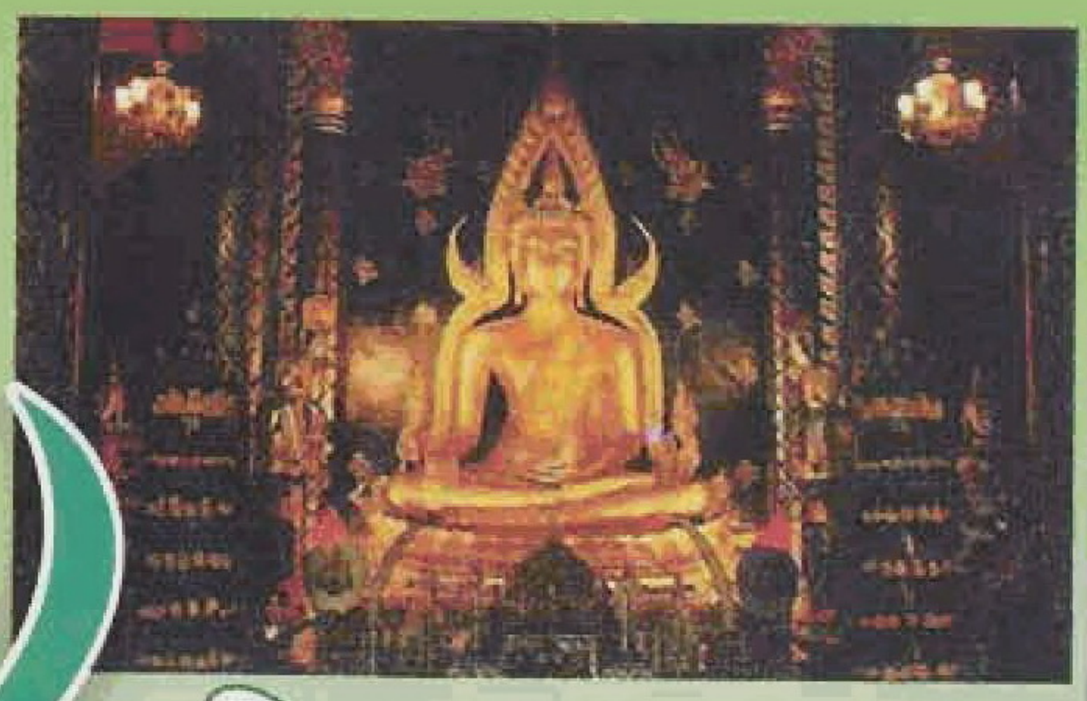
ณ กรีนเลค รีสอร์ท เชียงใหม่

หนึ่งปี หนึ่งครั้ง

เขียว-ขาว

ระลึกความหลัง

"พบสุขครบ"

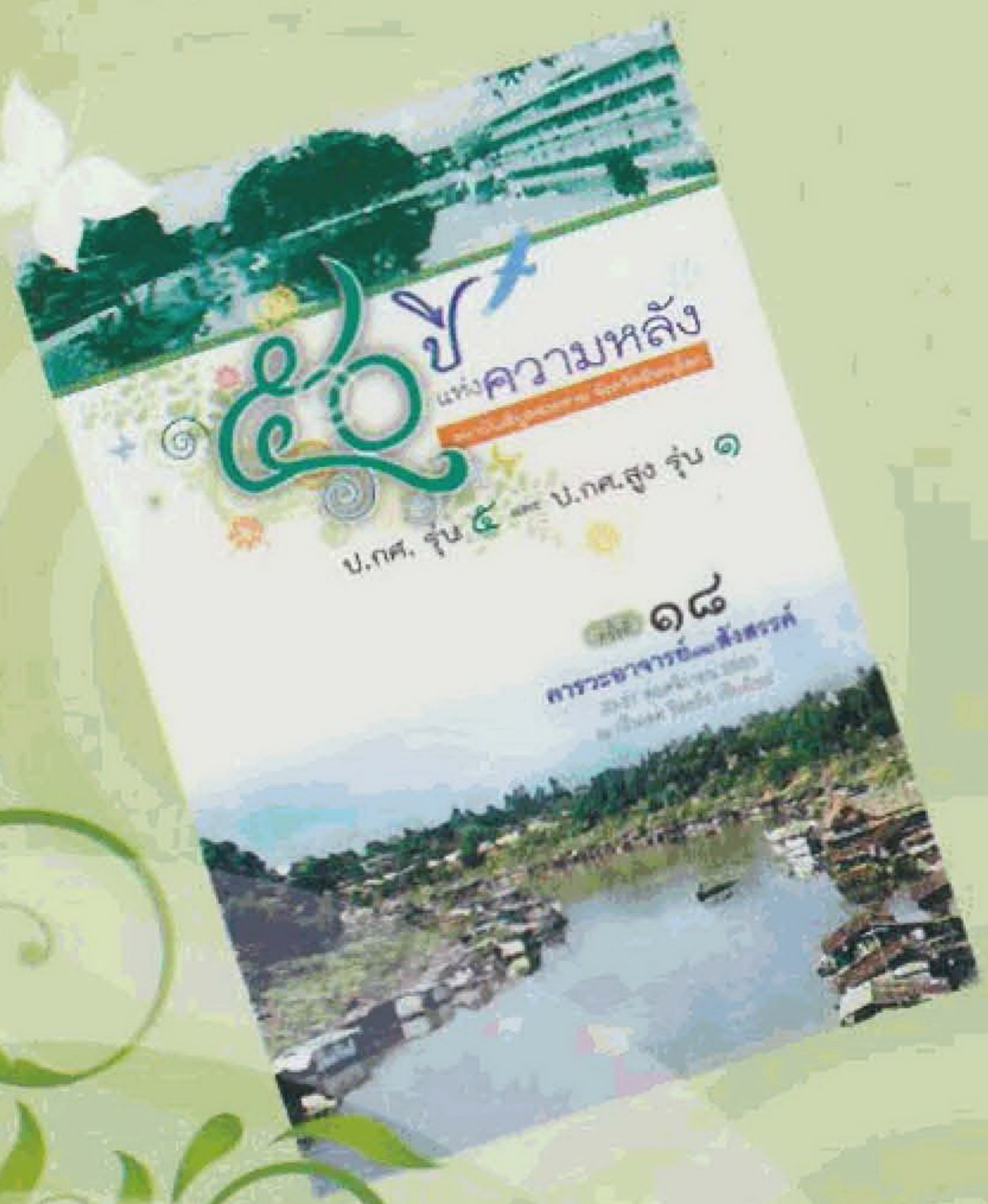

ปีแห่งความหลัง

ความกตัญญูกตเวทิตาในคณาจารย์อาวุโส
ความทรงจำ-ความประทับใจในสถาบัน และเพื่อน ๆ
มิเลือนลืม

ปี
แห่งความหลัง
ป.กศ. รุ่น ๕ และ ป.กศ.สูง รุ่น ๑
๑๘

คำนำ

หนังสือ “๕๐ ปีแห่งความหลัง” ของศิษย์เก่าพิบูลสงคราม ป.กศ. รุ่น ๕ และ ป.กศ.สูง รุ่น ๑ จัดพิมพ์ขึ้นมาครั้งนี้ โดยอาจารย์และเพื่อนๆ ศิษย์เก่า ได้เขียนเล่าความทรงจำ ความประทับใจ เมื่อครั้ง อยู่ในสถาบัน “พิบูลสงคราม” ในวาระครบ ๕๒ ปี แห่งการจบจากสถาบันนี้ไป

เนื้อหาของเรื่องส่วนใหญ่จะเป็นการบรรยาย เล่าความหลัง ความประทับใจ ทั้งด้านอาคาร สถานที่ อาจารย์ การเรียน การสอน กิจกรรมต่างๆ และชีวิตความเป็นอยู่ของศิษย์ในวัยขณะนั้น บางเรื่องอาจารย์และเพื่อนๆ หลายคนอาจจะลืมเลือนไปแล้ว บางเรื่องก็แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาสถาบันจากอดีตจนถึงปัจจุบัน เมื่อได้หวนกลับมาอ่าน อาจรำลึกถึงอีก คงจะทำให้เกิดความสุข และเพิ่มพูนความรักศรัทธาในอาจารย์และสถาบันมากขึ้น

ในโอกาสที่อาจารย์ เพื่อนๆ และผู้ติดตาม ได้มาร่วมงาน “คารวะอาจารย์ และสังสรรค์” ครั้งที่ ๑๘ ระหว่างที่ ๒๐ - ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ณ โรงแรมกรีน เลค รีสอร์ท จังหวัดเชียงใหม่ นี้ ผมขออาราธนาคุณพระรัตนตรัย สิ่งศักดิ์สิทธิ์อันได้แก่ ท่านพระครูบาศรีวิชัย และองค์พระธาตุดอยสุเทพ ได้โปรดดลบันดาลให้ทุกท่านมีความสุข สุขภาพแข็งแรง มีพลานามัยสมบูรณ์ และเดินทางกลับบ้านพักด้วยความสวัสดิภาพทุกประการ

ด้วยรักและปรารถนาดี

วิสิทธิ์ โรจน์พจนรัตน์

(นายวิสิทธิ์ โรจน์พจนรัตน์)
ประธานกรรมการที่ปรึกษาการจัดงานฯ

สารจากประธานจัดงานฯ

ด้วยศิษย์เก่า ป.กศ. รุ่น ๕ และ ป.กศ.สูง รุ่น ๑ พิบูลสงคราม โดยศิษย์เก่าในจังหวัดพิษณุโลก, อุตรดิตถ์, พะเยา, ลำปาง และเชียงใหม่ ได้ร่วมกันเป็นเจ้าภาพและได้รับการสนับสนุนจากศิษย์เก่าในกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง จัดงาน **"คารวะอาจารย์และสังสรรค์" ครั้งที่ ๑๘** ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ณ โรงแรมกรีน เลค รีสอร์ท จังหวัดเชียงใหม่ การจัดงานครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ให้ศิษย์เก่าในรุ่นนี้ได้พบปะสังสรรค์สร้างความสัมพันธ์ ระหว่างกันและกัน และให้ศิษย์ได้มีโอกาสร่วมคารวะ ยกย่องเชิดชู คณาจารย์เก่าที่เคยอบรมสั่งสอนมา

ในนามคณะกรรมการจัดงานฯ ขอต้อนรับ และขอขอบคุณ คณาจารย์อาวุโส แขกผู้ติดตาม เพื่อนๆ และครอบครัวที่ได้ให้เกียรติมาร่วมงานในครั้งนี้ ขอขอบคุณ คุณวิสิทธิ์ - คุณอรทัย โรจน์พจนรัตน์ และสำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา ที่สนับสนุนการจัดงานครั้งนี้และเป็นผู้จัดพิมพ์หนังสือ **"๕๐ ปีแห่งความหลัง"** ขอให้ทุกๆ ท่านมีความสุขสนุกสนานกับการพบปะพูดคุย และร้อง รำ เต้น ในครั้งนี้ด้วย ขอให้โชคดีและพบกันอีกครั้งในงาน "คารวะอาจารย์และสังสรรค์" ครั้งที่ ๑๙ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ต่อไป....**สวัสดี**

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดำรง ประเสริฐกุล)
ประธานคณะกรรมการจัดงานฯ

งานสังสรรค์และคารวะอาจารย์ ครั้งที่ 17

วค.พิบูลสงคราม พิษณุโลก

28 - 29 พฤศจิกายน 2552

ณ โรงแรมไพลินสุโขทัย

สารบัญ

	หน้า
คณะกรรมการจัดงานฯ	๑
กตัญญูรู้คุณครู	๔
ศิษย์เก่า	๕
เรื่องเล่าจากครูเฒ่า	๑๐
สนามบินเก่า : ถิ่นเก่าที่เราเคยอยู่	๑๒
ครูมีศิษย์ดี	๑๕
ความมีน้ำใจของศิษย์	๑๘
ทุกคนต้องแก่ แต่เป็นเรื่องธรรมดา	๒๓
มหาวิทยาลัยของเรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	๒๙
กำเนิดงานรุ่นครั้งที่ ๑ ที่พิจิตร	๓๕
อดคิดถึงความหลังไม่ได้	๓๘
ในความทรงจำของป้อม	๔๑
จำได้ไหม?	๕๐
ในความทรงจำ : ป.กศ. รุ่น ๕ (ปี ๑)	๖๐
คลายเครียด (จำเขามาเล่าต่อ)	๖๖
ความหลังก่อนจากกัน : เรื่องของพวกเรา	๗๑
รำลึกถึงมานิตย์ : แด่ครอบครัว “สอนไว”	๘๐
๕๑ ปี ใจยังคะนึงถึงพิบูลสงคราม	๘๔
ภาษาเหนือที่ควรรู้ (ของแถม)	๘๘
จดหมายจากประกิต พัฒนากุล	๙๔
จดหมายตอบประกิต พัฒนากุล	๙๗
รอยหลัง	๙๙
คำกล่าวบทไหว้ครู	๑๐๐
มาร์ช เขียว-ขาว	๑๐๑
ทำเนียบคณาจารย์อาวุโส และ ป.กศ.รุ่น ๔. ป.กศ.สูงรุ่น ๑	๑๐๒
การจัดงานคารวะอาจารย์และสังสรรค์ฯ	๑๑๒

กำหนดการคารวะอาจารย์และสังสรรค์ ครั้งที่ ๑๘

๒๐ - ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

ณ โรงแรมกรีน เลค รีสอร์ท จังหวัดเชียงใหม่

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. - ลงทะเบียนรับของที่ระลึก
- รับประทานอาหารกลางวัน

๑๓.๐๐ น. - พักผ่อน หรือท่องเที่ยวสถานที่ต่างๆ ตามอัธยาศัย

๑๖.๓๐ น. - คณะกรรมการจัดงานพร้อมกันที่ห้องจัดงานโรงแรมกรีน เลค รีสอร์ท

๑๘.๐๐ น. - คณาจารย์อาวุโสและเพื่อนๆ พร้อมกันที่ห้องจัดงาน
- เพลินไปกับเสียงเพลง

๑๙.๓๐ น. - อาจารย์เจ้าของพื้นที่ ((อ.ประสิทธิ์ สุขเขียว) กล่าวต้อนรับ
- ประธานกรรมการดำเนินงาน กล่าวรายงาน
- อาจารย์อาวุโส (รศ.ดร.มังกร ทองสุขดี) กล่าวเปิดงาน
- ตัวแทนศิษย์เก่าชาย-หญิง (วิสิทธิ์ - ทรงสรรค์) นำพานพุ่มธูป-เทียน และดอกไม้เคารพตัวแทนอาจารย์อาวุโส (ผศ.อนงค์ นาคสวัสดิ์) เป็นผู้รับพานพุ่ม
- ศิษย์เก่ามอบมาลัยข้อมือคารวะอาจารย์อาวุโส
- ประธานกรรมการดำเนินงาน กล่าวนำบทไหว้ครู ศิษย์ทุกคนกล่าวคำไหว้ครูพร้อมกัน
- ขับเสภาโดยตัวแทนศิษย์เก่า (วัฒนา อมรมุนีพงศ์)
- ผู้แทนอาจารย์อาวุโส (รศ.ดร.มังกร ทองสุขดี) กล่าวแสดงความรู้สึก
- ร้องเพลงมาร์ช เขียว-ขาว
- สงบนิ่ง ยืนไว้อาลัยให้อาจารย์และเพื่อนๆ ที่จากไป
- รำวงคล้องช้าง ลีลาศ-ร้อง-รำ-เต้น
- การแสดงของกลุ่มต่างๆ
- มอบงานให้ผู้แทนเจ้าภาพครั้งต่อไป

๒๓.๐๐ น. - ปิดงาน (กลับห้องพักหรือตามอัธยาศัย)

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

๐๖.๓๐ น. - ประกอบพิธีถวายสังฆทานอุทิศส่วนกุศลให้อาจารย์และเพื่อนๆ ที่ล่วงลับไปแล้ว

๐๗.๓๐ น. - รับประทานอาหารเช้าที่ห้องอาหารของโรงแรม

๐๙.๐๐ น. - เดินทางกลับภูมิลำเนาโดยสวัสดิภาพหรือท่องเที่ยวตามอัธยาศัย

(สวัสดี... พบกันใหม่ปีหน้า)

คณะกรรมการจัดงาน "คารวะอาจารย์และสังสรรค์"
ป.กศ. รุ่น ๕ และ ป.กศ.สูง รุ่น ๑ พิบูลสงคราม ครั้งที่ ๑๘
วันที่ ๒๐ - ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
โรงแรมกรีน เลค รีสอร์ท จังหวัดเชียงใหม่

---

๑. อาจารย์ที่ปรึกษา	๑. รศ.ดร.มังกร ทองสุขดี	๔. อ.ยงยุทธ เด็ดแก้ว
	๒. ผศ.ครองศักดิ์ ชันธเลิศ	๕. อ.เพ็ญรัตน์ วริรักษ์
	๓. ผศ.อดิเทพ บัณฑิตย์	๖. อ.สนั่น สุขรัตนปรีชา
๒. กรรมการที่ปรึกษา	วิสิทธิ์ โรจน์พจนรัตน์ และตัวแทนผู้ประสานงานของแต่ละจังหวัด	
๓. ประธานกรรมการดำเนินงาน	ดำรง ประเสริฐกุล	
๔. รองประธานกรรมการ	๑. น้ำเชื่อม ยิ้มฤทธิ์	๓. ประคอง อาจองค์
	๒. เศวต รัตโนทัย	๔. วัฒนา อมรมุนีพงศ์
๕. เลขานุการ	มาลี จ้อยโหมด	
๖. ผู้ช่วยเลขานุการ	พรรณี รอดนิล	
๗. เหรัญญิก	ประคอง อาจองค์	
๘. ผู้ช่วยเหรัญญิก	๑. วัฒนา อมรมุนีพงศ์	๓. ผาสุก เพ็งคุ้ม
	๒. สมศรี กสิฤกษ์	๔. สุวิมล สิทธิศักดิ์
๙. ลงทะเบียน	๑. มาลี จ้อยโหมด	๖. ประนอม ยิ้มละมัย
	๒. แสงจันทร์ อินทรทัศน์	๗. สุนันทา เทอดไทย
	๓. มาลี มีศิล	๘. บุญมา ปรอดครบุรี
	๔. ทวีป สุขเกิด	๙. พรรณี รอดนิล
	๕. วีระชัย เตียวตระกูล	๑๐. ตัวแทนผู้ประสานงาน ของแต่ละจังหวัด
๑๐. สถานที่ห้องพักและอาหาร	๑. น้ำเชื่อม ยิ้มฤทธิ์	๔. พวงมาลี ทองภูเบศร์
	๒. เศวต รัตโนทัย	๕. บัญญัติ เกตุชาญ
	๓. ณรงค์ เล็กศิริ	

๑๑. พิธีกร

๑. เศวต รัตโนทัย
๒. ณรงค์ รมณียกุล
๓. ทรงสรรค์ นิลกำแหง
๔. เยียม สมสูตร
๔. พิธี จำนงไทย
๖. บุญอาบ นันทขว้าง
๗. ประไพพรรณ เวชรักษ์
๘. พร้อมพรรณ พฤทธิกุล

๑๒. ปฏิคม

๑. แถม คงเทศ
๒. สุวรรณ นุชนารถ
๓. อบ ปรอดครบุรี
๔. บุพดี เกตุปัญญา
๕. ประจวบ คงทอง
๖. กิติ ใจทอง
๗. สานิตย์ โสวัณณะ
๘. พายัพ น้อยจันทร์
๙. โนรี กนกวิทย์
๑๐. ประสิทธิ์ ศรีภิรมย์
๑๑. มะลิ สังขพร

๑๓. ตัวแทนผู้ประสานงานของแต่ละจังหวัด

พิจิตร - สาคร พรหมจันทร์
- สุมาลย์ กุศลศารทูล

พิษณุโลก - วัฒนา อมรมุนีพงศ์
- ประคอง อาจองค์

เพชรบูรณ์ - ดุสิต คงตระกูล
- บรรจงจิต พงษ์ชำชนะภัย

กำแพงเพชร - สุวัฒน์ น้ำคณาคุปต์
- นริศร์ ศรีโพธิ์

ตาก - ชัยวัฒน์ จิตมั่น
- วุฒิ ทองไทยนันท์

นครสวรรค์ - วิรัช จงอยู่สุข
- บังอาจ บำรุงศรี

น่าน - คำมอญ คำวัง
- จุรีรัตน์ วิบูลย์ศักดิ์

แพร่ - ปทุม พงศ์พันธ์
- ธัญญา จันทร์จารุพงศ์

สุโขทัย - ประภา วงศ์มณี
- ณรงค์ รมณียกุล

อุตรดิตถ์ - ประจวบ คงทอง

กรุงเทพฯ และใกล้เคียง - วิสิทธิ์ โรจน์พจนรัตน์
- พิธี จำนงไทย

เชียงใหม่ และใกล้เคียง - น้ำเชื่อม ยิ้มฤทธิ์
- ณรงค์ เล็กศิริ

๑๔. บันทึกภาพ - ณรงค์ เล็กศิริ และทีมงาน

๑๕. ประเมินผล - ดำรง ประเสริฐกุล และทีมงาน

กตัญญูรู้คุณครู*

(วสันตดิลกฉันท์ ๑๔)

น้อมจิตประนมกรประกาศ
ผองผู้ประกอบคุรุประการ
สิบหกเฉลิม ณ มกรา-
ปวงศิษย์สัฤษฏ์กิจอนัน-
เนื่องบรรพกาลนเวสมัย
ฤาศิษย์สถิตนครศรี
ด้วยแรงพลังพิริยะเลิศ
พอเพียงเผดียงปริวิชา
มีภูมิพิทักษ์ศุภเสริม
แม้วันจะบรรลุอิรกาล
นับวันจะเปี่ยมสุขปิติปลื้ม
ฑูนเทิดประเสริฐฉริยะบู-
อภิวาทคณาจารย์
ทนุวิทยาสรรพ์
คมวาระสำคัญ
ต ระลึกพระคุณมี
จรในวนาลี
ลุประสิทธิ์ศึกษา
นรเศวิศประจักษ์ตา
ปฏิสนธิการงาน
หิตเพิ่ม ณ วิญญาณ
มนมั่นกตัญญู
มิละลืมพระคุณครู
ชิตท่านนิรันดร

อุทิศ กุมาร

*รางวัลครุสภา ประกวดบทร้อยกรองเทิดเกียรติคุณครู เนื่องในวันครู พ.ศ. ๒๕๕๓

ศิษย์เก่า

รศ.ดร.มังกร ทองสุขดี

นัย (ไน, ไนยะ) : สำคัญ

ศิษย, ศิษย์ หมายถึง ผู้ศึกษาวิชาความรู้จากครูหรืออาจารย์, คู่กับครูหรืออาจารย์, ผู้อยู่ในความคุ้มครองดูแลของอาจารย์ เช่น ศิษย์วัด โดยปริยาย หมายถึง ผู้ที่ศึกษาหาความรู้จากตำราของผู้ใดผู้หนึ่งแล้วนับถือผู้นั้นเสมือนเป็นครูบาอาจารย์ของตน

ศิษย์ก้นกุฏิ : ศิษย์คนโปรดที่อยู่รับใช้ใกล้ชิดอาจารย์ที่กุฏิตลอดเวลา และเป็นผู้ที่อาจารย์ไว้วางใจมาก โดยปริยาย หมายถึง ศิษย์คนโปรดของครูบาอาจารย์เพราะเคยรับใช้ใกล้ชิดและเป็นที่ไว้วางใจของครูบาอาจารย์ มักจะเรียนเก่งด้วย

ศิษย์คิดล้างครู : ศิษย์เนรคุณที่มุ่งคิดจะทำลายล้างครู

ศิษย์นอกครู : ศิษย์ที่ประพฤติไม่ตรงตามคำสอนของครูบาอาจารย์ โดยปริยาย หมายถึง ผู้ที่ประพฤติไม่ตรงตามแบบฉบับที่นิยมกันมา

ศิษย์มีครู : คนเก่งมีครูเก่ง

ศิษย์หัวแก้วหัวแหวน : ศิษย์ที่ครูบาอาจารย์รักใคร่เอ็นดูมาก

ศิษย์เอก : ศิษย์ที่มีความรู้ความสามารถเป็นเลิศเหนือศิษย์ทั้งปวงหรือศิษย์แต่ละรุ่น

ศิษยานุศิษย์ : ศิษย์น้อยใหญ่

ศิษย์เก่า : ผู้ที่เคยศึกษาในสถาบันการศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่ง

ศึกษา : การเล่าเรียน ฝึกฝน และอบรม

(แหล่งที่มา : พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ หน้า ๑๑๐๓ - ๔)

ข้อคิด

: ศิษย์ดี ต้องมีครู

: ศิษย์อกตัญญู เสมือนงูเห่ากับชาวนา

: ครูไร้เมตตา เสมือนพฤกษาไม่มีใบ

: การเป็นคนดีก็นับว่ายากอยู่แล้ว แต่การเป็นครูดี ยังยากยิ่งกว่า

<u>กรณีศึกษา ๑</u> : ศิษย์เก่าพิบูลสงคราม พิษณุโลก

หมายถึง บรรดาผู้ที่เคยมารับการศึกษา เล่าเรียน ฝึกฝน อบรม และรับบริการในหลากหลายกิจกรรมที่สอดคล้องกับกระบวนการการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ หรือการให้บริการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อนำความรู้ทักษะ และประสบการณ์ไปพัฒนาตน ครอบครัว และสังคม ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สถาบันฯ ได้รับการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง สามารถสื่อสารเรื่องราวได้จากหลักฐานสำคัญ ได้แก่ "พระราชดำรัสตอบของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ แห่งราชวงศ์จักรี ในการเปิดโรงเรียนฝึกหัดครูมูลมณฑลพิษณุโลก - พิษณุวิทยายน เมื่อวันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๙ หรือเมื่อ ๘๔ ปีที่ผ่านมา ตราบจนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานนาม **ราชภัฏ** ให้แก่วิทยาลัยครูทั่วประเทศ และในที่สุดได้ทรงพระมหากรุณาธิคุณให้ตราพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ... พ.ศ. ๒๕๔๗ พร้อมทั้งพระราชทานพระราชลัญจกรประจำพระองค์ให้เป็น ตราประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏ..."

ภาพพจน์ของบัณฑิต - ศิษย์เก่า มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลกนั้น นอกจากจะสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว ยังเป็นที่ยอมรับของสังคมใน "ความเป็นบัณฑิตที่อุดมด้วยคุณธรรมที่พึงประสงค์" ประกอบด้วย

ประการแรก : ความเป็นคนดี เพราะมีภูมิฐาน (General or Liberal Education)

ประการที่สอง : ความเป็นผู้มีวิชา เพราะมีภูมิรู้ ระดับมืออาชีพ (Professional Education)

ประการที่สาม : ความเป็นผู้ที่อุดมด้วย ภูมิธรรม (Intellectual Skills) ที่เป็นคุณธรรมแห่งความเป็นปราชญ์

ประการที่สี่ : ความเป็นผู้มีภูมิของความเป็นผู้นำ (Leadership)

ประการที่ห้า : ความเป็นคนดี เพราะมีความเป็นกัลยาณมิตร (Friendship)

นอกจากนั้นแล้ว บรรดาบัณฑิต - ศิษย์เก่าของพิบูลสงคราม พิษณุโลก ยังต้องรักษาและพัฒนาเอกลักษณ์ของความเป็นบัณฑิตของตน ด้วยการทำนุบำรุงในเรื่องสำคัญ ๒ ประการ ได้แก่

ก. ศักดิ์ หมายถึง อำนาจทางวิชาการ โดยการศึกษา อบรม ฝึกฝนทางด้านวิชาการอยู่ตลอดเวลา

ข. สิทธิ์ หมายถึง ความเป็นเลิศเชิงวิชาการนำไปสู่การปฏิบัติจนประสบความสำเร็จและเป็นประโยชน์แก่สังคมตลอดเวลา

สมาคมศิษย์เก่าพิบูลสงคราม พิษณุโลก นั้น เริ่มต้นจากการหลอมรวมจิตใจและวิญญาณของบรรดาศิษย์เก่าที่ออกไปรับราชการเป็นครู และวิชาชีพอื่นๆ จนกระทั่งก่อร่างสร้างตัวมีหลักฐานที่มั่นคงและมีวุฒิภาวะของความเป็นผู้นำที่สังคมให้การยอมรับนับถือ และมีความมั่นใจที่จะพัฒนาคนไปสู่อนาคตได้ด้วยความมั่นใจ บรรดาศิษย์เก่าจำนวนไม่น้อยเริ่มมีความคิดทั้งในเรื่องปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งคิดย้อนอดีตของตนเองในฐานะความเป็นศิษย์เก่าของสถาบันที่ตนได้ศึกษาเล่าเรียนมา โดยเฉพาะกระบวนการเรียน การสอน การฝึก การอบรมบ่มเพาะ ภายใต้การบริหาร การจัดการของผู้บริหาร (ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ อธิการ และอธิการบดี) ครู อาจารย์ วิทยากร ตลอดจนเจ้าหน้าที่นักการภารโรง แม่ครัว พนักงานขับรถ โดยใช้กระบวนการศึกษาเฉพาะเพื่อผลิตครู ซึ่งเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของสังคมมนุษย์ (หากสังคมใดขาดวิชาชีพครูแล้ว วิชาชีพอื่นย่อมเกิดขึ้นได้ยาก)

ในสถาบันการผลิตครูนั้น นอกจากจะกำหนดหลักสูตรเฉพาะวิชาชีพครูแล้ว ยังมีกิจกรรมการเสริมหลักสูตรที่หลากหลายล้วนแต่เป็นการปลูกฝังจิต-วิญญาณของความเป็นครูอย่างเข้มข้นอีกด้วย อาทิ การอยู่หอพัก การรับประทานอาหารร่วมกันทุกมื้อ การกีฬา การพัฒนาชุมชน กิจกรรมทางด้านศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม เพื่อมุ่งเน้นให้ศิษย์เก่าได้รับการปลูกฝังจิตวิญญาณของความเป็นครูและผู้นำที่พึงประสงค์ของสังคม มีตัวอย่างที่ควรแก่การจดจำและนำไปพัฒนา ได้แก่ โครงการฝึกหัดครูชนบท และโครงการคุรุทายาท รวมทั้งโครงการเพชรราชภัฏ ซึ่งล้วนแต่ประสบความสำเร็จที่น่าภาคภูมิใจ

จากกระบวนการเรียนการสอน การฝึกฝน และอบรมบ่มเพาะที่หลากหลาย ล้วนแต่เป็นการปลูกฝังจิตวิญญาณความเป็นครูที่ดี มีคุณธรรมและมีภาวะผู้นำที่ได้รับการยกย่อง ยอมรับ และนับถือ จนเป็นที่ประจักษ์แก่สังคมนั้น จึงเกิดมีแรงกระตุ้นและบันดาลใจให้บรรดาศิษย์เก่ามีความภาคภูมิใจในวิชาชีพแห่งตน รวมทั้งมีจิตสำนึกถึงสรรพสิ่งทั้งหลาย ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ที่สถานการศึกษา โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก ภายใต้การสอน การฝึก การอบรมบ่มนิสัย และการให้บริการของคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักการภารโรง และบรรดาเพื่อนพ้องน้องพี่ - "ชาวสีเขียว ฉลาดเฉลียว เยือกเย็น เป็นนิสัย..." ได้ร่วมกันสร้างสรรค์ตลอดมา จนกลายเป็น "จิต-วิญญาณของสถาบัน" (Spirit of Place) ที่พวกเราชาวพิบูลทุกรุ่นทุกสมัยให้การยอมรับนับถือ และได้กลายเป็นเอกลักษณ์ที่พวกเรามีความภาคภูมิใจ และยึดถือเสมือนจุดร่วมของการสร้างคุณงาม ความดี ความมีน้ำใจ และมีคุณค่าที่พี่น้องชาวเขียว-ขาว จะต้องรักษาและพัฒนาให้ดำรงคงอยู่ตลอดไป

<u>กรณีศึกษา ๒</u> : **กิจกรรมมีลักษณะโดดเด่นเฉพาะของศิษย์เก่าพิบูลสงคราม และไม่มีสถาบันอุดมศึกษาใดเสมือน** ได้แก่

: พิธีการแสดงความกตัญญูกตเวทิตาต่อพ่อครู แม่ครู ที่เสมือนปูชนียบุคคลที่ควรเคารพบูชาและเทิดทูน

: พิธีการ "ต้อนรับน้องใหม่ด้วยพิธีบายศรีสู่ขวัญ" ของบรรดาศิษย์รุ่นพี่

: เชิดชูเกียรติครูอาจารย์ที่มีผลงานดีเด่น
: ยกย่องศิษย์เก่าที่มีผลงานดีเด่น
: สนับสนุน ส่งเสริม ความเจริญก้าวหน้าของสถาบัน
: แสวงหาวิธีการประสานสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่าแต่ละรุ่น
: ศิษย์เก่าแต่ละรุ่น จะมีงาน "เพื่อนสัมพันธ์ในรุ่นของตน" โดยเชิญครู-อาจารย์ และสมาชิกในครอบครัวของแต่ละคนไปร่วมด้วย ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนไปตามจังหวัดต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ
: จัดหา "ทุนการศึกษาของศิษย์รุ่นน้อง" มอบให้มหาวิทยาลัยดำเนินการ
: มีการประชาสัมพันธ์ด้านกิจกรรมของแต่ละรุ่น จัดทำเนียบเพื่อนร่วมรุ่น
: ชักชวนสมาชิกภายในครอบครัวและเพื่อน มาร่วมเป็นสมาชิก สมทบ และมีบทบาทสำคัญยิ่ง
: ครู-อาจารย์ เจ็บไข้ได้ป่วยจะผลัดกันมาดูแลเอาใจใส่ เสมือนญาติในครัวเรือน รวมทั้งคอยเกื้อกูลเพื่อนๆ แม้แต่ครูบางท่านที่มีปัญหาต่างๆ
: ในวันสำคัญ อาทิ วันครู วันพ่อ วันแม่ ศิษย์จำนวนไม่น้อยที่แสดงความกตัญญูกตเวที ซึ่งเป็นความงดงามทางด้านจิตใจ และพฤติกรรมของความเป็นคนดี

- ศิษย์ดีที่หาได้ยากยิ่งในยุคปัจจุบัน

เรื่องเล่าจากครูเฒ่า

รศ.ดร.มังกร ทองสุขดี

ตำแหน่ง อธิการ

มีเรื่องขำขันแต่หัวเราะไม่ออก พ.ศ. ๒๕๒๑ เมื่อผู้เขียนเป็นอธิการวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ และต้องออกไปเยี่ยมเยียนนักศึกษาฝึกสอนที่อำเภอฟากท่า เมื่อไปถึงโรงเรียนเป้าหมาย มีคณะกรรมการโรงเรียนที่ประกอบด้วยคณะสงฆ์ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนมาคอยต้อนรับหัวหน้านักศึกษาฝึกสอนได้แนะนำให้คณะกรรมการรู้จัก **'ท่านอธิการ'** ด้วยความภาคภูมิใจที่ผู้บริหารไปพบปะ มีคุณป้าผู้หนึ่งมองอธิการด้วยอาการสนเท่ห์แต่ยังไม่พูดจาอะไรมากนัก หลังจากสนทนาชี้แจงการส่งนักศึกษามาฝึกสอนในโรงเรียนที่เป็นภูมิลำเนาเดิมหรือใกล้เคียง เพื่อให้ได้รับประสบการณ์ความเป็นครูโดยตรงแล้วยังร้องขอให้ผู้ใหญ่ทุกฝ่ายในท้องถิ่นช่วยดูแลนักศึกษาที่เป็นลูกหลานด้วย หลังจากพูดคุยและรับประทานอาหารกลางวันที่นักศึกษาเตรียมไว้พร้อมกับอาหารที่พระสงฆ์ฉันเพลแล้ว ความสนิทสนมก็เริ่มกระชับขึ้นในระหว่างคณะของอธิการและกรรมการโรงเรียนพอได้จังหวะคุณป้าคนเดิมก็พูดนำทำนองขอโทษว่า 'ท่านอธิการคะ ท่านไปร่ำเรียนมาอย่างไรถึงได้เป็นอธิการ แล้วที่โรงเรียนของท่านมีพระกี่รูปละค่ะ' บรรดาที่อยู่ในวงสนทนากลางศาลาวัดพากันเงียบหมดทุกคน ท่านอธิการเองก็ไม่คิดว่าจะต้องตอบปัญหาเช่นนี้ ใช้เวลาคิดอยู่ชั่วครู่จึงค่อยๆ อธิบายให้คุณป้าผู้เป็นกรรมการโรงเรียนให้เข้าใจ กลายเป็นบทเรียนสำหรับ 'ท่านอธิการวิทยาลัยครู' ยุคนั้นว่าแม้แต่กรรมการโรงเรียนยังไม่รู้จักอธิการว่าเป็นอะไร จึงเตือนตนเองตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาว่า ผู้บริหารสถาบันการผลิตครูกับชาวบ้าน หรือคนในท้องถิ่นตามชุมชน - ชนบทแล้ว ไม่มีตำแหน่งใดที่ชาวบ้านจะยอมรับได้ดีเท่ากับตำแหน่ง **'ครูใหญ่'** ได้เลย

เสี่ยงตายไปกับ ฮ. (ตชด.)

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ กรมการฝึกหัดครูได้ทำโครงการร่วมกับกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งดำเนินการตามโครงการพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ตชด. ที่อยู่ในพื้นที่อันตรายตามชายแดนทั่วประเทศในท้องที่ทุรกันดารไกลคมนาคม

ในครั้งนั้นวิทยาลัยครูภาคเหนือ ๘ แห่ง ได้ร่วมกันจัดการฝึกอบรมครู ตชด. ให้ทราบและเข้าใจเรื่องหลักสูตร วิธีสอน การสร้างและการใช้สื่อ การวัดและประเมินผล ที่จัดว่าเป็นเรื่องที่ต้องเตรียมการมากที่สุด ได้แก่ การส่งนักศึกษาออกฝึกสอนในโรงเรียน ตชด. ซึ่งเป็นที่ห่างไกลทุรกันดาร นอกจากจะต้องระวังในเรื่องความปลอดภัย เรื่องปัญหาสุขภาพอนามัย ยังต้องมีการสร้างและปรับปรุงอาคารเรียน ที่พักอาศัย จัดการเรื่องเกษตรเพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันและพัฒนา ซึ่งส่งผลส่วนใหญ่ไปยังพี่น้องชาวเขาเผ่าต่างๆ อีกด้วย

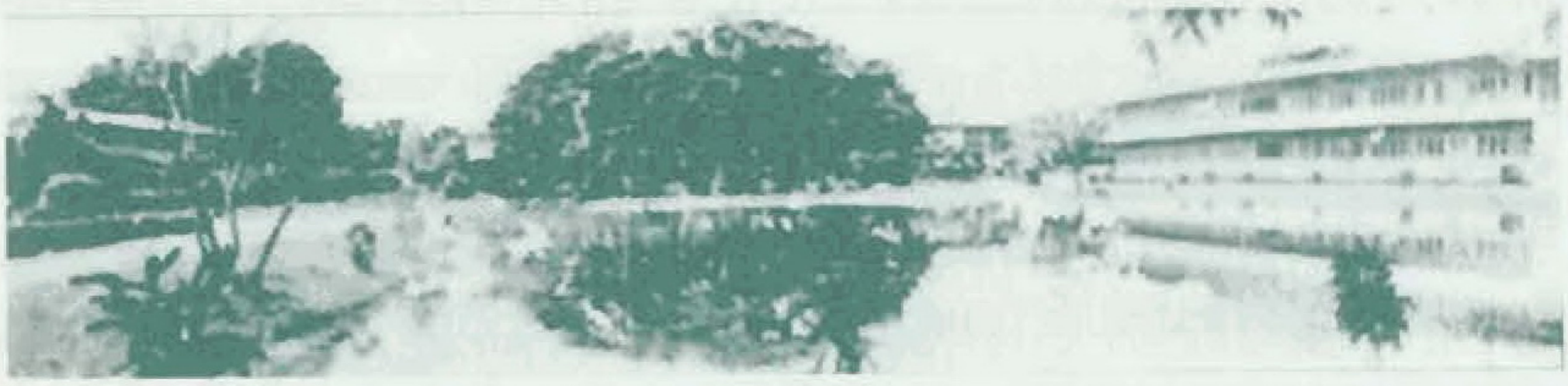
ผู้เขียนขณะนั้นดำรงตำแหน่งอธิการวิทยาลัยครูเชียงใหม่ และในฐานะประธานอธิการ กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ ได้มีโอกาสไปเยี่ยมเยียนโรงเรียน ตชด. เกือบทุกแห่งโดยเฉพาะโรงเรียน ตชด. ในพื้นที่เขตจังหวัดน่านในยุคที่มีการต่อสู้กับพวกก่อการร้ายอยู่เต็มพื้นที่ ต้องเดินทางโดยเฮลิคอปเตอร์ของกองบังคับการ ตชด. พอถึงที่ตั้งโรงเรียน ตชด. ต้องกระโดดลงไปเยี่ยมนักศึกษาฝึกสอนและครูพี่เลี้ยงแห่งละ ๑๕-๒๐ นาที แล้วเฮลิคอปเตอร์จะกลับมารับ สอบถามจากนักบินได้ความว่า เฮลิคอปเตอร์จะจอดรอรับคณะอธิการไม่ได้ เพราะเกรงว่าฝ่ายตรงข้ามจะเข้าโจมตีแล้วจะพาคณะผู้บริหารกลับไม่ได้ ยิ่งนักศึกษาฝึกสอนและอาจารย์พี่เลี้ยงที่อยู่กับนักศึกษานั้นยิ่งลำบากและอันตรายอย่างยิ่ง ทุกคนต้องแต่งชุดวอร์มเตรียมพร้อมตลอดเวลา หากมีเหตุการณ์ร้ายด้วยการถูกโจมตี ทุกคนจะต้องพุ่งตัวออกจากที่พักตามช่องหน้าต่างเท่านั้นห้ามวิ่งออกทางประตูอาคารเป็นอันขาด แต่**ด้วยเดชะพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม โครงการโรงเรียน ตชด. ของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือไม่เคยประสบภัยร้ายแรงแต่ประการใด ผู้บริหาร คณะอาจารย์และนักศึกษารวมพี่น้อง ตชด. ร่วมมือกันพัฒนาอย่างน่าชื่นชมได้รับประสบการณ์และความตื่นเต้นที่มีคุณค่าเป็นอย่างยิ่ง**

สนามบินเก่า : ถิ่นเก่า เราเคยอยู่

อาจารย์ยงยุทธ เด็ดแก้ว

'สนามบินเก่า' คือพื้นที่อีกแห่งหนึ่งของโรงเรียนฝึกหัดครูและวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ตั้งอยู่ติดกับถนนสนามบินเก่า ตำบลอรัญญิก (ในขณะนั้น) อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก การได้มาซึ่งที่ดินแห่งนี้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๑-๒๕๐๒ โดยกรมการฝึกหัดครูได้ขออนุญาตกองทัพอากาศขอใช้ที่ดินบริเวณสนามบินเก่า ซึ่งมีเนื้อที่ ๑๒๐-๐-๑๘ ไร่ เพื่อขยายพื้นที่ออกไปจากพื้นที่ด้านถนนวังจันทน์ ซึ่งกองทัพอากาศไม่ขัดข้องอนุญาตให้ใช้ที่ดินแปลงดังกล่าวได้ แต่ขอให้ทางกรมการฝึกหัดครูหาที่ดินที่ติดกับบริเวณสนามบินในปัจจุบันเป็นการแลกเปลี่ยน ซึ่งทางโรงเรียนฝึกหัดครูได้ซื้อที่ดินติดสนามบินใหม่ บริเวณติดกับทางรถไฟเส้นทางสถานีรถไฟพิษณุโลก-บึงพระ มอบให้กองทัพอากาศ โรงเรียนฝึกหัดครูพิบูลสงครามจึงได้เป็นเจ้าของที่ดินบริเวณสนามบินเก่าตั้งแต่นั้นมา

วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๑๐ สภาวิทยาลัยวิชาการศึกษาประกาศจัดตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก โดยใช้สถานที่ของวิทยาลัยครู ฝั่งสนามบินเก่า รวมทั้งอาคารเรียนของวิทยาลัยครูเพื่อใช้ในการเรียน-การสอน รวมกันอยู่ระยะหนึ่ง และเนื่องจากถูกเบียดสถานที่ทำให้วิทยาลัยครูต้องย้ายนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงกลับมาเรียนที่ฝั่งวังจันทน์ทั้งหมด

วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๑๗ รัฐบาลประกาศใช้พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๑๗ ทำให้วิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพิษณุโลก ซึ่งต่อมาได้สถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยนเรศวร เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๓๓

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๑-๒๕๓๓ พื้นที่ฝั่งสนามบินของวิทยาลัยครได้ถูกยึดครองจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพิษณุโลก และมหาวิทยาลัยนเรศวรมาตามลำดับ นับเป็นเวลาหลายสิบปี สมัยนั้นผู้เขียนซึ่งเป็นอาจารย์ของวิทยาลัยได้เข้ามาพักอยู่บ้านเก่าๆ หลังบ้านติดรั้วโรงเรียนการช่างชาย (วิทยาลัยเทคนิค ในปัจจุบัน) เพื่อกันไม่ให้เขาบุกรุกพื้นที่มากขึ้น เพราะพื้นที่ขณะนั้นบางส่วนยังเป็นของวิทยาลัยครู เช่น บ้านพักครู-อาจารย์ เจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยครู ไม่มีหลักฐานใดเลยที่กรมการฝึกหัดครูซึ่งบ่งบอกถึงการยืมอาคารสถานที่ที่เราใช้ เขาอ้างอย่างเดียวว่า ขอใช้สถานที่แห่งนี้จากทหารอากาศเพื่อสร้างวิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๑ แล้ว

ขณะที่เราได้เริ่มใช้ที่ทะเลแก้วนั้น พวกเราไม่มีใครสนใจที่สนามบินเก่ากันอีกเลย เขาพยายามให้เราออกจากที่สนามบินเก่าเพื่อเขาจะได้ใช้ที่ดินทั้งหมด ผู้เขียนได้เรียนให้**อธิการโสภณ สุวรรณโรจน์** ทราบว่า ผู้เขียนไม่ยอมเป็นอันขาด ท่านจึงสั่งให้ผู้เขียนไปคัดค้านที่กรมการฝึกหัดครู ซึ่งมีกรรมการพิจารณาอยู่ชุดหนึ่ง กรรมการชุดนี้ไม่มีใครเอนเอียงเข้าข้างเราเลยเพราะไม่มีหลักฐาน บังเอิญขณะไปราชการมีเวลาว่างผู้เขียนไปห้องสมุดวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร พบรายงานการประชุมสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษา บันทึกไว้ว่าวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๑๐ มีการเสนอ พ.ร.บ. การจัดตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก และสภาฯ อนุมัติ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๑๐ ผู้เขียนจึงได้ ถ่ายเอกสารเป็นหลักฐานมายืนยันกับคณะกรรมการพิจารณาการใช้ที่ดินสนามบินเก่าว่า ข้ออ้างของเขาที่ขอใช้สถานที่แห่งนี้เพื่อสร้างวิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๑ นั้น ไม่จริง ข้อความนี้ตรงกับหนังสือที่ระลึกงานศพ ศ.ดร.พนัส หันนาคินทร์

ประการที่สอง ที่ผู้เขียนนำไปอ้างก็คือ รูปถ่ายกิจกรรมต่างๆ ในหนังสือ **'คุรุลิขิต'** ซึ่งเป็นหนังสือที่ระลึกประจำปีของนักเรียนฝึกหัดครูตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๒ เป็นต้นมา โดยเฉพาะรูปถ่ายกิจกรรมของนักเรียน ป.กศ. รุ่นที่ ๕ ได้ช่วยพัฒนาที่ดิน (ถางป่า) ในสมัยนั้น แสดงว่าเราครอบครองและใช้ที่ดิน ผืนนี้มาก่อนแล้ว

ประการที่สาม ที่ผู้เขียนนำไปอ้าง คือ หนังสือรับรองการดำเนินการจัดซื้อที่ดินสนามบินใหม่แลกกับสนามบินเก่า ซึ่งเป็นปลัดอำเภอเมือง ข้าราชการบำนาญท่านหนึ่งชื่อ **ปลัดประยูร อินทรทัศน์** เป็นผู้ดำเนินการให้กับโรงเรียนฝึกหัดครูพิบูลสงคราม ท่านบอกว่ายินดีจะไปให้ปากคำด้วยวาจา

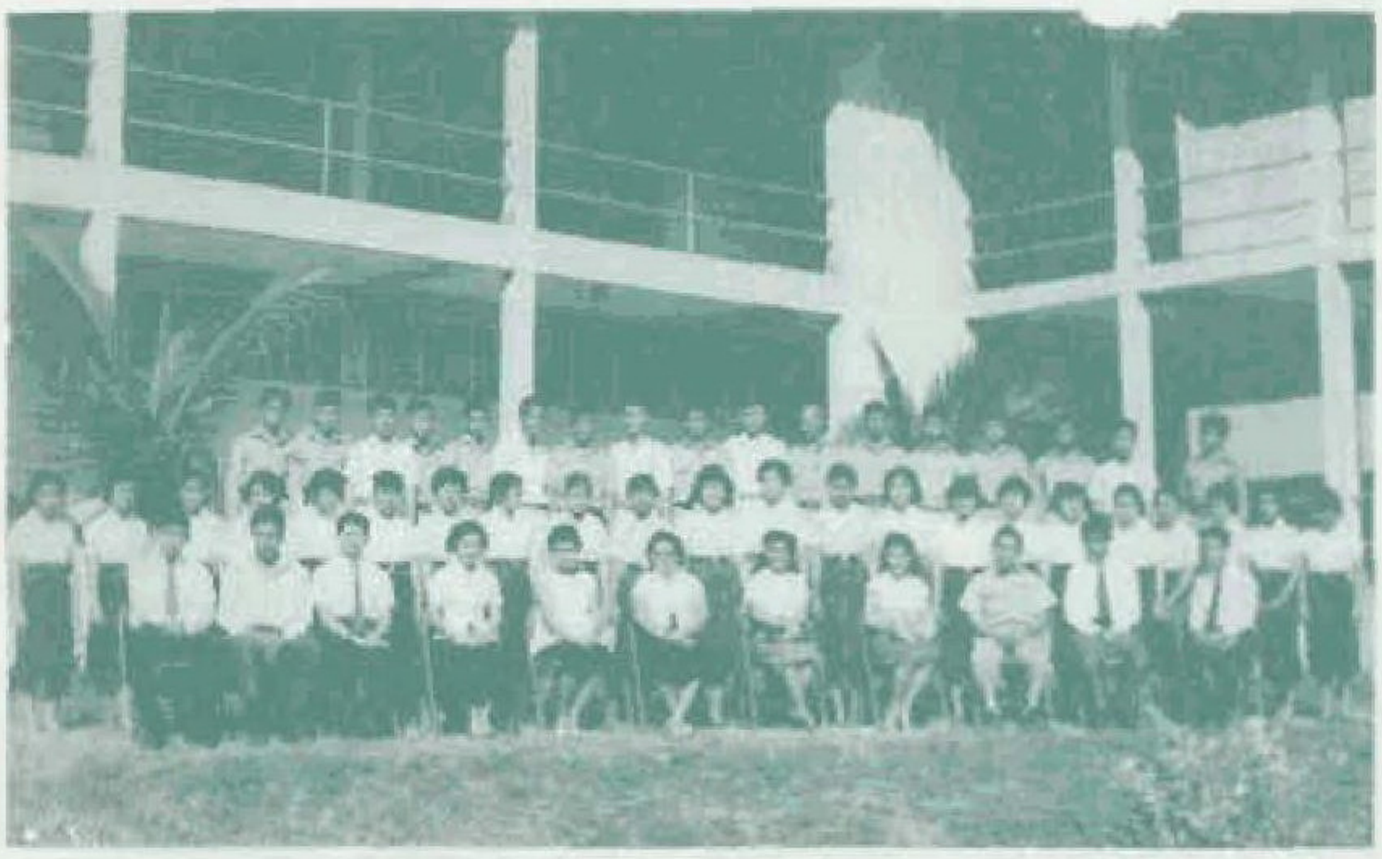
ประการที่สี่ ที่ผู้เขียนอ้างถึงก็คือ **ศ.ดร.พนัส หันนาคินทร์** ผู้เขียนบอกให้ไปเรียนถามท่านได้ว่า ท่านได้ไปยืมสถานที่ใช้หรือเปล่า เพราะตอนนั้นท่านยังไม่ตาย

นอกจากนี้ผู้เขียนยังอ้างถึงศิษย์เก่านับพันคนที่เรียนจบออกไปทำงาน ล้วนแต่มาอาศัยพักและทำกิจกรรม ณ สถานที่แห่งนี้ ทั้งหมดนี้เป็นข้ออ้างที่ผู้เขียนเสนอคณะกรรมการ ผลการพิจารณาออกมาก็อย่างที่ทราบนั่นละครับ เขาก็ลงหุนเหมือนกัน จึงแบ่งกันใช้คนละครึ่ง ก็ยังดี

ผู้เขียนใจหายมาหลายปี เพราะได้ที่คืนมาแล้ว ไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไรเลย จนกระทั่ง **ดร.สว่าง ภู่พัฒน์วิบูลย์** อธิการบดีคนปัจจุบัน ได้งบประมาณมาสร้างโรงเรียนสาธิตฯ ในพื้นที่ที่ได้คืนทางด้านติดกับวิทยาลัยเทคนิค ในปัจจุบัน จึงสบายใจขึ้น ไม่ยั้งงั้นก็อายเขาแย่เลยครับ ผู้เขียนจึงเขียนมาเล่าเพื่ออยากจะบอกว่า **'การดื้อดึงบางทีก็ดีเหมือนกัน'**

ครูมีศิษย์ดี

อาจารย์ประสิทธิ์ สุขเขียว

คิดแล้วคิดอีกหลายๆ รอบว่า จะเขียนให้พี่ เพื่อน และศิษย์ ไว้เป็นอนุสรณ์ดี หรือไม่ เขียนส่งมาถ้าไม่ลงให้ กลัวว่าจะหน้าแตก จึงยอมดีกว่า น่าจะเกิดประโยชน์บ้างสำหรับอดีต (พ.ศ. ๒๕๐๑-๒๕๐๕) ครึ่งทศวรรษหรือต้นศตวรรษ ๒๕ ของพิบูลสงคราม สำหรับลูกเขียว-ขาว ในสายตาครูมือใหม่ของหนุ่มหน้าสาวสวย (ครู ๒๐ ต้นๆ ศิษย์สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ หรือ teen age ปลายๆ)

รร. ฝึกหัดครูพิบูลสงคราม เริ่มเมื่อปีการศึกษา พ.ศ. ๒๔๙๘ มีการผลิตครู ป.กศ. เป็นรุ่นแรก เรียน ๒ ปี ได้วุฒิ ป.กศ. เพื่อออกไปเป็นครู รร.ประถมและมัธยม (ป.๑-๔ และม.๑-๖) บางคนสามารถไปสอนถึงชั้นเตรียมอุดมศึกษา (เตรียมฯ ปี ๑-๒) เพราะเป็นครูพันธุ์ใหม่และขาดแคลนครู

ครูเป็นผลิตผลของ อ.กศ. รุ่นที่สองจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน อันเป็นสถานอุดมศึกษา (ม.) ท้องถิ่นแห่งแรกของภูธร จะต้องรับราชการใช้เงินทุนคืนแก่ราชการ ถูกเรียกบรรจุครูให้แก่กรมการฝึกหัดครู ที่จริงความรู้ยังไม่แน่นพอ ใจจริงอยากจะเป็นครู รร.ประถมศึกษาหรือแค่มัธยมศึกษา แต่มี ๒ คน ในจำนวน ๒๐ คน ถูกบังคับให้ไปเป็นครูกรมการฝึกหัดครู ให้เลือกเอาจะบรรจุที่ส่วนกลางคือ ที่กรมหรือที่สายเหนือ มีอยุธยา นครสวรรค์ พิษณุโลก อุตรดิตถ์ แต่สุดท้ายก็ข่มขืนใจให้ลงที่พิบูลสงคราม

เริ่มทำงานด้วยความเมตตาจากผู้บริหารกับครูใหญ่ใจดี (อ.ประเยาว์ รังสิคุตหรือศักดิ์ศรี) สาวโสด จากปีการศึกษา ๒๕๐๑ ทำงานร่วมกับครูและพี่ๆ มี อ.ชิดชม, พิชัย, อุสา, จรรยา, วิเชียร, มังกร, อรรณพ, โสภณ, โรจนา, สินี, อดิเทพ, ฉลอง, นงลักษณ์, นุกูล, น้อย, เพ็ญรัตน์, ไพรัช และ บุญยืน มีเพื่อน คือ จักรผัน, ฉลาด, สนั่น ปีการศึกษา ๒๕๐๒ ป.กศ. รุ่น ๕ เข้ามาเรียนพร้อมกับมีนิสิตจากประสานมิตรเข้ามาฝึกการสอนเป็นเวลา ๑ เทอม ก็มีพี่ครองศักดิ์, อุดม, จำเนียร, ประชุม และประถม

ป.กศ. รุ่น ๕ เข้ามาในปี ๒๕๐๒ ครูแม้พอมีประสบการณ์บ้าง แต่ก็ยังมือใหม่อยู่ ต้องวางมาดมั่นให้สมกับการคารวะกราบไหว้ รักและนับถือของศิษย์ พอปี ๒๕๐๔ เปิด ป.กศ. สูงรุ่นแรก มีครูอาจารย์มาเพิ่ม มีวุฒิปริญญามาสอน จึงไม่ได้ติดตามไปสอน แต่ก็คงยังทำหน้าที่ช่วยงานธุรการโดยเฉพาะเขียนทะเบียนออกใบประกาศนียบัตร ใบสุทธิ จึงจำและรู้จักศิษย์ได้มากกว่าอาจารย์ท่านอื่นๆ ก็แบบผูกพันกันอยู่กับศิษย์ ศิษย์ชายอยากรู้จักชื่อพ่อ-แม่ของเพื่อนต้องถามครูจะเอาไปทำอะไรก็แล้วแต่ เช่น จะได้เข้าหาผู้ใหญ่หรือรู้จักและแม้เอาไปล้อชื่อพ่อ-แม่ของเพื่อน ก็เข้ามาทางครู ได้ใกล้ชิดสนิทสนมเป็นทั้งศิษย์ทั้งน้อง ต้องวางตัวดีอย่างที่ครูเฒ่า (รศ.ดร.มังกร) พูดไว้คือ **'ครูดีเพราะมีศิษย์ดี'**

แม้ปัจจุบันภาพมันลบๆ เลือนๆ มัวๆ ไม่เหมือนอดีตที่ผันผ่าน มีแต่ 'อาจารย์ครับ ครูขา' ทั้งนั้น เพราะกาลเวลาอันเนิ่นนาน กาลเทศะ วัยวุฒิไม่เหมือนเดิม อยากจะหวนให้โหยหาให้อดีตเป็นเหมือนว่าวันวานยังหวานอยู่

ขอบคุณโดยเฉพาะศิษย์รุ่นที่สอง (ป.กศ. รุ่น ๕) ของครูที่เราได้เป็น **ศิษย์ดีครูดีของกันและกัน** ทำให้มีอายุมั่นขวัญยืนยาวได้นานเกิน...คิด พบกันให้นานแสนนาน จีรังยั่งยืนตลอดกาล

ชีวิตครูได้สร้างกรรม ประเพณี คุณงามความดี ตั้งใจอบรมสั่งสอนลูกให้เขาเป็นคนดี จึงมีอานิสงส์ให้ลูกครูเราได้ดี ไม่เสียทีที่เกิดมามี **'วิชาชีพ'** นี้ เจริญวิถีตามบุรพาจารย์อันมีพระบรมศาสดา พระมหากษัตราธิราช อาจารย์เก่าทุกท่านของเรา เราจึงถึงที่สุดในชีวิต เพราะมีหลักง่ายๆ ว่า **'ทำดี คิดดีและพูดดี'**

แม้สังขารจะโรยรา แต่ถ้าหลับตานึกย้อนอดีตนั้นยังจำภาพพฤติกรรม บุคลิกภาษาฯ ยังประทับใจ ยิ่งภาพบวกนั้นยังชัดเจนขึ้นมา ภาพลบไม่มีจำยาก ไม่อยากจำ ไม่น่าจะมีมาก มีแต่สิ่งดีๆ จากครูบ้านนอกและประสบการณ์น้อย นึกไปก็ใจหาย **เสียดายวันวานที่ผันผ่านรวดเร็วและสายน้ำไม่ไหลกลับ**

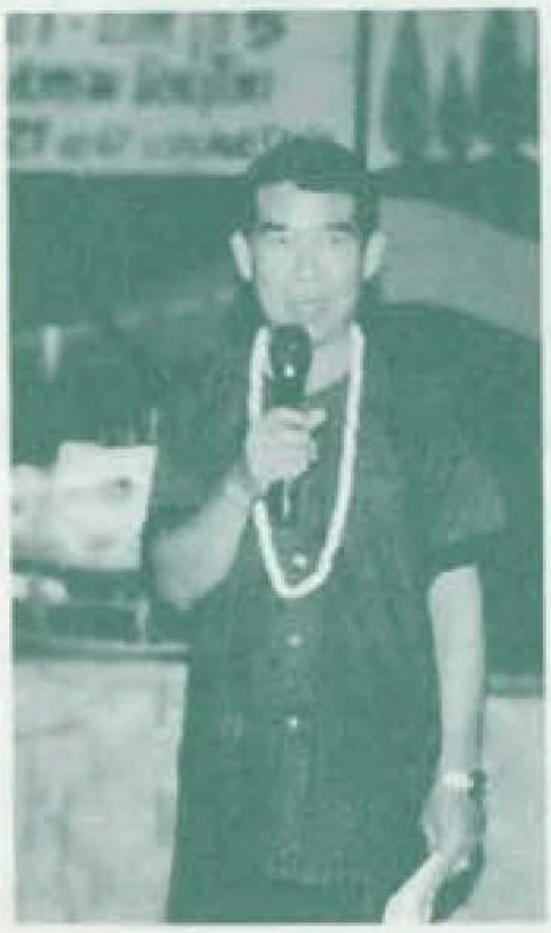

ความมีน้ำใจของศิษย์

อาจารย์เพ็ญรัตน์ วริรักษ์

กริ๊ง ... กริ๊ง ... กริ๊ง เพ็ญรัตน์ จ๊ะ ปีนี้ เพื่อนๆ ตกลงนัดรวมรุ่น จัดกิจกรรม ทั้งใน กทม. และต่างจังหวัด ระหว่างวันที่ ๒-๔ กุมภาพันธ์ นี้ โดยมีโปรแกรมว่า ๒ ก.พ. พบปะสังสรรค์ที่ กทม. เที่ยง จากนั้น เดินทางต่อไปยังเขื่อนสิริกิติ์ จ. อุตรดิตถ์ วันที่ ๓ ก.พ. ชมเขื่อน - ไหว้พระ ที่ จ. อุตรดิตถ์ แล้วจะไปชมอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย มรดกโลก รับประทานอาหารกลางวันอร่อยๆ ซื้อของฝากและต้องกลับถึงเขื่อนประมาณ ๑๘ น. เพื่อร่วมงานเลี้ยงสังสรรค์ เธอช่วยจัดทำรายการและนำเที่ยวครั้งนี้ด้วยนะ เธอไปรวมรุ่นที่ กทม. ไม่ได้ไม่เป็นไร (ครูบอกเขาไปว่า ครูไปไม่ได้ ติดภารกิจประชุมสภาฯ ของมหาวิทยาลัย) จะแวะรับเธอที่พิษณุโลก ห้ามปฏิเสธ เพื่อนๆ ฝากความหวังไว้กับเธอในการเที่ยวครั้งนี้นะ!`

นี่คือเสียงตามสายเมื่อ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๓ ที่ทำให้ครูต้องอึ้งไปเลย เพราะสถานที่ดังกล่าวนั้น ครูไม่ได้ไปมานานมาก ไม่รู้ว่าเขาเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร อันดับแรกก็นึกถึงครูผู้เชี่ยวชาญการนำเที่ยวของกลุ่ม คือ **อาจารย์อดิเทพ** ก็ได้แนวทางพอสมควร จุดเน้นที่เพื่อนบอกว่าอยากให้พาไปชมอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยมรดกโลกนี่ซิ (ครูก็นึกนินทาเพื่อนว่า จะไปทำไมนะตอนนี้ประวัติศาสตร์ก็ไม่ได้สอนแล้ว อายุก็ปาเข้าไปคนละ ๗๔-๗๕ กันทั้งนั้น!) พลันครูก็นึกถึงลูกศิษย์ผู้เชี่ยวชาญและรอบรู้อยู่ที่นั่น ๒ คนคือ **อาจารย์ณรงค์ รมณียกุล** และ **อาจารย์อุทิศ กุมาร** ขึ้นมาได้ และเพิ่งเห็นอาจารย์อุทิศ รับโล่ รางวัลประกวดคำประพันธ์ เนื่องในวันครูที่ผ่านมา จึงได้โทรศัพท์ติดต่อกับอาจารย์ณรงค์ เล่าให้ฟังว่า ครูจะขอความอนุเคราะห์ ช่วยพาเพื่อนชมเมืองชมอุทยานประวัติศาสตร์ ร้านค้าใหม่ๆ (นอกจากร้านสาธรซึ่งนานมากแล้ว) ร้านอาหารอร่อยๆ ทั้งนี้ผู้มาชมมีข้อจำกัดคือ แต่ละคนหุ่นสมบูรณ์ดีมาก ทำให้เคลื่อนไหวไม่เร็วเท่าที่คิด เพราะต่างก็เป็นศิษย์เก่าจากโรงเรียนฝึกหัดครูสวนสุนันทา (ชื่อสมัยนั้น) ซึ่งเรียนเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๖-๒๔๙๘ - อายุอยู่ในเกณฑ์สาวน้อย (แก่มาก...) ก็ประมาณ ๗๔-๗๕ ปีกันแล้วละ แต่ก็ยังอยากเที่ยวกันอยู่ ดังนั้นสถานที่ก็ต้องสะดวก ไม่เดินมาก ไม่ขึ้นเขา... (เพราะข้อเข่าไม่ค่อยสมบูรณ์บ้าง แต่บางคนใจถึงอยากมาพบ-เที่ยวกับเพื่อนก็ยอมมาพร้อมไม้เท้าก็เอา...) อาจารย์ณรงค์ ก็ตอบให้ครูได้ชื่นใจ โล่งใจว่า "ได้ครับอาจารย์ สบายมาก ขอให้อาจารย์แจ้งรายละเอียดจะไปถึงศรีสัชนาลัยเวลาเท่าไร ผมกับอาจารย์อุทิศจะบริการ - นำชมตามที่อาจารย์ต้องการทุกประการเลยครับ!"

ต่อจากนั้น ครูก็ติดต่อกับอาจารย์ณรงค์ จัดทำรายการต่างๆ นัดหมายเวลาสถานที่ที่จะพบกันเรียบร้อย แล้วจึงแจ้งให้เพื่อนๆ ทราบว่าทุกอย่างเรียบร้อย ไม่ต้องห่วง เพราะมีลูกศิษย์นำชม นำเที่ยวให้...

และแล้ว วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๕๓ พวกเราศิษย์เก่าโรงเรียนฝึกหัดครูสวนสุนันทารุ่นเก๋า สมัยนั้นเรียก เรียนครู ป.ป. หลักสูตร ประโยคครูประถม เรียน ๓ ปี (อยู่ประจำทั้ง ๓ ปี นักเรียนเน้นนักเรียนทุนของจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ จังหวัดละ ๑-๒ ทุน) ทั้งหมด ๓๒ ชีวิต โดยรถบัสเดินทางไป อ.ศรีสัชนาลัย

กว่าจะได้พบกับวิทยากรท้องถิ่นทั้งสอง คือ อาจารย์ณรงค์และอาจารย์อุทิศ ก็ผิดเวลากันเป็นชั่วโมง (แต่พวกเราไม่เดือดร้อน เพราะเพื่อนซึ่งเป็นแม่เลี้ยงจังหวัดแพร่แจ้งว่า จะนำขนมจีน-น้ำพริกชั้นยอด พร้อมผลไม้มาบริการและกำลังจะมาถึง อ.ศรีสัชนาลัยแล้ว!) เฮ้อ! กว่าจะพบกันได้ก็ติดต่อกันมือเป็นระวิง (เพราะกดมือถือน่ะค่ะ ครูเป็นคนโบราณไม่ยอมใช้มือถือ-โทรศัพท์นะนะ-แต่ลูกบังคับให้ใช้ ครั้งนี้ก็เห็นประโยชน์จริงๆ ถ้ามัวรอโทรศัพท์สาธารณะก็คงจะไม่ทันการแน่)

เมื่อพบกัน ครูก็เชิญอาจารย์ณรงค์และอาจารย์อุทิศ ขึ้นมาบนรถและแนะนำให้เพื่อนรู้จักวิทยากรนำเที่ยว อ.ศรีสัชนาลัย พร้อมบอกว่า ทั้งสองท่านเป็นลูกศิษย์จากวิทยาลัยครูพิบูลฯ เมื่อ ๕๐ ปีที่แล้ว (เพราะครูมาเป็นครูเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓) และอาจารย์ทั้งสองเป็นศิษย์รุ่นแรก พอเห็นหน้ากันถนัดก็ได้ยินเสียงว่า อ้าว! นี่เพื่อนฉัน เรียนประสานมิตรรุ่นเดียวกัน !... ก็ทักทายกันไป ... แล้วก็มีเสียงเพื่อนของครูพูดดังๆ ว่า 'คุณอุทิศ คุณไม่แก่เลยนะ ยังเป็นกุมารเหมือนเดิมเลย เฮ! เลยได้หัวเราะกัน ส่วน อ.ณรงค์ ก็คุยกับผู้ใหญ่ที่มาด้วย... อดีตอธิบดีกรมพลศึกษา อาจารย์ปรีดา รอดโพธิ์ทอง เพื่อนเขยของพวกเราที่ไปเที่ยวด้วยกันเสมอ ครูก็เลยสบายใจไปด้วย เพราะเหมือนเราคุ้นเคยกันดี...

การเที่ยวชมเมืองศรีสัชนาลัยวันนั้น ประสบผลสำเร็จอย่างดียิ่ง เพื่อนๆ ต่างชมลูกศิษย์ทั้งสองของครูกันตลอดเวลา เริ่มเที่ยวด้วยการพาไปถวายสักการะพระราชานุสาวรีย์พระเจ้าลิไท (ซึ่งครูก็เพิ่งเคยไปครั้งแรกเพราะเพิ่งสร้าง) พาไปหาสถานที่รับประทานอาหารกลางวัน สะดวกสบายดี ณ อุทยานประวัติศาสตร์ พร้อมเตือนให้ไปเยี่ยมชมห้องสุขาให้เรียบร้อย ก่อนจัดให้พวกเรานั่งรถรางเพื่อชมอุทยาน โดยมีสาวสวยบรรยายตลอดการพาชม พวกเราก็ได้ทั้งอาหารตา-อาหารหู เต็มอิ่ม...ชื่นใจ - ภูมิใจในโบราณสถานของชาติ ดีใจที่ได้มาชม...

...จากนั้นอาจารย์ก็พาเข้าเมืองไปเยี่ยมชม-ซื้อของฝากกันอย่างเมามัน ณ ร้านอัญชัญ ซึ่งเข้าใจว่า อาจารย์คงมาติดต่อไว้ก่อนแล้ว พวกเราได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น สาวๆ พนักงานขายก็อัธยาศัยดี ชี้ชวนให้ชม ให้ซื้ออย่างไม่เบื่อ แม้พวกเราจะเลือกแล้วเลือกอีก และที่ประทับใจก็คือ บริการน้ำเย็นเจี๊ยบพร้อมให้เยี่ยมห้องสุขาเป็นที่เรียบร้อย...กว่าจะต้อนออกจากร้านเพื่อกลับเขื่อนก็ประมาณ ๑๕ น. โดยคำเตือนสุดท้ายก็คือ ถ้ากลับช้างานคืนนี้จะเลิกดึก จะอดดูละครนะ! ก็เลยกลับกันได้พร้อมกับความอิ่มเอิบใจ บรรลุวัตถุประสงค์คือได้มาเที่ยว อ.ศรีสัชนาลัย เมืองเก่า อุทยานประวัติศาสตร์ที่ได้ชื่อว่าเป็นมรดกโลกแห่งหนึ่งที่พวกเราภาคภูมิใจ ได้จับจ่ายใช้เงินกันพอสมควร ซื้อของต้องประสงค์คนละชิ้น ๒ ชิ้น ก่อนกลับวันนั้น อาจารย์กล่าวคำลาด้วยคำประพันธ์อันไพเราะพวกเราซาบซึ้งกันจริงๆ ค่ะ

...ระหว่างนั่งรถกลับไปเขื่อน ครูก็หน้าบานเป็นจานเชิงเลย เพราะเพื่อนและอาจารย์ปรีดา ได้กล่าวชมลูกศิษย์ทั้งสองกันไม่ขาดปาก ชื่นชมในความเก่งของอาจารย์อุทิศ ในเรื่องโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ชื่นชมอาจารย์ณรงค์ ในความสุภาพ พูดเก่ง...ช่วงเล่าเรื่องให้เราได้หัวเราะกันเรื่อยๆ เหนืออื่นใดทั้งครูและเพื่อนๆ ชื่นชมความเป็นศิษย์ที่ดีมีกตัญญู และเต็มใจให้บริการผู้อาวุโสเป็นอย่างดี วันนั้น ครูรู้สึกว่าศิษย์ทั้งสอง ก็คงดีใจและภูมิใจที่ได้ต้อนรับครูและเพื่อนผู้อาวุโส ครูเองก็ได้หน้ามาก เพราะมีคนชมศิษย์ ก็เนื่องเพราะทั้งสองได้แสดงถึงความเป็นศิษย์ที่ดี มีน้ำใจคอยช่วยเหลือ ดูแลผู้อาวุโสตลอดเวลา ด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม (แม้จะเหนื่อยก็คงซ่อนไว้ข้างในเนอะ!) พวกเพื่อนๆ ฝากชื่นชมและขอบคุณมาพร้อมนี้ด้วยค่ะ

เรื่องที่เล่ามายืดยาวนี้ เป็นเหตุการณ์ที่เพื่อนๆ และครูมีความประทับใจในการแสดงออกของศิษย์ อ.ณรงค์และอ.อุทิศ เป็นอย่างยิ่ง เพราะก่อนจะติดต่อกับ อ.ณรงค์ ครูก็คิดแล้วคิดอีกว่า จะทำให้ศิษย์ลำบากใจหรือไม่ เพราะอยู่ๆ ก็มากวนใจให้ทำอะไรซึ่งไม่ง่ายนัก เพื่อนครูก็อายุมากกันแล้วแถมบางคนก็ขี้บ่นอีกต่างหาก แต่ศิษย์ทั้งสองก็ไม่ทำให้ครูผิดหวัง ด้วยการทำหน้าที่อย่างดี วางแผนเป็นขั้นตอน สมกับเป็นผู้บริหารและมีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม การรับแขกบ้านเมืองมามาก ครูในฐานะผู้ประสานงานและนำเพื่อนมาท่องเที่ยว จัดกิจกรรมให้เพื่อนได้มีความสุข สนุกกับการซื้อของ ชมเมืองศรีสัชนาลัย และอุทยานประวัติศาสตร์ (เพราะบางคนไม่เคยมาเลย!) ครั้งนี้ ขอขอบคุณศิษย์ทั้งสองเป็นอย่างยิ่งในความมีน้ำใจและขอบอกอีกครั้งว่า 'ประทับใจ ชาบซิ้ง **ขอบคุณอาจารย์ณรงค์ รมณียกุล และอาจารย์อุทิศ กุมาร สุดๆ เลยค่ะ**'

ด้วยรักและปรารถนาดีต่อศิษย์

(เพ็ญรัตน์ วริรักษ์)

ทุกคนต้องแก่ แต่เป็นเรื่องธรรมดา

ครูน้อย

มนุษย์เป็นสิ่งที่มีชีวิตชนิดหนึ่งที่มีขบวนการชีวิตเจริญเติบโตต่อเนื่องตามธรรมชาติตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ แล้วก็ตาย ทุกคนจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติของร่างกายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แม้แต่อำนาจวาสนาก็มีการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกัน บางคนได้ดำรงตำแหน่งอันมีเกียรติสูงส่งมีเงินเดือนมาก แต่เมื่อถึงเวลาก็ต้องหยุดอันเป็นเรื่องธรรมดาดังคำกลอนที่เป็นคติเตือนใจว่า

มีอำนาจวาสนาอย่าผยอง
หลงลำพองคะนองจิตคิดโอหัง
ชีวิตไซร้ไม่มีสิ่งจีรัง
อนิจจังทั้งนั้นหมั่นคำนึง

ชีวิตราชการก็เช่นเดียวกัน นับตั้งแต่เริ่มบรรจุเข้ารับราชการซึ่งอาจถือได้ว่าชีวิตราชการได้เกิดขึ้นแล้ว แล้วก็เจริญเติบโตได้รับตำแหน่งและเงินเดือนสูงขึ้นไปตามลำดับ ซึ่งแต่ละคนจะแตกต่างกัน ผลสุดท้ายชีวิตราชการจะสิ้นสุดลงด้วยการเกษียณอายุราชการ สิ่งทั้งหลายที่กล่าวมาแล้วทั้งชีวิตจริงและชีวิตราชการเริ่มตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ ตาย ให้ถือเสียว่ามันเป็นเรื่องธรรมดา

ท่านทั้งหลายที่เกษียณอายุราชการแล้วนั้นท่านได้เดินทางมาถึงขั้นที่เรียกว่าเป็นคนแก่ หรือคนชรา หรือผู้สูงอายุ ท่านต้องทำใจยอมรับให้ได้ว่านี่มันเป็นเรื่องธรรมดา - แล้วท่านจะมีความสุข

ในฐานะที่ข้าพเจ้าเดินทางมาถึงวัยดังกล่าวแล้วก่อนท่าน ได้ปฏิบัติตนจนสามารถอยู่ดีมีสุขในสังคมได้นั้นมีวิธีการปฏิบัติอย่างไร ขอนำมาเล่าให้ฟังอย่างง่ายๆ ดังต่อไปนี้

การดำรงตนเพื่อให้เกิดความสุขของข้าราชการบำนาญนั้นขึ้นอยู่กับการปรับไตรทวารอันได้แก่ กาย วาจา และใจ ให้ได้คือ

๑. **กาย** ร่างกายของมนุษย์ประกอบด้วยเซลล์ต่างๆ เป็นจำนวนมาก ระยะแรกเกิดเซลล์เหล่านี้จะแข็งแรง สมบูรณ์และเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จึงทำให้ร่างกายสดใส เต่งตึง สวยงาม น่ารัก เช่น ร่างกายในขณะที่เป็นเด็กและหนุ่มสาว หลังจากนั้นเซลล์จะเริ่มแก่และเสื่อมสลายลงจึงทำให้ร่างกายเหี่ยวย่นไม่น่าดู ประสิทธิภาพในการทำงานย่อมลดลง และอาจเกิดโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ได้ง่าย เช่น โรคสมองเสื่อม ทำให้ขี้หลงขี้ลืม คิดช้า ข้อเสื่อมทำให้ปวดหลังปวดเอวและตามข้อต่างๆ นอกจากนั้นอาจเกิดโรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ เบาหวานและบางคนอาจเป็นมะเร็ง โรคเหล่านี้ล้วนมีสาเหตุมาจากความเสื่อมของร่างกายเป็นส่วนใหญ่ โรคที่เกิดขึ้นบางโรคป้องกันได้ บางโรคป้องกันไม่ได้ ทั้งๆ ที่เราป้องกันเต็มที่แล้วแต่มันก็เกิด ถ้ามันเกิดกับท่านก็ขอให้คิดเสียว่ามันเป็นเรื่องธรรมดา อะไรจะเกิดมันก็ต้องเกิด

วิธีการที่จะช่วยให้สุขภาพอนามัยแข็งแรง สดชื่น มีความสุขได้เท่าที่ควรจะเป็นก็คือการออกกำลังกาย และการบริหารร่างกาย ตามที่กระผมปฏิบัติอยู่ในขณะนี้และได้ผลดีพอสมควรก็คือ การวิ่งเหยาะๆ ถ้าเหนื่อยให้เดินสลับกันไป ใช้เวลาประมาณ ๓๐ นาที เป็นระยะทางประมาณ ๒ - ๓ กิโลเมตร เสร็จแล้วกายบริหารท่าต่างๆ อย่างที่เคยเรียนพลศึกษาตั้งแต่อยู่ชั้นมัธยม ส่วนมากจะใช้เวลาตอนเย็น เมื่อเหงื่อออก ตัวเย็นจึงอาบน้ำ และรับประทานอาหารพร้อมดูข่าวทีวี หรืออ่านหนังสือแล้วนอนไม่ดึกนัก ตื่นเช้าประมาณตีห้าครึ่ง แต่งตัวออกจูงสุนัขโดเบอร์แมนที่เลี้ยงไว้เดิน-วิ่งออกกำลังกายอีกครั้งหนึ่ง จนได้เวลาพอสมควรจึงหยุด ขี่จักรยานไปตลาดเช้า ซื้อหนังสือพิมพ์มาอ่านข่าวสารการเมืองหรืออ่านหนังสืออื่นตามที่ชอบ ถ้าอยากดูโทรทัศน์ก็มีช่องต่างๆ ให้เลือกดูได้ รวมทั้ง True Vision อีกหลายช่อง ซึ่งมีทั้งข่าวสาร บันเทิง และความรู้ให้เลือกดูได้ตามความพอใจ แต่ตัวเองไม่ชอบดูทีวีนาน ส่วนใหญ่จะดูรายการข่าวและกีฬาก็พอ และกิจกรรมอีกประเภทหนึ่งที่ทำแล้วรู้สึกสดชื่น สนุกก็คือการปลูกต้นไม้และรดน้ำต้นไม้ในตอนเย็นๆ ทำอะไรทุกอย่างอย่าหักโหม ทำจนเห็นว่ามันเป็นเรื่องธรรมดาจึงมีความสุขดี

การออกกำลังกายของผู้สูงอายุนั้น ถ้าทำถูกวิธีวิทยาศาสตร์การแพทย์ยืนยันว่าจะสามารถยืดอายุผู้สูงอายุได้เพราะจะช่วยสร้างสุขภาพอนามัย ทำให้อวัยวะต่างๆ ให้ทำงานและรับเลือดมาเลี้ยงมากขึ้น กล้ามเนื้อถึงจะเหี่ยวแต่ได้ออกกำลังจึงเกิดการเสริมสร้างซ่อมแซมเนื้อเยื่อต่างๆ ได้ สมองจะทำงานได้ดีขึ้น เกิดโรคความจำเสื่อมน้อยลง ทำให้จิตใจสงบ สดชื่น และกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีความสุข มันเป็นเรื่องธรรมดา อย่าคิดมาก

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การรับประทานอาหารที่เป็นเวลา ขอให้รับประทานพวกผักและผลไม้ให้มาก ลดอาหารพวกไขมัน โปรตีน และขนมหวานลง แต่เพิ่มพวกเกลือแร่และวิตามินให้มากขึ้น แร่ธาตุที่สำคัญอันหนึ่งที่ขาดไม่ได้คือ แคลเซียม เพราะถ้าร่างกายขาดแคลเซียมจะทำให้กระดูกเปราะจึงแตกหักง่าย ปัจจุบันมีนมพร่องมันเนยที่มีธาตุแคลเซียมเป็นพิเศษขาย ควรซื้อมาผสมน้ำดื่มวันละประมาณ ๒ แก้ว จะทำให้กระดูกยังแข็งแรง เวลาล้มจะไม่แตกหักง่าย

อีกสิ่งหนึ่งที่ผู้สูงอายุควรทำเป็นประจำก็คือ การไปตรวจร่างกายประจำปีที่โรงพยาบาลแห่งใดแห่งหนึ่ง เมื่อพบข้อบกพร่องจะได้รีบแก้ไขตามคำแนะนำของแพทย์

๒. วาจา ผู้สูงอายุโดยทั่วไปมักจะจู้จี้ขี้บ่น สาเหตุมาจากการขาดสติ ดังนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมดังกล่าว ผู้สูงอายุจึงควรควบคุมสติและตั้งสมาธิให้ได้ อย่าพูดมาก พูดซ้ำ บ่นรำพันว่าอะไรๆ ในอดีตมักจะดีกว่าปัจจุบันเสมอ และพูดอะไรก็หลีกเลี่ยงอดีตไม่ได้ ทางที่ดีควรพูดให้น้อยลง เพราะถ้าพูดมากแล้วตัวเองทำไม่ได้ จะตรงกับบทกลอนที่ว่า

คนตำหนิติงานนั้นมีมาก
ดีแต่ปากมือไม่ทำเลวล้ำหลาย
มีหน้าที่แต่ทิ้งขว้างไร้ยางอาย
ตัวสบายแต่งานเสียเพลี้ยสังคม

ดังนั้นผู้ชราจึงควรพูดแต่ในสิ่งที่ดีและพูดน้อยๆ อย่าพูดชั่วตามบทกลอนที่ว่า

ถึงบางพูดพูดดีเป็นศรีศักดิ์
มีคนรักรสถ้อยอ่อยจิต
แม้นพูดชั่วตัวตายทำลายมิตร
จะชอบผิดในมนุษย์เพราะพูดจา

มีคติเตือนใจเกี่ยวกับการพูดอยู่ว่า **"ถ้าพูดโดยไม่คิดเท่ากับพ่นพิษใส่ผู้อื่น"** หรือ **"อยู่คนเดียวให้ระวังความคิดอยู่ร่วมมิตรให้ระวังวาจา"**

๓. **ใจ** หมายถึง จิตใจซึ่งจะเน้นที่สุขภาพจิตในผู้สูงอายุที่ต้องเสื่อม โรคซึมเศร้า โรคหวาดระแวง โรคใจน้อย โรคเหล่านี้เกิดขึ้นได้เป็นเรื่องธรรมดา แต่ทางการแพทย์เชื่อว่า ถ้าเราได้หมั่นฝึกฝนจิตด้วยการคิด ด้วยการอ่าน การฟังอยู่เสมอแล้ว โรคทางจิตเหล่านั้นก็จะเกิดน้อยลง สามารถทำงานได้ตามปกติ และดำรงตนอยู่ในสังคมได้ตามสภาพที่เหมาะสม ลูกหลานและบุคคลอื่นที่พบเห็นจะเกิดความรัก ความเคารพนับถือ แต่ถ้าเราประพฤติตนไม่เหมาะสมด้วยการทำใจไม่ยอมแก่ ทำตัวเจ้าชู้ประตูดิน ทำตัวตลกคะนอง ขี้เล่น สนุกเฮฮาจนเกินไป เด็กๆ ก็จะเรียกว่า **"เฒ่าหัวงู"** บางคนชอบทำตัวเป็นเด็กพูดจาไม่เพราะ แต่งตัวไม่เหมาะสมกับวัย ก็จะถูกเด็กๆ เรียกว่า **"เฒ่าทารก"** ดังนั้น ผู้สูงอายุจึงต้องมีสติและสมาธิคอยระวังตัวและวางตัวให้เหมาะสม โดยเฉพาะให้ละเว้นจากอบายมุขทั้งหลายแล้วหันเข้าหาทางธรรม ดังคำกลอนที่ว่า

เป็นมนุษย์สุดดีอยู่ที่จิต
ทำ พูด คิด ในแนวธรรมคำพระสอน
จะดีอื่นหมื่นแสนล้วนแคลนคลอน
ดีแน่นอนคือดวงจิตปิดอบาย

ผู้ชราที่เกษียณอายุราชการซึ่งมีบำนาญกินอยู่แล้ว ไม่ต้องรบกวนใครก็ได้ ดังนั้นใครจะรัก ใครจะบ่น ใครจะด่าก็อย่าไปสนใจ ให้ถือเสียว่าเป็นเรื่องธรรมดา ไม่โกรธ ไม่เกลียด แต่ขอให้ทำใจให้สงบร่มเย็น ดังคำกลอนที่ว่า

ใครรักใครชังช่างเถิด
ใครเชิดใครชูช่างเขา
ใครด่าใครบ่นทนเอา
ใจเราร่มเย็นเป็นพอ

ถ้าผู้สูงอายุท่านใดสามารถทำงานได้ อาจเป็นงานง่ายๆ ที่ลูกหลานหรือบุคคลอื่นที่เคารพนับถือให้ช่วยทำเพราะเห็นว่าเรามีประสบการณ์มามาก ขอให้รับทำไปให้ดีที่สุดตามสภาพของวัยไม่ต้องกลัวคนอื่นว่าหรืออิจฉา ดังคำกลอนที่ว่า

เมื่อทำดีคนคิดคอยอิจฉา
ค่อนขอดว่านินทาร้ายไร้เหตุผล
ทำอย่างไรก็ไม่สิ้นเล่ห์ลิ้นคน
อย่ากังวลคนอิจฉาถ้ารักงาน

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ผู้สูงอายุควรทำตัวให้เป็นคนที่เต็มไปด้วยความเมตตากรุณา มีมุทิตาจิตต่อลูกหลาน ญาติพี่น้อง และบุคคลอื่น ลดความริษยาลงให้มากดังคำกลอนที่ว่า

ความเมตตากรุณาพอหาได้
หายากไร้คือน้ำจิตปราศริษยา
เขาได้ดีควรมีใจมุทิตา
เลิกอิจฉากันเถิดประเสริฐเอย

สิ่งสำคัญมากอีกประการหนึ่งที่ขอฝากให้กับผู้สูงอายุทุกคนก็คือ การมีคุณธรรมประจำจิต อันจะก่อให้เกิดคุณค่าแห่งชีวิต ผู้สูงอายุจึงต้องทำตนให้เป็นคนที่มีคุณค่า ยิ่งมีอายุสูงมากขึ้นเท่าไรก็จะต้องทำตัวให้มีคุณค่ามากขึ้นเท่านั้น ทำตัวให้ลูกหลานเกิดความเคารพรัก และเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรให้ทุกคนได้พักพิง ถ้าจะเปรียบกับมะพร้าวก็คือ ยิ่งแก่ยิ่งมัน

การทำตนเมื่อแก่เพื่อให้ลูกหลานรักเคารพนั้น ควรยึกหลักตามคำกลอนที่ว่า

คนจะงามงามน้ำใจใช่ใบหน้า
คนจะสวยสวยจรรยาใช่ตาหวาน
คนจะแก่แก่ความรู้ใช่อยู่นาน
คนจะรวยรวยศีลทานใช่บ้านโต

สิ่งที่อยากขอย้ำสำหรับผู้ชราก็คือ รูปร่างหน้าตานั้นมันย่อมแก่ไปตามธรรมชาติเป็นเรื่องธรรมดา แต่ท่านต้องทำตนให้เป็นคนมีน้ำใจ มีกิริยามารยาทน่าเคารพนับถือ มีความรู้อยู่เสมอและต้องมีจิตใจที่เต็มไปด้วยศีลและทาน คือควรรู้จักให้ ดังคำกลอนที่ว่า

เป็นสตรีไม่มีศีลก็สิ้นสวย
บุรุษด้วยไม่มีศีลก็สิ้นศรี
ถ้าเป็นพระไม่มีศีลก็สิ้นดี
ข้าราชการ (บำนาญ) ศีลไม่มีก็เลวทราม

การปฏิบัติตนเพื่อรักษาสุขภาพจิตของผู้สูงอายุให้เป็นปกติ ของ นพ.รังสิต หร่มระฤก มีดังต่อไปนี้

๑. พยายามทำกิจกรรมที่มีลักษณะสร้างสรรค์ เช่น วาดรูป ทำสวน ประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ

๒. พยายามทำกิจกรรมที่ลับสมอง เช่น เล่นไพ่ (คงตรงใจหลายคน) เล่นหมากรุก อ่านหนังสือ หรือเล่นกีฬาเบาๆ ฯลฯ

๓. พยายามสนใจในสิ่งแวดล้อม สังคม การเมือง และเศรษฐกิจไว้

๔. พยายามมีส่วนร่วมในชมรม สมาคม หรือกลุ่มที่มีจุดหมายเพื่อช่วยเหลือสังคม

๕. พยายามติดต่อและสังคมกับผู้อ่อนเยาว์กว่าและผู้สูงอายุกว่าไว้เพื่อช่วยกระตุ้นจิตใจ อย่าพยายามปลีกตัวอยู่คนเดียว

๖. พยายามทำจิตใจให้เปิดกว้าง พร้อมที่จะแก้ไขพฤติกรรมถ้ามีเหตุผลพอ อย่าเป็นคนหัวรั้นโดยไม่มีเหตุผล

๗. อย่าพยายามแก้ปัญหาทุกอย่างด้วยตัวเอง ต้องปรึกษาครอบครัว ลูกหลานเสมอ และอย่าหยิ่งโดยไม่มีเหตุผล

๘. ควรระลึกย้อนหลังถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาในแต่ละอาทิตย์ว่ามีอะไรที่ทำให้อึดอัดหรือเครียด แล้วแก้ไขหรือหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดให้มากที่สุด **อะไรมันจะเกิดก็ต้องเกิด ถ้าเกิดขึ้นก็ขอให้ถือเสียว่ามันเป็นเรื่องธรรมดา**

มหาวิทยาลัยของเรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ผศ.ดำรง ประเสริฐกุล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (Pibulsongkram Rajabhat University) ได้พัฒนามาจากโรงเรียนฝึกหัดครูประจำมณฑลในอดีต ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ได้เสด็จมาทรงเปิดอาคารเรียน และพระราชทานนามให้ว่า "โรงเรียนพิษณุวิทยายน" เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๔๖๙* ต่อมาการฝึกหัดครูในมณฑลพิษณุโลกและจังหวัดพิษณุโลก ได้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนามาตามลำดับ

พ.ศ. ๒๔๗๖ เปิดสอนระดับฝึกหัดครูมูลหญิงที่โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี

พ.ศ. ๒๔๗๗ เปิดสอนหลักสูตรครูประกาศนียบัตรจังหวัดหญิงเพิ่มขึ้นอีกที่โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี

พ.ศ. ๒๔๘๑ เปิดสอนหลักสูตรครูประชาบาลชายในโรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม

พ.ศ. ๒๔๘๒ ยุบเลิกโรงเรียนพิษณุวิทยายน

พ.ศ. ๒๔๘๕ ปิดทำการสอนหลักสูตรครูประชาบาลชายในโรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม เพราะเกิดสงครามโลก ครั้งที่ ๒

---

*พระราชดำรัสตอบในการเปิดโรงเรียนฝึกหัดครูมณฑลพิษณุโลก : หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๔๘๖ แยกการฝึกหัดครูออกมาจากโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ตั้งเป็นโรงเรียนสตรีพิษณุโลก และยังอยู่บริเวณเดียวกับโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี สังกัดกรมวิสามัญศึกษา

พ.ศ. ๒๔๙๗ แยกการฝึกหัดครูสังกัดกรมวิสามัญศึกษามาสังกัดกรมการฝึกหัดครู และประกาศใช้หลักสูตรใหม่ เรียกว่าหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.)

พ.ศ. ๒๔๙๙ โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูพิษณุโลก ย้ายออกจากโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีมาอยู่ ณ อาคารสร้างใหม่ริมถนนวังจันทน์ ต่อมาวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๔๙๙ ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น 'โรงเรียนฝึกหัดครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก' ทั้งนี้เพื่อเป็นเกียรติที่จอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีสมัยนั้นเป็นผู้อนุมัติงบประมาณการก่อสร้างอาคารดังกล่าวให้

พ.ศ. ๒๕๐๓ ยกฐานะขึ้นเป็นวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก เปิดสอนถึงหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง)

พ.ศ. ๒๕๑๗ เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรีครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

พ.ศ. ๒๕๑๘ เดือนตุลาคมประกาศใช้ พ.ร.บ. วิทยาลัยครู 'ผู้อำนวยการวิทยาลัยครู' เปลี่ยนมาใช้ 'อธิการวิทยาลัยครู' เปิดสอนวิชาเอกอื่นๆ เพิ่มขึ้น

พ.ศ. ๒๕๓๕ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนาม 'สถาบันราชภัฏ' แทนชื่อ 'วิทยาลัยครู'

พ.ศ. ๒๕๓๘ ประกาศใช้ พ.ร.บ. สถาบันราชภัฏ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๓๘ และในวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๓๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระราชทาน 'ตราพระราชลัญจกร' ให้เป็นตราสัญลักษณ์ของสำนักงานของสภาสถาบันราชภัฏและสถาบันราชภัฏ ๓๖ แห่ง รวมทั้งตำแหน่ง 'อธิการ' เปลี่ยนมาใช้ 'อธิการบดี' แทน

พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกาศใช้ พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยราชภัฏ ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๗ ส่งผลให้มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งเป็นนิติบุคคล เป็นส่วนราชการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีสภามหาวิทยาลัย มีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไป กำหนดนโยบาย ออกกฎระเบียบ อนุมัติ กำกับมาตรฐานการศึกษาพิจารณาแต่งตั้งถอดถอน และยังมีสภาวิชาการ สภาคณาจารย์และข้าราชการ และคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่ตามที่ พ.ร.บ. กำหนดไว้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม แบ่งส่วนราชการ ดังนี้

๑. สำนักงานอธิการบดี

๒. คณะครุศาสตร์

๓. คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร

๔. คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

๕. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

๖. คณะวิทยาการจัดการ

๗. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๘. สถาบันวิจัยและพัฒนา

๙. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

๑๐. สำนักศิลปะและวัฒนธรรม

ตราสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

ตราสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เป็นตราพระราชลัญจกร ประจำองค์รัชกาลที่ ๙ เป็นรูปพระที่นั่งอัฐทิศ ประกอบด้วยวงจักร กลางวงจักรมีอักขระเป็น 'อุ' หรือเลข ๙ รอบวงจักรมีรัศมีเปล่งออกโดยรอบเหนือจักรเป็นรูปเศวตฉัตรเจ็ดชั้น ฉัตรตั้งอยู่บนพระที่นั่งอัฐทิศ แปลความหมายว่า 'ทรงมีพระบรมราชานุภาพในแผ่นดิน' ประกอบด้วยสีต่างๆ ดังนี้

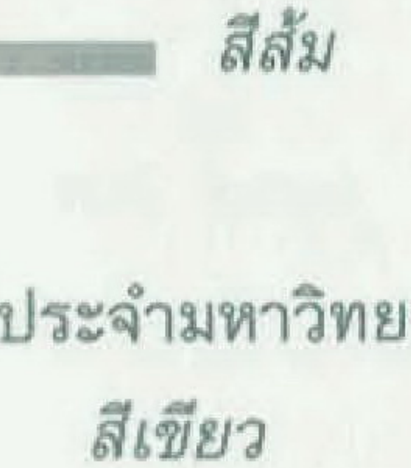
- ***สีน้ำเงิน*** แทนค่า สถาบันพระมหากษัตริย์ผู้ให้กำเนิดและพระราชทาม 'สถาบันราชภัฏ'
- ***สีเขียว*** แทนค่า แหล่งที่ตั้งของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ๔๐ แห่ง ในแหล่งธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สวยงาม
- ***สีทอง*** แทนค่า ความเจริญรุ่งเรืองทางปัญญา
- ***สีส้ม*** แทนค่า ความรุ่งเรืองของศิลปวัฒนธรรมไทยท้องถิ่นที่ก้าวไกลใน ๔๐ แห่ง

สีประจำมหาวิทยาลัย เขียว - ขาว

สีเขียว หมายถึง ความราบรื่น ความเจริญงอกงาม ความสดชื่น ความคงทน ไม่จืดจาง

สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์ ปราศจากมลทินทั้งกาย วาจา ใจ

สีเขียว - ขาว หมายถึง ความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนและความมีคุณธรรมสูงส่ง

ดอกไม้ประจำมหาวิทยาลัย คือ ดอกกาสะลอง

คติประจำมหาวิทยาลัย สุขา สงฺฆสฺส สามคฺคี (รู้รักสามัคคี ย่อมมีสันติสุข)

ผู้เขียนซึ่งเป็นศิษย์เก่าสมัยโรงเรียนฝึกหัดครู และภายหลังได้กลับมาเป็นอาจารย์ผู้สอนและทำงานบริหารไปพร้อมกันจนเกษียณอายุราชการในสถานศึกษาดั้งเดิมแห่งนี้ ปัจจุบันยังคงมีความใกล้ชิดผูกพันกับสถานศึกษาเดิม โดยเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย (วาระ ๒) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม และผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการสำนักงานอธิการบดี

ในการเข้ามามีบทบาทเป็นบางส่วนของมหาวิทยาลัย ผู้เขียนยังคงมีความคาดหวังและเฝ้ามอง อยากเห็นความเจริญเติบโตและก้าวไกลไปข้างหน้าของมหาวิทยาลัย เป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป สมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่นอย่างสมบูรณ์แบบ โดย

๑. กำหนดทิศทางหรือยุทธศาสตร์ (Strategy) ของมหาวิทยาลัยให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม

๒. กำหนดโครงสร้างและระบบบริหาร (Structure and System) ให้พร้อม ทั้งด้านกายภาพ ด้าน ICT และระบบบริหารในทุกหน่วยงาน เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนให้มหาวิทยาลัยก้าวเดินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. จัดหาและพัฒนาบุคลากร (Staff) ให้พอเพียงและเหมาะสมในหน่วยงาน เหมาะสมกับการปฏิบัติภารกิจของมหาวิทยาลัย รวมทั้งสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากร พนักงาน - เจ้าหน้าที่ - อาจารย์ ประจำตามสัญญา ซึ่งปัจจุบันการบรรจุเป็นข้าราชการเกือบไม่มีแล้ว หาทางให้บุคลากรเหล่านี้ได้รับการบรรจุเป็นพนักงานข้าราชการ - มหาวิทยาลัย

ผู้เขียนอยากเห็นยุทธศาสตร์ในการนำมหาวิทยาลัยให้เป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไปและมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. พัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นมหาวิทยาลัยคุณภาพ (Quality University) ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมและตลาดแรงงาน มีระบบประกันคุณภาพที่เข้มแข็ง บัณฑิตมีวัฒนธรรมที่ดีงามเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม

๒. พัฒนามหาวิทยาลัยให้มีความเป็นเลิศ (Excellence) ความโดดเด่น ความมีลักษณะเฉพาะของตนเองในพันธกิจแต่ละด้าน จนมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและระดับนานาชาติ

๓. พัฒนามหาวิทยาลัยให้มีอัตลักษณ์ (Self Identity) ที่กำหนดไว้ คือ การผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคมภายใต้ปรัชญามหาวิทยาลัยราชภัฏ นั่นก็คือ 'เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น' และปรัชญา 'เศรษฐกิจพอเพียง' สามารถเป็นแบบอย่างแก่มหาวิทยาลัยอื่นได้

ผู้เขียนคาดหวังว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร คณาจารย์ ข้าราชการพลเรือน พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานข้าราชการ อาจารย์ประจำตามสัญญา และเจ้าหน้าที่ประจำตามสัญญา รวมทั้งนักศึกษาของมหาวิทยาลัยจะได้ช่วยกันพัฒนาผลักดัน เสียสละในการทำงาน รวมทั้งศิษย์เก่าตั้งแต่รุ่นโรงเรียนฝึกหัดครู-วิทยาลัยครู สถาบันราชภัฏและมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกคน ได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนามหาวิทยาลัยของเราให้ก้าวไกล ในการทำพันธกิจ และสร้างความพร้อมในการเป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์ได้ในโอกาสต่อๆ ไป

บึงสีไฟ อ.เมือง จ.พิจิตร

เรื่อง การกำเนิดงานรุ่นครั้งที่ ๑ ที่พิจิตร

(พ.ศ. ๒๕๓๖)

ประนอม ยิ้มละมัย

เมื่อทราบจากจดหมายข่าวของคุณดำรง ประเสริฐกุล จะทำหนังสือรุ่น '50 ปีแห่งความหลัง' ในครอบครัวเขียวขาวพิบูลสงครามของพวกเรา แจกในงานพบปะสังสรรค์กันครั้งที่ 18 ที่เชียงใหม่ ข้าพเจ้าในฐานะเป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนร่วมกับเพื่อนๆ จังหวัดพิจิตร ซึ่งเป็นจังหวัดของประธานรุ่นคือ **คุณสาคร พรหมจันทร์** มีความยินดีที่จะเล่าถึงความเป็นมาในการพบเพื่อนๆ ร่วมรุ่นครั้งแรกของพวกเราในครั้งนั้น ถึงแม้ว่าจะมากันน้อยประมาณ 30 กว่าคน (เพราะขณะนั้นติดต่อกันได้ยังไม่ทั่วถึง ไม่ทราบที่อยู่ หรือเบอร์โทรศัพท์ของเพื่อนๆ พวกเราชาวพิจิตรก็เลยติดต่อเพื่อนๆ ได้น้อย เท่าที่จะติดต่อได้ในเวลาอันสั้นไม่ถึงเดือน) อีกสาเหตุหนึ่ง ในขณะนั้นคุณพ่อของคุณสาครกำลังป่วยหนัก แล้วในที่สุดท่านก็เสียชีวิตในวันที่เรานัดพบรุ่นกันครั้งแรกนั่นเอง ดังนั้นเมื่อเสร็จงานแล้วพวกเราก็พากันไปเคารพศพคุณพ่อของสาคร ที่อำเภอบางมูลนาก ห่างจากที่เราจัดงานที่ร้านอาหาร 'ตวงเพชร' ที่ในเมืองไปประมาณ ขับรถยนต์ก็ 1 ชั่วโมง

สาเหตุที่ทำให้เพื่อนพิจิตรจัดงานรุ่นครั้งแรกก็เพราะว่าพวกเรามีความคิดถึงเพื่อนๆ และครูบาอาจารย์ของพวกเรา อยากจะพบเจอหน้า พูดคุยกันถึงความหลังบ้าง ทุกข์สุข ความเป็นไปของเพื่อนๆ ครูอาจารย์ว่าทุกคนเป็นอย่างไรบ้าง สบายดีไหม ใครมีทุกข์สุขอย่างไร มีความเจริญรุ่งเรืองกันอย่างไรบ้าง ทำอะไรอยู่ที่ไหน ฯลฯ ประกอบกับเวลานั้นคุณอนุสรณ์ ยกให้ ได้ย้ายกลับมาเป็น ผอ.ปจ. พิจิตรอีกครั้ง พวกเราก็เลยจัดงานร่วมแสดงความยินดีต้อนรับด้วย ก็เลยมีการบอกเพื่อนฝูงจังหวัดใกล้เคียงที่พอจะโทรติดต่อกันได้ เช่น พิจิตร กำแพงเพชร สุโขทัย พิษณุโลก และเพชรบูรณ์ มาร่วมสังสรรค์กัน แล้วข้าพเจ้าก็เลยทำทะเบียนรุ่นกันเป็นครั้งแรกในวันนั้น มีท่านอาจารย์สุดที่รักของนักศึกษาทุกคนมาเป็นประธานด้วยก็คือ **อาจารย์มังกร ทองสุขดี** ของพวกเรา นำทีมสุโขทัยมากับคุณดำรงและเพื่อนๆ สุโขทัย เป็นเรื่องแปลกแต่จริงคืองานรุ่นครั้งแรกวันนั้น พิจิตรเป็นเจ้าภาพแต่มีสมาชิกมาน้อยกว่าเพื่อนที่มาจากสุโขทัย กำแพงเพชร และเพชรบูรณ์ งานรุ่นวันนั้นมีคุณประไพศรี แผนกติดต่อร้านอาหารคุณพรทิพย์ และคุณชลอ คุณสมปอง แผนกเหรัญญิก คุณสาคร ประธานรุ่น แผนกติดต่อเพื่อนๆ ทั้งใกล้และไกล ส่วนข้าพเจ้าแผนกลงทะเบียน (ประนอม) เหตุที่พิจิตรมาน้อยเพราะบ้างไปอยู่ต่างจังหวัด บ้างก็ติดต่อไม่ได้เพราะไม่ทราบเบอร์โทรศัพท์และที่อยู่เปลี่ยนแปลง แล้วเราก็มีเวลาน้อยด้วย ในงานวันนั้น เราได้หัวหน้าทีมที่เข้มแข็งของจังหวัดเพชรบูรณ์คือ คุณดุสิต คงตระกูล แห่ง วค. เพชรบูรณ์ นำเพื่อนๆ เพชรบูรณ์มา คุณสุวัฒน์ น้าคณาคุปต์ แห่ง วค. กำแพงเพชร นำเพื่อนๆ จากกำแพงเพชรมา และคุณประภา วงศ์มณี นำทีมสุโขทัยมาพร้อมกับขวัญใจของพวกเราคือ อาจารย์มังกร ทองสุขดี พ่อพระของพวกเรามากับคุณดำรงด้วย เมื่อเราได้รับประทานอาหารร่วมกันอย่างมีความสุขนานพอสมควรก่อนพวกเราจะแยกจากกันในคืนนั้น คุณสุวัฒน์ แห่งกำแพงเพชรก็ขอเป็นเจ้าภาพจัดงานพบปะสังสรรค์กันในปีหน้าที่กำแพงเพชร แล้วก็ทำได้ดีมากสามารถนำพาเพื่อนๆ มางานได้เป็นร้อยคน แล้วปีต่อมา สุโขทัยก็ขอเป็นเจ้าภาพต่อจากกำแพงเพชร ซึ่งก็ประสบความสำเร็จ มีครูอาจารย์และเพื่อนๆ มากันมากยิ่งขึ้นจนกระทั่งปัจจุบันนี้

งานรุ่นจะยืนยาวติดต่อกันจนถึงปัจจุบันนี้ไม่ได้ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจากครูอาจารย์ เพื่อนๆ ทุกคนโดยเฉพาะ**คุณวิสิทธิ์ โรจน์พจนรัตน์ และคุณอรทัย** คู่ชีวิต ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนอย่างยิ่งใหญ่ทุกปีทั้ง สติปัญญา ทุนทรัพย์ เวลา อุปกรณ์ หนังสือรุ่น บุคลากร พาหนะ รวบรวมเพื่อนๆ ทางกรุงเทพฯ ใกล้เคียงให้มาร่วมอย่างสนุกสนาน สะดวกสบาย ขอบุญกุศลนี้จงส่งผลให้ท่านทั้งสองและพวกเราทุกคนมีสุขภาพแข็งแรง เดินทางปลอดภัย ครอบครัวมีความสุขและเดินทางมาร่วมงานพบปะสังสรรค์กันได้ทุกปีเทอญ

ด้วยรักและผูกพันต่ออาจารย์และเพื่อนๆ ทุกคน

ประนอม ยิ้มละมัย (สิทธิเกษร)

๕ ก.พ. ๒๕๕๓

อดคิดถึงความหลังไม่ได้

ประคอง อาจองค์

ผู้เขียนเป็นศิษย์เก่า ป.กศ. รุ่น ๕ และโชคดีที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าเรียนในหลักสูตร ป.กศ.สูง อีก ๒ ปี ทำให้เป็นศิษย์เก่า ป.กศ. สูงรุ่นแรกของวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก หลังจากจบการศึกษาแล้วได้ใช้ชีวิตการเป็นครูสมใจนึก ต่อมาก็มีครอบครัวใช้ชีวิตสมถะตลอดระยะเวลาอันยาวนานจนเกษียณอายุราชการ ไม่มีโอกาสได้เข้ามาสัมผัสสถานศึกษาที่ให้วิชาชีพแห่งนี้เลย เพิ่งมีโอกาสได้เข้ามาเยี่ยมชมสถานศึกษาดั้งเดิมแห่งนี้จากงานชุมนุมรุ่น คารวะอาจารย์และสังสรรค์ ครั้ง ๑๔ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ที่ผ่านมา

สมัยที่เป็นนักเรียนฝึกหัดครูทุกคนต้องเข้าอยู่หอพัก จะออกไปนอกสถานศึกษาได้ก็ต่อเมื่อเป็นวันเสาร์-อาทิตย์ และต้องแต่งเครื่องแบบด้วย ซึ่งดูโก้เก๋ไม่เบา เมื่อออกจากวิทยาลัยซึ่งด้านหน้าเป็นถนนวังจันทน์เลียบลำน้ำน่าน มีเรือนแพเรียงรายสองฟากฝั่งโค้งรับกับลำน้ำ ปัจจุบันไม่มีแล้ว ตามริมถนนบริเวณรั้วของมหาวิทยาลัยมีต้นชงโคไม้ดอกปลูกประดับออกดอกสีม่วงอมชมพูเข้มยาวตลอดแนว พันเขตรั้วของวิทยาลัยจะมีต้นหางนกยูงปลูกเป็นแนวไปตลอดทางเมื่อถึงคราวออกดอกในหน้าร้อนจะเห็นดอกนกยูงสีแดง/สีแสด/สีส้ม ละลานตาไปหมด การที่จะข้ามแม่น้ำเพื่อเข้าสู่ตัวเมืองในตลาดจะต้องเดินข้ามสะพานนเรศวรซึ่งเป็นสะพานเหล็กทอดข้ามแม่น้ำน่านเพื่อให้ยวดยานพาหนะและผู้คนใช้ข้ามติดต่อระหว่างฝั่งตะวันออกไปตะวันตก สะพานเหล็กน่าจะเป็นแบบเดียวกับสะพานเหล็ก

ข้ามแม่น้ำแควของจังหวัดกาญจนบุรี บริเวณกลางสะพานใช้สำหรับยวดยานพาหนะวิ่งไป-มา ด้านข้างทั้ง ๒ ด้าน มีราวเหล็กกั้น พื้นปูด้วยแผ่นไม้สำหรับให้ผู้คนเดินข้าม พวกเราก็ใช้เส้นทางนี้เดินข้ามไป-มา หัวสะพานด้านตะวันออกเยื้องไปเล็กน้อยจะเป็นวัดใหญ่ (วัดพระศรีรัตนมหาธาตุฯ) มีถนนเลียบฝั่งแม่น้ำด้านตะวันออกไปจนถึงตัวตลาด มีชื่อว่าถนนพุทธบูชา บนถนนสายนี้นับตั้งแต่โรงเรียนอนุบาลพิษณุโลก โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จะมีต้นพะยอม สูงตระหง่านลำต้นใหญ่ ใบดกเขียวเข้ม ซึ่งจะออกดอกในช่วงกลางเดินกุมภาพันธ์-ต้นเดือนมีนาคม เป็นระยะเวลาที่กำลังสอบปลายปีพอดีดอกพะยอมจะมีขนาดเล็กสีขาวแต่มีกลิ่นหอม เมื่อเวลาเดินผ่านใต้ต้นพะยอมในฤดูออกดอกก็จะเก็บดอกพะยอมเอามาอบไว้ในตู้เสื้อผ้าให้ผ้ามีกลิ่นหอม

สำหรับบริเวณภายในของวิทยาลัยที่ลืมไม่ได้ก็เห็นจะเป็นต้นมะเดื่อที่ให้ร่มเงาอย่างดีแต่ครานใดที่มีผลออกมาเมื่อสุกงอมก็จะร่วงหล่นทำให้ใต้ต้นสกปรก พวกเราต้องช่วยกันเก็บกวาดกันเป็นประจำ สมัยนั้นก่อนเข้าเรียนทุกเช้าต้องมาเข้าแถวหน้าเสาธงเหมือนนักเรียนประถมและมัธยม เสาธงอยู่หน้าหอประชุม (โภชนาคาร) ทราบว่าปัจจุบันไม่มีการเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้ากันแล้ว

ผู้เขียนมีโอกาสได้มาร่วมงานชุมนุมรุ่นหลายครั้งและครั้งนี้ได้เข้ามายังสถานศึกษาดั้งเดิมหลังจากจบออกไป แล้วไปทำงานใช้ทุน และเรียนต่อในชั้นที่สูงขึ้น นับเป็นเวลาที่ห่างเหินไปมากกว่า ๓๐ ปี ปัจจุบันจังหวัดพิษณุโลกไปมีความเจริญมากขึ้น ถนนหนทางกว้างขวางตึกและอาคารใหม่มีอยู่มากมาย สถานศึกษา

ดั้งเดิมได้มาเห็นในวันนี้ก็เปลี่ยนไปมีตึกอาคารเกิดใหม่หลายหลัง พื้นที่ขยายออกไปสู่ภายนอก โดยเฉพาะพื้นที่ที่เรียกว่า ทะเลแก้วมีอาคารขนาดใหญ่ ทันสมัยบางอาคารมีความสูง ๘ ชั้น รวมทั้งอาคารหอประชุมที่สร้างใหม่ใหญ่โตมโหฬาร ทราบว่าเพื่อใช้ในงานพระราชทานปริญญาบัตรประจำปีให้แก่บัณฑิตของมหาวิทยาลัย ในฐานะศิษย์เก่าอดที่จะภูมิใจในความก้าวหน้าและพัฒนาของสถานศึกษาแห่งนี้ แต่เมื่อได้มองย้อนไปสู่อดีตก็อดใจหายไม่ได้ ณ วันนี้ไม่มีต้นมะเดื่อ ต้นจามจุรี ไม่มีการเข้าแถวเคารพธงชาติ สระน้ำที่เคยจัดเทศกาลวันลอยกระทงถูกถมกลายเป็นสนามสำหรับออกกำลังกายและเล่นกีฬา ไร้เงาของต้นตะลิงปลิง ต้นชงโค และมองออกไปตามแนวถนนวังจันทน์มองหาต้นหางนกยูงไม่มีเลย มีแต่ศาลาทรงไทยเล็กๆ ที่สร้างไว้เป็นระยะๆ (ไม่ทราบว่าสร้างไว้ทำไม เห็นว่างเปล่าอยู่) ท้องน้ำว่างเปล่าเรือนแพสองฝั่งน้ำหายไปหมด มีผนังคอนกรีตกั้นริมน้ำและสวนหย่อม ต้นไม้ อาคารเรียงรายตามริมฝั่งตั้งแต่สะพานนเรศวร (ใหม่) ไปจรดตลาดใต้ และเมื่อมองไปยังฝั่งตรงกันข้าม ซึ่งเรียงรายไปด้วยต้นพะยอม เห็นแล้วใจหาย ต้นไม้ที่เคยให้ร่มเงายามที่พวกเราเดินไปตลาดในเมือง บัดนี้เหลือไม่กี่ต้น บางต้นก็กำลังจะยืนตายซาก ซึ่งผู้ที่อยู่ต่างจังหวัดถ้าได้กลับมาเยือนสถานศึกษาเก่าอีกครั้ง อาจจะไม่เห็นต้นพะยอมอีกแล้ว แต่ก็ยังดีใจอยู่นิดหนึ่งเมื่อได้ไปเยือนทะเลแก้ว พื้นที่ของมหาวิทยาลัยแห่งใหม่ ได้เห็นไม้ดอกไม้ประดับ รวมทั้งไม้ยืนต้นทั้งของที่มีอยู่เดิมและปลูกเสริมขึ้นมาใหม่ ก็ขอให้ผู้บริหาร คณาจารย์ นิสิต-นักศึกษา เจ้าหน้าที่คนงานได้ช่วยดูแลรักษาต้นไม้ใหม่ๆ เหล่านี้ให้ยืนยาวตลอดไป

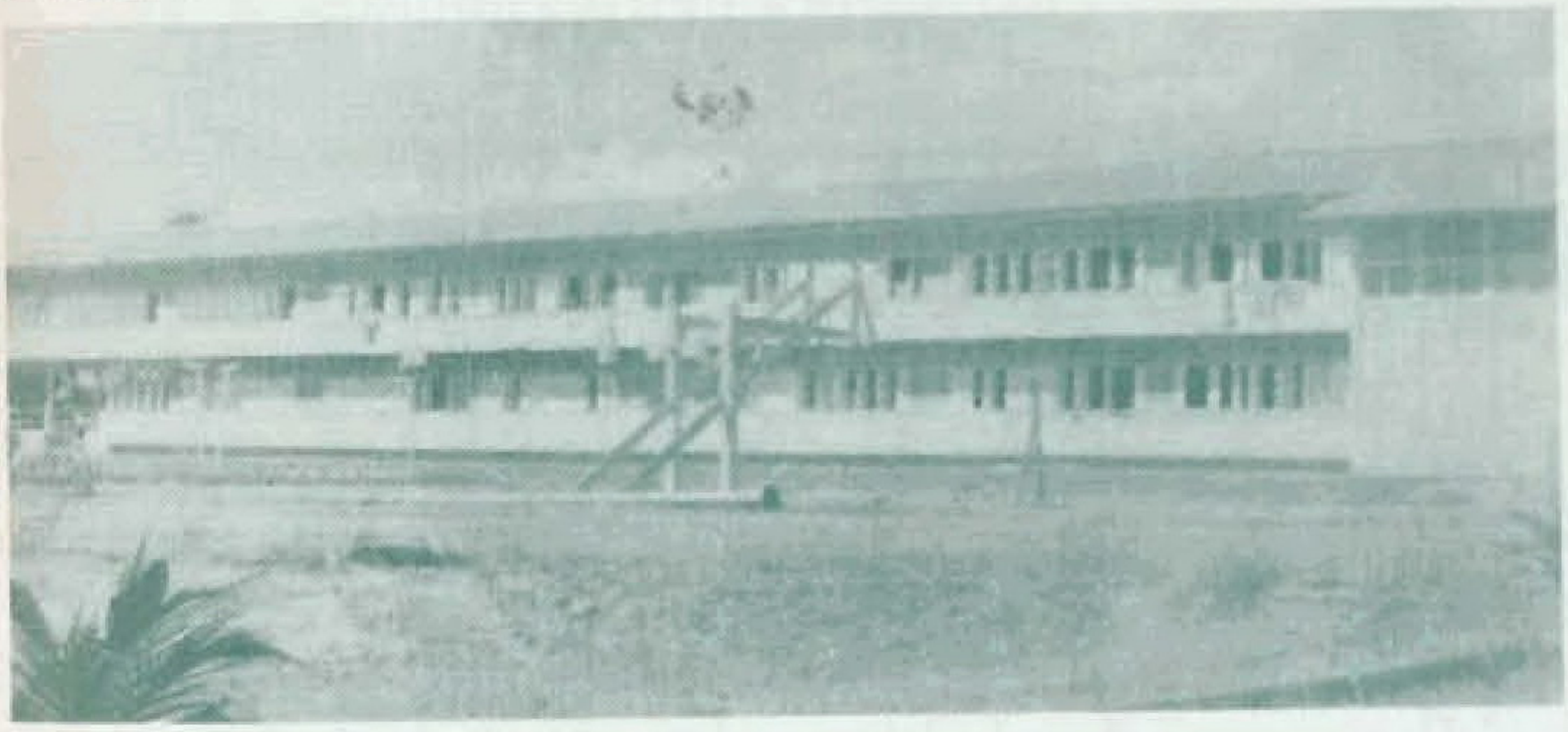
จากผู้รักต้นไม้

ศิษย์เก่า ป.กศ.รุ่น ๕ และ ป.กศ.สูง รุ่น ๑

ในความทรงจำของป้อม

พร้อมพรรณ พฤทธิกุล (สุวรรณกาศ)

การที่จะเขียนถึงอะไรสักเรื่องหนึ่ง ก็คงต้องใช้แรงบันดาลใจหรือ Inspiration เหมือนกันนะ โดยเฉพาะถ้าผู้เขียนไม่ใช่นักเขียนอาชีพ แต่ถ้าเป็นการเขียนเกี่ยวกับความประทับใจ แม้สถานที่และบุคคล การพบเห็นสิ่งต่างๆ ของแต่ละคนนั้น จะแตกต่างกันเพียงใด แต่ความประทับใจที่ได้รับก็จะยังคงอยู่ไปจนตาย เพราะเพียงแต่หลับตารำลึกถึงความหลัง ความทรงจำที่เกิดจากความประทับใจในการใช้ชีวิต ๒ ปีในรั้ว เขียว ขาว ก็ทยอยออกมาให้ลำดับได้อย่างชัดเจน ล้วนเป็นความทรงจำที่เต็มไปด้วยความสนุกสนาม รื่นเริงบันเทิงใจ มีรสชาติ หวนคำนึงทีไรก็ต้องอมยิ้มด้วยความชุ่มชื่นใจและเป็นสุข เพราะทุกสิ่งที่ได้รับล้วนเป็นประสบการณ์ครั้งแรกในชีวิต

ภาพแรกเป็นภาพสาวน้อยวัยสิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ (๑๕ ปี ๔ เดือน) ผมกระเซิงลงมาจากรถไฟที่เพิ่งเคยนั่ง ขึ้นสามล้อข้ามสะพานนเรศวร มุ่งหน้ามารายงานตัวที่โรงเรียนฝึกหัดครูพิบูลสงครามจากประตูโรงเรียน ด้านซ้ายมือเป็นบ้านพักอาจารย์ ไกลออกไปเป็นหอพักชาย เบื้องหน้าเป็นอาคารสองชั้นรูปตัว L ชั้นบนเป็นหอพักหญิง ชั้นล่างเป็นห้องเรียน นักเรียนหญิงปี 1 พักบนอาคารด้านที่หันหน้าไปทางแม่น้ำน่าน อยู่รวมกันเป็นห้องใหญ่ มีเตียงและตู้เก็บของส่วนตัว แสงจันทร์ แฉล้มประเสริฐ (พล) เป็นหัวหน้าหอเนื่องด้วยมาจากต่างถิ่น ต่างภาษา ต่างวัฒนธรรม จึงต้องปรับตัวมากในเบื้องต้น

สิ่งแรกที่ต้องเรียนรู้และปรับตัวคือ "ภาษาพูด" พวกเราชาวล้านนาจะพูดแต่ "คำเมือง" ในชีวิตประจำวัน ภาษากลางพูดกับครูในเวลาเรียนเท่านั้น ซึ่งแน่นอนว่าภาษาที่นอกเหนือจากในหนังสือเรารู้ย่อมไม่รู้ เมื่อต้องมาพูดภาษากลาง ก็มีเรื่องให้ต้องขบขันอยู่บ่อยๆ เช่น ต้องการซื้อข้าวเหนียวสังขยาบอกแม่ค้าว่า "ซื้อข้าวมันหน่อย" (ข้าวมันเป็นภาษาเหนือหมายถึงข้าวเหนียวมูนในภาษากลาง) แม่ค้าบอกว่า "ไม่มี มีแต่ข้าวเหนียว" (ข้าวเหนียวภาษาเหนือเรียกข้าวนึ่ง) คืนหนึ่งนอนอยู่บนหอพัก ได้ยินเสียงตะโกนดังลั่นมาจากทางเดินริมรั้วด้านหลังที่ชาวบ้านคลองใช้สัญจรว่า "ไอ้เ_ดแม่" ไม่เข้าใจว่าการพูดอะไรกันจึงไปถามแสงจันทร์หัวหน้าหอ แสงจันทร์หน้าแดงแล้วเอ็ดเอาว่า "ทะลึ่ง" แล้วไม่ยอมพูดอะไรอีก มีครั้งหนึ่งต้องทำอุปกรณ์การสอน ไปตัดกระดาษที่ห้องอาจารย์ กลับออกมาเดินผ่านเพื่อนผู้ชายเรียนห้องเดียวกันยืนอยู่ ๔ - ๕ คน มีคนหนึ่งจำไม่ได้ว่าเป็นใคร ถามเสียงดังว่า "ปอ หนอ มอ" (ไปไหนมา) ฉันก็ตะเบ็งเสียงตอบไปว่า "ไปตัดกระ...อ" เพื่อนก็ฮากันตึง หัวเราะกันหน้าดำหน้าแดง ก็งงว่ามันขำอะไรกันนักหนา เพราะไม่รู้ความหมายจึงเดินเชิดหน้ามาอย่างสบายใจ

ด้านหน้าของอาคารซีกหอพักปี ๑ จะเป็นลานกว้าง มีต้นฉำฉาใหญ่แผ่กิ่งก้านสาขาร่มรื่น ใต้ร่มเงามีโต๊ะปิงปองให้นักเรียนได้ออกกำลัง ส่วนมากผู้เล่นเป็นนักเรียนชายจำได้ว่ามี**คุณวิสิทธิ์** คนหนึ่งละ ฉันก็ใช้เวลาว่างจากการเรียน (ที่ไม่เคยใช้ในการดูหนังสือ) ไปตีกับเขาด้วย ตีไปตีมาฝีมือก็พัฒนาขึ้นเรื่อยๆ จนข้ามขั้นไปตีกับนักเรียนชาย มีผลในเวลาต่อมาคือเมื่อมาเรียนประสานมิตรมีการแข่งกีฬาสี ได้เป็นแชมป์ปิงปองหญิง ๔ ปีซ้อน ตลอด ๔ ปี ได้เป็นตัวแทนไปแข่งปิงปองอุดมศึกษา มีโอกาสได้แข่งกับนักกีฬาทีมชาติซึ่งอยู่ในทีม ม.ธรรมศาสตร์ ชื่อ คุณสุมาลี ชูสัตยานนท์ ผลการแข่งขันก็ไม่ต้องเดา แพ้เขาไป ๑๕ : ๒๑ ตอนแข่งไม่ทราบเลยว่าเขาเป็นทีมชาติ รับลูกเสิร์ฟลูกแรกที่ถูกปั่นหมุนติ้วมาอย่างแรงไม่ได้ ก็งงๆ อยู่เหมือนกัน พอตั้งตัวได้ก็เริ่มสู้ หลังจากแพ้ผู้ตัดสินบอกว่าอย่าเสียใจนะครับ เขาเป็นทีมชาติ นี่ถ้ารู้ล่วงหน้าน่ากลัวแพ้ ๐ : ๒๑ แน่เลย

ใกล้ๆ ต้นฉำฉามีต้นมะดันอยู่ต้นหนึ่ง เป็นขวัญใจของชาวหอเลยทีเดียว ถ้ามันร้องไห้ได้คงร้องไห้ด้วยความคับแค้นใจ เพราะถูกพวกเราปีนป่ายขึ้นไปเก็บผลไม้ไม่เว้นแม้แต่วันเดียว รสมะดันน่ะไม่ได้ติดอกติดใจหรอก เพราะเปรี้ยวมาก แต่มันเร้าใจเพราะหายากมาก ใบกับผลจะสีเหมือนกันแยกแทบไม่ออก ใครหาได้จะเจ๋งมาก ชูอวดแล้วเฮกันเกรียวราวกับเป็นวีรสตรีทีเดียว วีรสตรีต้นมะดันที่พวกเรายกให้เพราะปีนเก่งยังกับลิง แถมหาได้ทุกครั้ง คือ วัชรี บุญสร้างสม (พช) ซึ่งตอนนี้เพื่อนไปแอบดูพวกเราอยู่บนสวรรค์แล้ว แต่ก็เคยมีคนตกจากยอดลงมาจุกแอ็กอยู่ใต้ต้นหน้าตาเหยเก จะร้องไห้ก็อายเพื่อน ใครคนนั้นคือ นารี กันเดช (พร) หรือเปล่านะ..?

ถัดออกไปทางรั้วโรงเรียนเป็นสระน้ำขนาดย่อมที่สร้างความสุขสันต์อย่างยิ่งให้กับพวกเรา มีสะพานสีขาวเล็กๆ ให้พวกเราได้ทำท่านางเอกเดินข้ามในตอนเย็นๆ มีเรือลำเล็กๆ ให้เราได้ (แอบ) พายเล่นและตกน้ำตกท่ากันมาบ้าง โดยเฉพาะในคืนวันลอยกระทงพวกเราชาวสีเขียวขาวจัดขบวนแห่กระทงที่สวยงามพร้อมกับมีนางนพมาศแสนสวย สาวน้อยคนสวยรุ่นเราที่ได้รับเกียรติเป็นนางนพมาศคือ **เพ็ญศรี ดำริห์ชอบ** (พล) เธอช่างสวยสุดใจจริงๆ ในความรู้สึกของฉันเวลานั้น ส่วนฉันนั้นอาจารย์ได้มอบหมายให้เป็นหัวหน้าพราหมณ์พร้อมเพื่อนอีก ๔ คน รำบวงสรวงเทพหน้าเขาไกรลาศที่สมมติขึ้น นึกถึงตรงนี้เพลงบวงสรวงก็พลิ้วเข้ามาทันที (ผ่านมา ๕๐ กว่าปีแล้วก็ไม่เคยลืม)

โอม...โอม...ขอบังคมประนมหัตถ์ น้อมมนัสบูชิต...พระอิศวร
พระนารายณ์... พระพรหม ผู้ประมวล สรรสร้างสิ่งถ้วน...โลกา
ขอพร...ให้เหล่าข้าปัญญาเฟื่อง เกียรติประเทืองเด่นแท้...แผ่สาขา
ฝึกหัดครูอยู่ไหน...ให้วัฒนา เป็นรากฐานการศึกษา...อันถาวร

(เข้าใจว่าท่าน**อาจารย์อนงค์ นาคสวัสดิ์** เป็นผู้แต่ง มีผิดบ้างไหมคะอาจารย์)

อีกฟากหนึ่งของอาคารเป็นหอประชุม (ฉันดีใจที่ขณะนี้ก็ยังไม่ได้รื้อถอน) ใช้ประโยชน์สารพัด เป็นทั้งหอประชุม โรงอาหาร เวทีการแสดง สถานีวิทยุกระจายเสียง คืนวันศุกร์ (สัปดาห์เว้นสัปดาห์) ท่านอาจารย์อนงค์มอบหมายให้แต่ละจังหวัดหรือแต่ละห้องเรียนจัดการแสดงมาโชว์ นับเป็นสิ่งสุดยอดที่อาจารย์ฝึกให้พวกเราโดยไม่รู้ตัว ทั้งความคิดสร้างสรรค์ การจัดการ ความสามัคคี ความกล้าแสดงออก ฯลฯ ฉันเคยจัดตัวเองเป็นผู้ฝึกละครสั้นของห้อง ป.กศ. ๒ จ. เรื่อง "เจ้าหญิงบนเมล็ดถั่ว" มีหนุ่มหล่อ **ดุสิต ไกรกิจราษฎร์** (สท) เป็นเจ้าชาย สาวน้อยคนสวย **กรรณิกา ทับทิม** (สท) เป็นเจ้าหญิง ฉันก็ร่ำๆ อยากเป็นนางเอกเหมือนกัน แต่เกรงใจผู้ชม และกลัวอาจารย์จะไม่ให้คะแนนก็เลยตัดใจ เพื่อนทั้งสองยังจำได้ไหมจ๊ะ

ด้านขวาของเวทีเป็นห้องกระจายเสียง ส่งกระจายเสียงในช่วงที่พวกเรารับประทานอาหารทั้งประกาศข่าว เพลงทั้งเพลงสากล เพลงไทย เพลงไทยเดิม ทำให้ฉันได้ดีมด่ำกับเพลงไทยเดิมในลีลาการร้องและสำเนียงอันแสนไพเราะของ อ.เจริญใจ สุนทรวาทิน (ใครเป็นคนเปิดแผ่น ขอรับคำขอบคุณด้วย) จนยึดเอาเป็นแบบ เมื่อเรียนวิชา 'ขับร้องเพลงไทยเดิม' ของท่านอาจารย์อนงค์ได้เกรด A จึงได้เดินอย่างองอาจไปเข้าวงดนตรีไทยของประสานมิตร มีโอกาสได้ไปออกอากาศที่วิทยุศึกษา ที่ภูมิใจที่สุดคือ คุณหญิงชิ้น ศิลปบรรเลง (ปัจจุบันเป็นศิลปินแห่งชาติ) ผู้สอน ได้คัดเลือกเพียงคนเดียวไปร้องออกรายการของ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ที่ทีวีช่อง ๔ บางขุนพรหม (ปี ๒๕๐๖) ได้เงินค่าตอบแทนมา ๖๐ บาท เก็บไว้ชื่นชมตั้งหลายเดือน

เพลงสากลเพลงหนึ่งที่ปิ๊งทันทีที่ได้ยินจากห้องส่งกระจายเสียง และได้นำมาฝึกให้เพื่อนๆ เต้นโชว์ในนามจังหวัด คิดท่าเองโดยไม่รู้เลยว่ามันคือจังหวะ Rock'n Rolls. ที่กำลังฮิตมากในขณะนั้น (จริงๆ ตอนนั้นไม่เคยรู้จักจังหวะเต้นรำชักจังหวะเดียว) มารู้ทีหลังว่าคือเพลง Rock Around the Clock ของ Bill Haley The Comets อันแสนจะคึกคัก เร้าใจ เป็นจุดเริ่มต้นให้ฉันสนใจเพลงสากล และฝึกร้องตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา บางศุกร์ก็มีวงดนตรีสากลบรรเลงมีเพื่อนเสียงดีๆ ร้องเพราะๆ หลายคน โดยเฉพาะ**อุทิศ กุมาร** (สท) ร้องเพลง "ตราบสิ้นลม" ได้ไพเราะจริงๆ ได้ยินเพลงนี้ทีไร จะเห็นหน้าอุทิศ ลอยขึ้นมาทุกครั้ง

สิ่งที่ยิ่งใหญ่ในชีวิตก็คือ ได้รับความเมตตาจากท่าน**อาจารย์อนงค์ นาคสวัสดิ์** ฝึกสอนการรำที่เป็นมาตรฐานเบื้องต้นคือเพลงช้า เพลงเร็ว ซึ่งยากและแทบจะไม่มีครูนาฏศิลป์คนใดสอนนักเรียน (ที่ไม่ใช่นักเรียนนาฏศิลป์โดยตรง) ฉันจึงมีพื้นฐานในการรำพอสมควร มีโอกาสได้รำยากๆ ในเวลาต่อมา เช่น รำชัดชาตรี ระบำดาวดึงส์ ระบำกฤษดาภินิหาร ฟ้อนแพน ฯลฯ ตอนอยู่ปี ๑ ได้แสดงชุดมโนราห์กับพรานบุญ **มีพี่ตุ้ย** (คนตากจำชื่อจริงไม่ได้) เป็นพรานบุญ **ยุพดี สุขแสง** (พจ) คนสวยเป็นนางมโนราห์ ส่วนฉัน **ประไพพรรณ แสงเพชร** (พช) **พัฒนา สกุลหาญ** (พร) **ประไพศรี แก้ววิเชียร** (พจ) และเพื่อนๆ รวม ๖ คน เป็นนางกินรี ตอนปี ๒ ได้แสดงส่วนหนึ่งของโขนชุด "หนุมานกับนางสุพรรณมัจฉา" มี**น้องดิเรก จิโน** (ตก) เป็นหนุมาน ฉันได้เป็นนางเอกเต็มตัวละทีนี้ เพราะคนสวยเขารำไม่ได้ เป็นนางสุพรรณมัจฉา ได้แฟนคลับเป็นนักเรียนพยาบาลหลายคนมาจับไม้ จับมือ ขอชื่อที่อยู่หลังการแสดง ซื้อขนมมาให้ เล่นเอาปลื้มไปพักหนึ่ง รายการแสดงดังกล่าวเป็นรายการแสดงสลับฉากละครเวทีเรื่อง "พ่อขุนผาเมือง" ซึ่งมี**ดุสิต บุญตาปวน** (ตก) เป็นพระเอก **สุมน รักษาสุข** (นน) เป็นนางเอก

บทละครเรื่อง "พ่อขุนผาเมือง"

สุมน รักษาสุข, อาจารย์อนงค์ นาคสวัสดิ์, ดุสิต บุญตาปวน

ทหารรบ

ช้างศึก

สั่งการโจมตี

เหล่าคะนองพลองไฟ

แม่นางคั้งเอย ทรามเชยเจ้างามระหง

ในการแสดงละครประจำปีจะมีการแสดงสลับฉากเป็นสิบชุด ทั้งรำแบบไทยและเต้นแบบสากล น่าทึ่งที่สุดในโลกคือ มีท่านอาจารย์อนงค์ เป็นผู้ฝึกเพียงคนเดียว ท่านเป็นหญิงมหัศจรรย์จริงๆ แถมทำได้ดีมากด้วย สอนละครและรำไทยก็น่าทึ่งพอแล้ว แต่ที่ทึ่งสุดๆ คือท่านนำเอาเพลงสากลมาประยุกต์เป็นการเต้นเชิงออกกำลังกายชื่อชุด "นวลน้องในห้องนอน" จำผู้แสดงได้คนเดียวคือ **ทรงศรี เขียวสลับ** (พร) และนำเอาเพลงที่มีจังหวะ เร้าใจสุดๆ แม้กระทั่งทุกวันนี้คือเพลง "Amor Baile, Alegria Baile" เป็นภาษาสเปนที่มีความหมายในภาษาอังกฤษว่า "Dance with love, Dance with Happiness" มาหัดเต้นเป็นระบำสเปนให้ชื่อการแสดงว่า "The Spanish Gypsy Dance" ใส่ชุดคอกว้าง กระโปรงยาว แขนระบายเป็นชั้นๆ หลากสี เช่น แดง ฟ้า น้ำเงิน ชมพู ม่วง เหลือง การเต้นใช้เท้ากระทบกับพื้นแบบระบำสเปน มือข้างหนึ่งชูขึ้น อีกข้างหนึ่งจับชายกระโปรงสะบัดไปมา ตื่นตาตื่นใจมาก เพราะท่วงทำนองคึกคัก จำผู้แสดงได้คนเดียวคือ **อารีรัตน์ เกิดเทพ** (กพ) เมื่อครั้งไปเที่ยวสเปนชมระบำฟลามิงโก พอเพลงนี้ขึ้น นักเต้นออกมาเต้นเท่านั้นแหละ ใจประหวัดถึงเวทีพิบูลสงครามทันที

วัยของเราขณะนั้นกำลังกิน กำลังนอน กำลังเล่น เมื่อใช้พลังมากก็ย่อมหิวบ่อยๆ อาหารของ รร. ก็มี ๓ มื้อเป๊ะ จึงมีสารพัดวิธีที่จะหาอาหารบำรุงกระเพาะ โดยไปตีซี้กับเมียคนงานฝากเขาซื้อของกิน ถ้าสังเกตดีๆ ราวๆ ๑ - ๒ ทุ่ม ชาวหอหญิงจะชักแถวกันไปอาบน้ำมากเป็นพิเศษ เพราะมืดแล้วไม่มีใครมองเห็นถ้าไม่ตั้งใจจับผิดจริงๆ ห้องน้ำนั้นอยู่ใกล้บ้านพักคนงาน ก็แอบไปเอาหมี่ลูกชิ้นแห้ง (จำได้ว่าของร้านเซ้ง) ห่อละหกสลึง ราดพริกน้ำส้ม อร่อยสุดใจ สาบานได้ว่าจนบัดนี้ยังหาหมี่ลูกชิ้นที่ไหนอร่อยอย่างนี้ไม่ได้เลย นึกแล้วยังเปรี้ยวปาก ตบท้ายด้วยขนมถาด เช่น หม้อแกง เปียกปูน ฯลฯ อิ่มแปล้นอนคุยกันจนค่อยๆ หลับไป พักไหนเงินไม่ค่อยมีก็รวมตัวกันเอาถังน้ำ (ที่ใช้ซักผ้า) แอบไปคดข้าวจากโรงครัวมาครึ่งค่อนถัง เอาขันล้างหน้าใส่น้ำปลาแอบไว้ใต้เตียงสัก ๑ - ๒ ทุ่ม ก็ลงไปซื้อไข่ต้มที่ห้องสมุดของท่านอาจารย์**ฉลอง พันธุ์สว่าง** (ตอนนั้นท่านให้นักเรียนเลี้ยงไก่ไข่ และนำมาต้มขายให้เด็กๆ ราคาฟองละ ๕๐ สต.

ท่านคงรู้ว่ากลางคืนนักเรียนมักหิว) พวกเราก็ลงมากันหลายกลุ่ม ปากก็ชวนอาจารย์คุย พออาจารย์เผลอ มือก็หยิบไข่ส่งต่อๆ กันไปให้เงินเหมือนกันแต่หยิบไข่มามากกว่า ได้ไข่พอก็กลับขึ้นหอไปตั้งวงรับประทานกันเป็นที่สนุกสนานสำราญใจ อิ่มจังตังค์อยู่ครบ อาจารย์ท่านก็คงรู้เพราะไข่หายได้หายดีคืนละหลายๆ ฟอง แต่ก็ทำไม่รู้ไม่ชี้ ดำเนินการต้มขายต่อไป ขอบพระคุณอาจารย์มากนะคะที่อนุเคราะห์เด็กผู้หิวโหย ได้กุศลแรงเลยละค่ะ แต่วันที่ฉันสำนึกบาปและละอายใจอย่างที่สุดคือวันที่ฉันถูกประกาศให้ขึ้นไปรับรางวัลผู้ทำคะแนนสอบวิชาคณิตศาสตร์ได้สูงสุด ๙๙ จาก ๑๐๐ คะแนน ในหอประชุมโรงเรียนเพราะวิชานี้ผู้สอนคือท่านอาจารย์ฉลอง นั่นเอง อาจารย์คะถึงจะเคยแอบหยิบไข่ไปบ้าง แต่ก็เรียนวิชาของอาจารย์ได้เข้าใจดีมาก ไม่ต้องขยันก็ทำข้อสอบได้ค่ะ (ฉันมักโชคดีเสมอที่ข้อสอบทุกวิชามักออกตรงกับความรู้ที่มี ไม่ได้เก่งกาจอะไรหรอก)

ตอนบ่ายวันเปิดเรียนของทุกๆ วัน ถ้ามีคนสังเกตจะเห็นนักเรียนหญิงปี ๒ ทยอยกันเดินขึ้นบันไดไปห้องดนตรีชั้น ๒ ซึ่งติดกับห้องพักหญิงเพียงแค่กำแพงกั้น นั่นแหละพวกเราละ บ่ายๆ หนังท้องตึง หนังตาหย่อน วิชาใดเรียนไม่สนุกไม่น่าสนใจก็หนีขึ้นไปนอนบนหอ ปีนข้ามกำแพงทั้งๆ ที่สวมกระโปรงแคบ แต่ไม่ยักมีใครตกลงมาประจานตัวเองสักคน (ใครที่ไม่เคยปีนหอหนีเรียน แสดงตัวหน่อย) หัวหน้าหอปี ๒ ของเราคือ **ชลัยรัตน์ สราญรมย์** พี่แกหน้าตาดุเอาเรื่อง จนนึกว่าน่าจะแก่กว่าสัก ๕ ปี ทำหน้าที่หัวหน้าหอได้เด็ดขาดมาก พวกเราก็ขยาดอยู่เหมือนกัน แต่ความขี้เกียจมีมากกว่า (เจอกันทีหลังหน้าดุยังจำติดตา ถามดู เธอบอกว่า แกล้งเก็กเกือบตาย) ใครว่าอยู่ รร.ประจำ น่าเบื่อไม่มีอิสระ ลำบาก ไม่สะดวก แต่สำหรับฉันการอยู่ประจำในรั้วเขียวขาวนั้นกล่าวได้ว่าเป็นช่วงชีวิตที่สนุก มีความสุขที่สุดในโลก งานบ้านก็ไม่ต้องทำ ถึงเวลากินก็ได้กิน ถึงเวลานอนก็ได้นอน แถมได้ไปทัศนศึกษามากมายหลายแห่งชนิดที่ไม่เคยได้รับจากที่ไหน เวลาเรียนก็เรียน ถึงเวลาเล่นก็ได้เล่น ฝึกสอนเพื่อนๆ เขาได้เกรด A ฉันก็ได้เกรด B (ซึ่งเป็นเกรดต่ำสุด) เพราะวันไหนขี้เกียจไปสอนก็ป่วยซะ อาจารย์ก็ใจดีทุกคน ไม่เคยถูกดุ ไม่เคยถูกทำโทษ ไม่เคยรู้ว่าความทุกข์คืออะไร เป็นดินแดนมหัศจรรย์จริงๆ เพื่อนสนิทในกลุ่มมี ๕ คน คือ

ฉัน **ประไพพรรณ** (พช) **แสงสว่าง** (พร) **มาลี มณีกาศ** (พร) **บรรจงจิต** (พช) เมื่อมาเจอกันทีไร คุยเรื่องเก่าๆ ก็หัวเราะกันคิกคักทุกที วิญญาณเก่าเข้าสิงเหมือนเมื่อครั้งกระโน้น ผลจากการชุกชน สนุกสนาน ทำให้เมื่อเป็นผู้ใหญ่ได้มองโลกในแง่ดีและกว้างขึ้นมองทุกอย่างรื่นรมย์ เจอนักเรียนหนีเรียนขโมยของก็ไม่ด่วนตัดสินว่าเขาเป็นคนไม่ดี เขาอาจมีความจำเป็นหรือนึกสนุกอย่างเราก็ได้ ก็เป็นส่วนช่วยให้เด็กได้คิด ประพฤติตนและเติบโตเป็นคนดีของสังคม

ทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้รับจากรั้วเขียวขาวในระยะเวลาเพียง ๒ ปีนั้น เป็นความประทับใจที่ไม่มีวันลืมเลือน ได้รับประสบการณ์หลายหลากที่อีกหลายสิ่งไม่ได้กล่าวถึง เป็นรากฐานหล่อหลอมให้เด็กสาวคนหนึ่งเติบโตขึ้นมาเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตัวเอง การวางตัวในสังคม ได้พบอาจารย์และเพื่อนที่ดี โดยเฉพาะ **คุณวิสิทธิ์ โรจน์พจนรัตน์** ที่เป็นแกนนำ ทำให้พวกเราได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์กัน เป็นน้ำหล่อเลี้ยงจิตใจช่วงปัจฉิมวัย

ขอบคุณจริงๆ พิบูลสงคราม

จำได้ไหม ?

ครูโหล (เพื่อนแพร่)

อารัมภบท

ย้อนอดีตไป ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๔ รวมเวลา ๒ ปี ที่พวกเราชาวแพร่สิบสองคน (หนึ่งโหล) ได้รับทุนมาศึกษาต่อในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ณ โรงเรียนฝึกหัดครูพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก ร่วมกับเพื่อนหญิงและชายอีก ๘ จังหวัดด้วยกัน แต่เป็นที่น่าสังเกต คือ นักเรียนทุนที่มาจากจังหวัดน่านและแพร่ เป็นหญิงล้วนต่างจากจังหวัดอื่นๆ ดังนั้น เมื่อเริ่มเรียนใหม่ๆ พวกเราจึงค่อนข้างเคอะเขิน เพราะไม่เคยเรียนในโรงเรียนสหศึกษามาก่อน ในเวลาต่อมา จึงค่อยปรับตัวจนสามารถเข้ากับเพื่อนๆ ที่มาจากจังหวัดอื่นๆ ได้ในที่สุด แต่เพื่อนที่เราสนิทสนมด้วยมากเป็นพิเศษ ได้แก่ เพื่อนที่มาจากจังหวัดน่าน และจากอำเภอแม่สอดจังหวัดตากนั่นเอง เหตุผลก็คือ เราพูดภาษาเหนือ (อู้กำเมือง) เหมือนกัน

โดยที่พวกเราชาวแพร่ จบหลักสูตรมัธยมศึกษามาจากโรงเรียนเดียวกัน เมื่อได้มาอยู่โรงเรียนประจำด้วยกันอีก ความรักใคร่กลมเกลียวและสนิทสนมย่อมมีเพิ่มมากขึ้น เมื่อมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นก็จะช่วยกันคิดแก้ปัญหาอยู่เสมอ จนกระทั่งถึงทุกวันนี้ แม้ว่า เราจะแยกย้ายกันไปอยู่คนละทิศละทางใกล้บ้างไกลบ้างก็ตาม เราก็ยังมีการติดต่อพูดคุย และนัดพบกันเป็นประจำอยู่เสมอ และเมื่อมีการชุมนุมรุ่นทุกครั้งพวกเราชาวแพร่ก็จะมาร่วมทุกครั้งไม่เคยขาด แม้จะมีแต่หญิงล้วนก็ตาม เราสัญญากันว่า จะมาร่วมชุมนุมทุกครั้งทุกปี ไม่ว่าจะจัดที่ไหนใกล้หรือไกลเพียงใดเราก็จะไปจนกว่าไม่สามารถจะไปได้

เรื่องจำได้ไหม ที่เขียนขึ้นนี้ สำเร็จขึ้นได้ ด้วยความร่วมมือร่วมใจกัน ปะติดปะต่อ ความทรงจำในอดีตมาเรียงร้อยเป็นเรื่องราว ให้เพื่อนได้อ่าน ด้วยเจตนาที่ว่า จะเกานิด สะกิดหน่อย ให้เพื่อนๆ ได้รำลึกนึกถึงเรื่องราวในอดีตซึ่งแม้จะผ่านมาถึง ๕๐ ปี แล้วก็ตาม

ขอกระซิบเพื่อนๆ ว่า ผู้เป็นต้นคิด เขียนเรื่อง **'จำได้ไหม'** นี้ขึ้นมา คือ **มาลี แก้วมณี (มณีกาศ)** ผู้รวบรวมและเรียบเรียงต้นฉบับคือ **แสงสว่าง ภูมิรัตน์ (จินดาคำ)** ขอให้เพื่อนๆ จงอดใจอ่านตั้งแต่หน้าแรกจนจบ ๙ เรื่อง ด้วยจะขอบพระคุณยิ่ง กราบขออภัยท่านอาจารย์บางท่านที่พวกเรากล่าวถึง และขออภัยเพื่อนบางคนที่เราพาดพิงถึงในเรื่อง เพื่อความสนุกสนาน และกระตุ้นความทรงจำในอดีต

ด้วยความรักและผูกพัน

จากพวกเราชาวแพร่ (ครูโหล)

งานสังสรรค์ที่เมืองน่าน

เรื่องที่ ๑ ลานมะดันอันแสนสุข

ลานมะดัน คือ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจแห่งแรกของพวกเราชาวหอ ซึ่งมีความมหัศจรรย์พันลึกไม่แพ้ลานอโศก ในวรรณคดีเรื่องกามนิต-วาสิฏฐีนั่นทีเดียว เพราะลานมะดันแห่งนี้เป็นที่นั่งเล่น พูดคุยกัน ตอนเลิกพักกลางวัน หลังเลิกเรียนตอนเย็น และหลังจากที่เรารับประทานอาหารเย็นแล้ว เดินเล่นชมนกชมไม้ไปรอบๆ โรงเรียน แล้วก็มาหยุดนั่งเล่นใต้ต้นมะดัน หรือลานมะดันแห่งนี้ ใครๆ อยากจะมานั่งฟังเพลงไพเราะจากสโมสร ก็ต้องมานั่งฟังที่ลานมะดัน นอกจากนี้ยังเป็นจุดนัดพบของพี่ชาย-น้องสาว พี่สาว น้องชาย พี่สาว-น้องสาว และเพื่อนๆ หญิงชาย ที่สามารถมานั่งคุยกันได้อย่างเปิดเผย เพราะเป็นที่โล่งร่มรื่นเย็นสบาย ไม่ลับหูลับตาคน ทุกคนคุยกันได้โดยไม่ต้องเกรงคำครหานินทา พวกเราชาวหอทุกๆ คนคงยังจำได้ บางทีวันเสาร์วันอาทิตย์ที่ไม่ได้ออกตลาด พวกเราก็จะมานั่งเล่นที่ลานมะดัน ฟังเพลงสุดโปรดคือ เพลงในฝันที่ยังจำได้จนกระทั่งบัดนี้ พลางซื้อชนมจากสโมสรมาแบ่งกันกิน เล่าเรื่องซวนขันจากในแต่ละห้องเรียนสู่กันฟังเป็นที่สนุกสนานและบางครั้งก็เอาการบ้านมา

นั่งทำหรืออ่านหนังสือด้วยแต่ที่ประทับใจที่สุด จนพวกเราชาวแพร่ลืมไม่ลงคือ เมื่อเวลาปลอดคน พวกเราจะแอบปีนต้นมะดัน พร้อมๆ กัน หลายๆ คน เพื่อช่วยกันเก็บผลมะดันมาแบ่งกันกิน คนที่ปีนไม่ได้ก็มีหน้าที่ไปขอพริกกะเกลือมารอไว้ เพื่อเอามะดันมาจิ้มกินกันอย่างเอร็ดอร่อย ลืมไม่ลงจนถึงทุกวันนี้ (น้ำลายสอ) เพื่อนๆ จำได้ไหมว่า ที่พวกเราถลกชายกระโปรงขึ้นเหนือเข่าแล้วปีนขึ้นไปเก็บมะดันนั้น พวกเราลงกันอย่างไรและทำไมจึงขึ้นและลงได้รวดเร็วจนหนุมานอายได้ล่ะ (ลองถามเพื่อนแพร่ดูนะจ๊ะ)

เรื่องที่ ๒ ก๋วยเตี๋ยวร้องไห้

ตอนพวกเรา เข้ามาอยู่ในโรงเรียนประจำได้ประมาณเดือนเศษ เช้าวันอาทิตย์วันหนึ่ง เราได้รับอนุญาตให้ออกไปเปิดหูเปิดตา จับจ่ายซื้อของที่จำเป็นในตลาดได้ โดยมีข้อแม้ว่าจะต้องกลับเข้าหอพัก ตรงตามเวลาที่กำหนด พวกเรารู้สึกตื่นเต้นมากๆ เพราะเพิ่งจะได้ออกไปเที่ยวเป็นครั้งแรก

หลังจากจับจ่ายซื้อของเล็กๆ น้อยๆ ตามกำลังทรัพย์แล้ว ก็ชวนกันแวะรับประทานก๋วยเตี๋ยวที่ร้านเซ้ง ซึ่งเป็นร้านอาหารแห่งเดียวที่พวกเรารู้จัก เราสั่งก๋วยเตี๋ยวลูกชิ้นเหมือนกันหมด ขณะที่กำลังก้มหน้าก้มตากินอย่างเอร็ดอร่อยนั้น ทุกคนต้องชะงักเมื่อได้ยินเสียงสะอื้นจากเพื่อนคนหนึ่ง เอ๊ะ เจ้าหล่อนเป็นอะไรไปน่ะ ปวดท้อง ปวดหัวหรือตัวร้อนก็ไม่ใช่ เจ้าหล่อนเอาแต่ส่ายหน้า พร้อมกับพยายามใช้ตะเกียบ คีบลูกชิ้นอย่างเอาเป็นเอาตาย คีบไปร้องไห้ไปด้วยความโมโหเพราะเจ้าลูกชิ้นมันกลิ้งไปกลิ้งมาทุกที มีเพื่อนหัวใสคนหนึ่งคิดออกจึงไปกระซิบเบาๆ ที่หูว่า คีบไม่ได้ก็ไม่ต้องคีบ **อาวุธประจำกาย**ไงล่ะ ควักออกจากเอวมาสิ จิ้มเข้าไป จิ้มเข้าไป ง่ายจะตาย หลังจากนั้นอีกไม่ถึง ๕ นาที เสียงสะอื้นก็หายไป กลายเป็นรอยยิ้มทั้งน้ำตาที่สามารถเผด็จศึกกับเจ้าลูกชิ้นกลมกลิ้งเหล่านั้นได้ กลายเป็นแฮปปี้ เอนดิ้ง เพราะอาวุธประจำกายของพวกเราชาวหอนั่นเอง อยากจะถามเพื่อนๆ หน่อยว่า ยังจำได้ไหมว่า อาวุธประจำกายของเราคืออะไร จำได้ไหมจ๊ะ

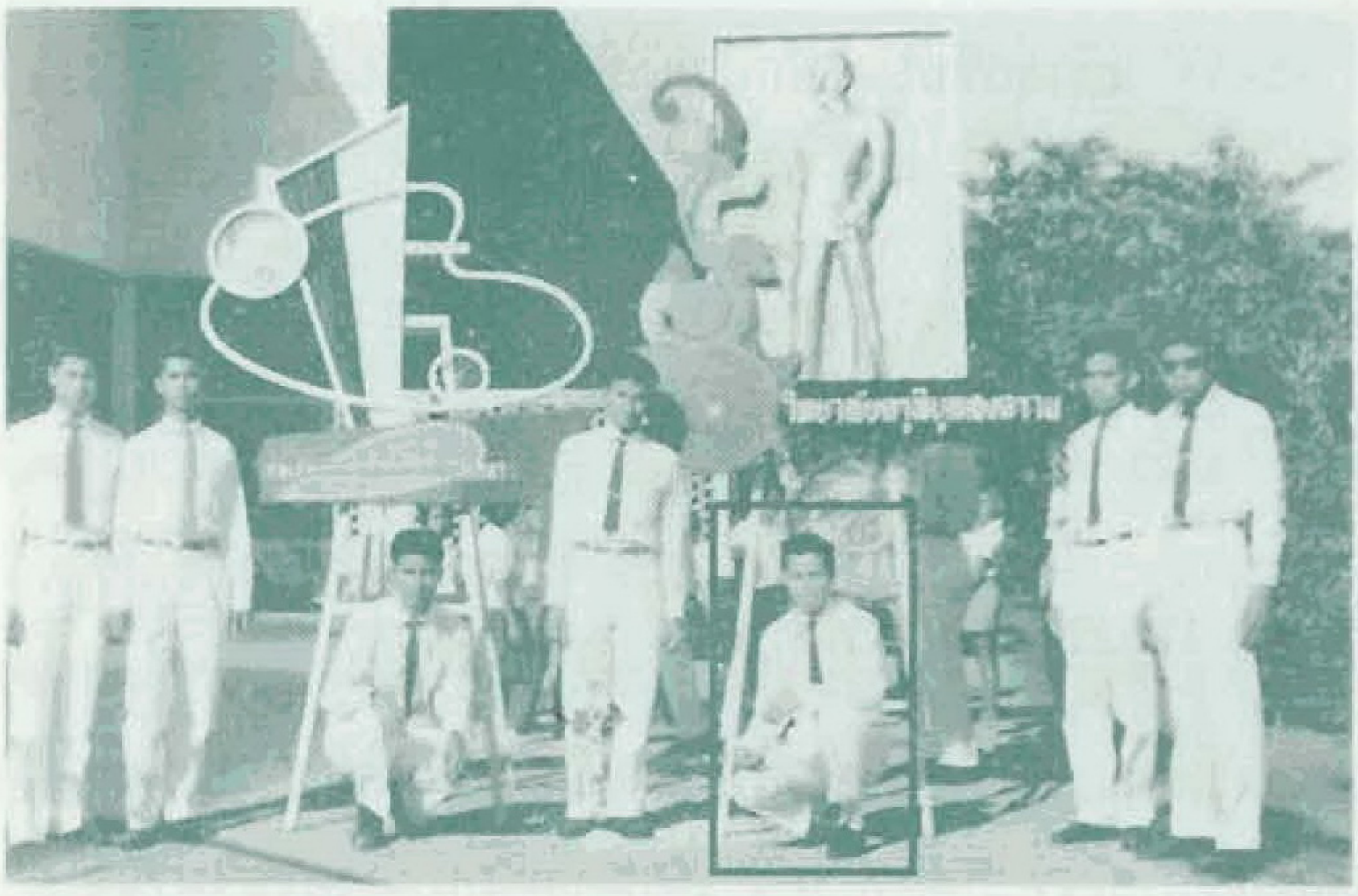
เรื่องที่ ๓ ซาเล้งทัวร์

วันเสาร์อาทิตย์ใดที่เราไม่ได้ออกตลาด ก็จะพากันซักผ้ารีดผ้าเป็นประจำ การรีดผ้านั้นเราต้องไปเข้าคิวรอที่โรงรีดผ้าด้านหลังของหอพัก เหตุที่ต้องเข้าคิวรอ ก็เพราะโต๊ะรีดผ้ามีจำนวนจำกัด ใครไปช้าจึงต้องรอคิว ขณะที่รอนั้นแสนจะเบื่อหน่าย จึงได้หากิจกรรมสนุกๆ เล่น โดยการไปขโมยรถสามล้อแดงที่ภารโรงจอดไว้ใต้ต้นไม้ (รอเวลาที่จะขนกับข้าวจากโรงครัวไปยังโรงอาหาร) มาขับขี่เล่น โดยผลัดกันเป็นคนขับและผู้โดยสาร ถ้าที่นั่งเต็ม ก็ยังนั่งซ้อนท้ายได้อีก ๑ ที่ ขับขี่ไปร้องเพลงไปอย่างสนุกสนาน รถติดหล่มก็ลงช่วยกันเข็น ตกท้องร่องก็ลงช่วยกันดึงขึ้นมาตั้งหลักใหม่ บางครั้งตกลงไปในพงหญ้าที่มีแต่โคลนลงไปนอนแอ้งแม้งทั้งคนขับและผู้โดยสาร แม้จะเจ็บถลอกปอกเปิกบ้างก็ทนเอา เพราะสนุกจนลืมไม่ได้ถึงทุกวันนี้ตามประสาคนอยู่ไม่สุข งานนี้ไม่สงวนลิขสิทธิ์ฉะนั้น เพื่อนจังหวัดอื่นๆ เห็นเราเล่นสนุก ก็เอาอย่างบ้างเหมือนกัน เลยต้องเกิดศึกชิงรถสามล้อแดงเป็นบางครั้ง และก็ตกลงกันได้ในที่สุด เพื่อนๆ ที่รักใครไม่เคยขับซาเล้งมาลองขับ ลองนั่งดูสักครั้งก็ยังไม่สายนะจ๊ะแล้วจะได้รู้ว่าซาเล้งพาทัวร์น่ะสนุก จนยากที่จะหักใจลืมเซียวนะเธอจ๋า ไม่เชื่อลองถามมาลีแก้วมณี (มณีกาศ) ดูก็ด้าย...

เรื่องที่ ๔ กล้วยน้ำว้า (มหาภัย)

ณ หอหญิงปี ๑ วันดีคืนดี เราจะได้ยินเสียง กรีดร้อง โหยหวนชวนสยองขน บ่งบอกถึงความเกลียดกลัวและความตกอกตกใจสุดขีดดังมาจากเตียงหนึ่ง ซึ่งถ้าจำไม่ผิดจะเป็นเตียงของนักเรียนหญิงชาวพิษณุโลกนี่เอง พวกเรารีบวิ่งไปดูที่เกิดเหตุอย่างใกล้ชิด ปรากฏว่าที่เพื่อนร้องกรี๊ดๆ น้ำหูน้ำตาไหล พร้อมกระทืบเท้าปังๆ มือหนึ่งชี้ไปที่เตียงนั้น สิ่งที่วางอยู่คือ **กล้วยน้ำว้า**ที่ปอกเปลือกแล้วลูกหนึ่งเท่านั้นเอง

โอย! พวกเราเป็นงง! เจ้าหล่อนกลัวและเกลียด กล้วยน้ำว้าได้ขนาดนี้เชียวหรือ เกิดมาเพิ่งเคยพบ กล้วยน้ำว้าของโปรดของเรามาแต่เล็ก กลายเป็น **'กล้วยน้ำว้ามหาภัย'** สำหรับเจ้าหล่อนเสียแล้วหรือนี่ เพื่อนๆ ที่จำไม่ได้ลองกระชิบถามที่มาที่ไปของเรื่องนี้จาก**น้ำเชื่อม**เพื่อนเราดูซิ เผื่อเธอจะจำได้ *(เดี๋ยวจะหาว่าพวกเราขี้โม้)*

วีรบุรุษและสาคูอยู่ในภาพนี้แหละค่ะ..!

เรื่องที่ ๕ สาคูของฉัน หายไปไหน?

ก่อนจะถึงวันที่ ๒๓ ตุลาคม ประมาณ ๔ - ๕ วัน **ท่านอาจารย์จักรผันอัครพันธานนท์** ผู้สุดหล่อ ได้ขอให้นักเรียนหญิงปี 1 มาช่วยกันทำพวงมาลาในช่วงเย็นหลังโรงเรียนเลิกโดย ให้ช่วยกันทำทุกวันจนกว่าจะเสร็จ งานหลักที่ท่านอาจารย์ให้ช่วยทำคือ ติดเมล็ดพืชหลายชนิดลงในภาพที่อาจารย์วาดไว้ มีข้าวเปลือก ข้าวสาร ถั่วเขียว ถั่วแดง ถั่วเหลือง ข้าวโพด สาคู เป็นต้น เมื่อถึงเวลาขึ้นหอนอน อาจารย์บอกให้พวกเราพักก่อน พรุ่งนี้ค่อยมาทำต่อ

เย็นวันรุ่งขึ้น นักเรียนหญิงชุดเดิม รีบเข้ามาช่วยอาจารย์ตามนัด ขณะอาจารย์หยิบห่อเมล็ดต่างๆ ออกมาวางให้นักเรียนนั้นก็พบว่า เมล็ดสาคูห่อใหญ่ เมื่อวานนั้นหายไป หลังจากได้ค้นหาอยู่พักหนึ่งก็ไม่พบ ท่านจึงพูดขึ้นว่า เอ! **เมล็ดสาคูของฉัน หายไปไหนนะ** พลางมองหน้านักเรียนหญิงทีละคนๆ เพื่อหาคำตอบ นักเรียนหญิง (แพร่) ๔ - ๕ คน ตอบขึ้นพร้อมๆ กันว่า **'หนูมังคะอาจารย์'** อาจารย์นั่งหน้านิ่วคิ้วขมวดอยู่ครู่หนึ่ง แล้วพึมพำเบาๆ ว่า 'อืม... ถ้าจะจริง' แล้วลุกขึ้นบอกนักเรียนให้ติดเมล็ดอื่นๆ ไปก่อน อาจารย์จะไปซื้อมาให้ใหม่ นักเรียน (บางคน) ถอนใจเฮือกใหญ่ เฮ้อ! โล่งอกไปที

๕๐ ปีที่ผ่านมา ใครยังจำได้บ้างว่า หนูที่ขโมยสาคูอาจารย์ไปต้มกินอย่างเอร็ดอร่อยนั้นคือ หนูตัวไหนหรือกลุ่มไหน สารภาพมาซะดีๆ นะยะ

<u>เรื่องที่ ๖</u> เห็นของประหลาด

เช้าวันหนึ่ง ณ ห้องเรียนชั้นปีที่ ๑ (เป็นห้องไหนไม่ขอบอก) หลังเคารพธงชาติ นักเรียนหญิงชายต่างมุ่งหน้าเข้าห้องเรียนของตนนั่งประจำที่ รอเวลาที่ท่านอาจารย์จะเข้ามาสอนอีกไม่กี่นาทีข้างหน้า พลันสายตาอันซุกซนของนักเรียนหญิงคนหนึ่ง ก็ประสบเข้ากับสิ่งหนึ่งที่เจ้าหล่อนยังไม่เคยรู้จัก เจ้าหล่อนตกใจและนึกในใจว่าอื้อฮือ! อะไรน่ะ? แล้วเจ้าหล่อนก็นึกขึ้นได้ รู้สึกสั่น จนต้องท่องอะระหัง สัมมา ฯลฯ อยู่หลายจบ แล้วร้องขึ้นด้วยเสียงสั่นๆ ว่า *'เพื่อนๆ ใครยังไม่ได้รูดซิปบ้าง'* ทุกคนในห้องเงียบกริบ สำรวจตัวเอง (แล้วทำหน้าเฉย) สักพักอาจารย์ก็เข้าสอนตามปรกติ

รุ่งขึ้น เพื่อนหญิงคนนั้นฝากเพื่อนมาลาป่วย ๒ วัน เอ๊ะ! เธอเป็นอะไรไปรึ?

อ๋อ! ก็ตาของหล่อนนะสิจ๊ะ ดั๊น... เป็นกุ้งยิงเม็ดเบ้อเร่อตั้ง ๒ เม็ดแน่ะ ฮิฮิ... ฮ่า ฮ่า เห็นของประหลาดแล้วไม่บอกใครก็เป็นอย่างนี้แหละเธอ (สมน้ำหน้า)

เรื่องที่ ๗ สาวน้อยตกน้ำ

หลังจากพวกเราร่วมกันจัดกิจกรรมวันลอยกระทง ซึ่งเป็นงานประเพณีในวันเพ็ญเดือน ๑๒ แล้ว ต้นกล้วยที่เอามาเป็นทุ่นสำหรับลอยกระทงใหญ่ยังคงลอยเท้งเต้งอยู่ในสระหลังอาคารเรียนของเรา เป็นเหตุให้นักเรียนชายหัวใส ๓ - ๔ คน นำเอาต้นกล้วยเหล่านั้นมาผูกเป็นแพพายในสระเล่นในเวลาเย็น หลังเลิกเรียนจนถึงหกโมงเย็น ท่ามกลางสายตาของกลุ่มนักเรียนหญิงที่แอบมองด้วยความอิจฉาและรอคอยโอกาสที่จะลงไปเล่นแบบนักเรียนชายบ้าง ดังนั้น พอถึงเวลานักเรียนชายกลับหอแล้ว นักเรียนหญิงกลุ่มนั้นจึงรีบยึดอำนาจทันที ๓ - ๔ คนแรกลงไปพายด้วยด้วยใบหน้ายิ้มระรื่น สุขสมใจที่ได้พายแพต้นกล้วยวนไปมาในสระ ๒ - ๓ รอบ แล้วเปลี่ยนให้เพื่อนที่รออยู่ลงไปพายเล่นบ้าง กลุ่มละ ๒ - ๓ รอบ จนกระทั่งถึงกลุ่มสุดท้าย ขณะที่สาวน้อย ๒ - ๓ คน กำลังพายเล่นอย่างสนุกสนานนั้น เชือกที่ผูกต้นกล้วยเริ่มขาดทีละเส้นๆ จนทำให้แพแยกออกจากกันทีละนิด โดยสาวน้อยทั้งสามคนมัวเพลินจนลืมสังเกตความผิดปรกติของต้นกล้วย ที่เริ่มแยกห่างออกจากกัน และแตกออกจากกันในที่สุด เป็นเหตุให้สาวน้อยทั้งสามคนตกลงไปในน้ำโดยไม่ทันตั้งตัว ท่ามกลางเสียงร้องอย่างตกอกตกใจของเพื่อนที่อยู่บริเวณใกล้ๆ สระ หนึ่งในสามของสาวน้อยว่ายน้ำไม่เป็น ร้องให้ช่วยและชูมืออยู่ไหวๆ จะจมมิจมแหล่ เพื่อนๆ จึงช่วยกันร้อง 'ช่วยด้วยๆๆ สาวน้อยตกน้ำ' ด้วยเสียงอันดัง โชคดีที่มีนักเรียนชายคนหนึ่ง **(ทองดี แสงบุรรัตน์)** กำลังจะกลับหอพักได้ยินเสียงร้องเอะอะจึงวิ่งเข้ามาดู และกระโดดลงไปช่วยสาวน้อยคนนั้นไว้ได้ทันท่วงที หลังจากปฐมพยาบาลกันจนเห็นว่า ปลอดภัยดีแล้วต่างเห็นพ้องต้องกันว่าเพื่อนชายที่มาช่วยสาวน้อยคนนั้นสมควรจะได้ชื่อว่า 'ฮีโร' (วีรบุรุษของพวกเรา) โดยแท้ ขอได้รับความชอบคุณจากเด็กสาวที่ชุกชน อย่างพวกเราอีกซัก 50 ครั้งนะจ๊ะ 50 ปีแล้วเราก็ยังไม่ลืมบุญคุณเลย *(ดูภาพหน้า ๕๖ ค่ะ)*

เรื่องที่ ๘ เหตุเกิดที่ห้อง ๑ ค.

ในชั่วโมงภาษาไทย ซึ่งทำการสอนโดย **ท่านอาจารย์ประสิทธิ์ สุขเขียว** หลังจากที่ท่านอาจารย์ได้บรรยายโวหารไปสักพักใหญ่ๆ จึงตั้งคำถามขึ้นว่า

ผาณิตพิชิดมด ฤจะอดบ่อาจจะมี
แม่เหล็กฤ เหล็กตี อยะยั่วก็พัวก็พัน

มีความหมายว่าอย่างไร ใครตอบครูได้บ้าง นักเรียนแพร่คนหนึ่งรีบยกมือขึ้น (หลังจากสัปหงกมา ๔ - ๕ ครั้งแล้ว) อาจารย์ชี้ให้ตอบ คุณเธอรีบลุกขึ้นตอบอย่างฉะฉานและมั่นใจอย่างยิ่งว่า *'ก็มดตัวนิดเดียว ทำไมจึงสามารถเข็นก้อนหินหนักๆ ได้'* ไงล่ะคะอาจารย์ เพื่อนๆ และอาจารย์ตกตะลึง อึ้งไปหลายนาที แล้วก็ ฮา ขึ้นพร้อมกันโดยมิได้นัดหมาย ฮ่า ฮ่า ฮ่า ... *ใครอยู่ชั้นปี ๑ ค. ยังจำได้ไหม? ถ้าจำไม่ได้ ลองจดหมายไปเรียนถาม ท่านอาจารย์ประสิทธิ์ดูดีมั้ย? จ๊ะ เผื่อท่านจะจำได้เนาะ*

เรื่องที่ ๙ มดแดงแฝงพวง? ของใคร?

ป่ายวันหนึ่ง ต้นเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๓ พวกเรานักเรียนปี ๑ เพิ่งจะสอบเสร็จไปไม่กี่วิชา อากาศก็เริ่มจะร้อนอบอ้าว เราจึงเริ่มเบื่อหน่ายและหลายคนบ่นว่า เมื่อไรจะได้กลับบ้านซักที เพราะความร้อนนี่แหละพวกเราจึงชวนกันไปล้างหน้า เสร็จแล้วพากันเดินลัดเลาะเรื่อยเฉื่อยไปทางโรงครัวเจอมะม่วงต้นหนึ่ง มีผลดก น่ากิน ห้อยย้อย ระย้า ระโยงอยู่เต็มต้น พวกเราที่มาด้วยกัน ๔ - ๕ คน คิดอยากจะได้มะม่วงมาทำน้ำปลาหวานกินเป็นที่สุด แต่ก็จนปัญญาเพราะต้นมะม่วงสูงมาก ไม้ที่พอจะสอยได้ก็ไม่มี บังเอิญมีเพื่อนชายคนหนึ่งเดินผ่านมา พวกเราจึงเรียกเพื่อขอร้องให้ช่วยปีนขึ้นไปเก็บมะม่วงให้ (ลงทุนยกมือไหว้กันคนละปลกสองปลก) เพื่อนชายที่แสนดีคนนั้น ทนเห็นพวกเรารบเร้าไม่ได้

ฉึงตกลงถลกขากางเกง (สีขาว) ขึ้น แล้วปีนป่ายขึ้นไปอย่างชำนิชำนาญ หลังจากเก็บมะม่วงโยนลงมาให้พวกเรา ๒ - ๓ พวง ก็ต้องรีบกระโดดลงมาทำหน้าเหยเกแล้วล้วงเข้าไปที่เป้ากางเกง หยิบมดมากระทืบ...กระทืบ...กระทืบ พวกเรางง!! แล้วก็นึกขึ้นได้ว่า มดแดงมันคงไปแฝงผิดที่ละมั้ง *แทนที่จะแฝงพวงมะม่วง ดันไปแฝงพวง?* ของเพื่อนเราเสียนี่ ฮิ ฮิ ผ่านมาแล้ว ๕๐ ปี นึกขึ้นมาทีไร เราต้องยกมือไหว้ ขอโทษฝากฟ้า ฝากดินไปให้เพื่อนชายคนนั้นทุกที จนถึงวันนี้พวกเราก็ไม่ลืมขอโทษอีกครั้งนะ เพื่อนรัก มะม่วงน้ำปลาหวานวันนั้นไม่อร่อยเท่าที่ควรจะเป็นเพราะกินไปหัวเราะไปจนสำลัก (พวกเรายังเห็นภาพที่เธอกระทืบเจ้ามดสัปดนแล้วก็รีบเดินจากไปโดยไม่เหลียวหลัง จนพวกเราลืมขอบอกขอบใจเสียด้วยซ้ำ บาปกรรมจริงๆ)

ในความทรงจำ

สิน คงพูล

ภาพความหลัง
ผมย่างกาย
ฝึกหัดครู
ฝึกจัดการ
นับเป็นโชค
พบบัณฑิต
เป็นแม่พิมพ์
ผลิตครูได้
ผมแอบจำ
ผมแอบลัก
ผมแอบจำ
ผมแอบดู
ด้านการสอน
ท่านเฝ้าคลุก-
ท่านให้คติ
ท่านบรรยาย
มนุษยสัมพันธ์
ให้ความรัก
ไม่ถือยศ
ไม่เคยสร้าง
ศิษย์มีทุกข์
ศิษย์ให้ช่วย
ศิษย์จะอยู่
ศิษย์จะจน
ความดีนี้
ท่านได้เป็น
รองศาสตราจารย์
นามสกุล

ครั้งหนึ่ง
เข้าสู่
ฝึกหัดสอน
ฝึกหัดคน
ของบรรดา
ล้ำค่า
ตัวอย่าง
สมค่า
แม่แบบ
วิธีการ
วิธีล้วน
หลักการ
วิชาการ
คลีเสมือน
คู่การสอน
หมดเวลา
นั้นเป็นเลิศ
ศิษย์ทุกคน
ไม่ถือศักดิ์
ความกลัว
เสมือนทุกข์
ช่วยเต็มที่
ใกล้หรือไกล
หรือจะมี
ตอบสนอง
อธิการ
ดร.มังกร
นั้นไซร้

ซึ่งจำได้
ประตูสถาน
ฝึกหัดงาน
จนเข้าใจ
สานุศิษย์
จะหาไหน
ช่างเจียระไน
ราคาครู
แกะสลัก
ที่หวานหู
ให้ศิษย์รู้
งานบรรยาย
ท่านสอนสนุก
เพื่อนทั้งหลาย
เพื่อผ่อนคลาย
ไม่รู้ตัว
ประเสริฐนัก
ไปจนทั่ว
ไม่ถือตัว
ให้กับคน
ของท่านด้วย
อย่างดีล้น
ไปทุกคน
อยู่ที่ใจ
ให้มองเห็น
งานยิ่งใหญ่
ยจรไกล
ทองสุขดี

ป.กศ. รุ่น ๕ (ปี ๑)

สิน คงพูล

ผมเป็นนักเรียนทุนจากจังหวัดสุโขทัย ได้เข้าไปเรียนฝึกหัดครูพิบูลสงคราม เมื่อปี ๒๕๐๒ โดยเข้าไปอยู่หอพักชาย หอ ๑ ในจำนวน ๒ หอ ตั้งอยู่บนตะแลงแกงสมัยโบราณ ริมแม่น้ำน่าน ได้อยู่ร่วมกับเพื่อนๆ ที่มาจากจังหวัดพิษณุโลก พิจิตร กำแพงเพชร ตาก และสุโขทัย เพื่อนๆ ที่ไม่ได้ทุนเรียนจะเช่าบ้านอยู่นอกหอพัก แต่เราก็ไปมาหาสู่กันเสมอเหมือนอยู่ร่วมหอเดียวกันตลอดเวลา

ชีวิตในหอชาย กิจกรรมประจำคือ ทำความสะอาดห้องนอน ห้องน้ำ และกายบริหารทุกเช้าตอนตี ๕ ห้องนอนแต่ละห้องมี ๘ เตียง เตียงละ ๑ คน มีตู้เสื้อผ้าอยู่หัวเตียง มีทางเดินแต่ละห้องถึงกัน ทุกคนจะได้รับแจกผ้าปูที่นอน ปลอกหมอน มุ้ง และผ้าคลุมเตียงสีเขียวเหมือนกัน **อาจารย์ประเยาว์**ท่านจะมาตรวจทุกเช้า ดูการปูที่นอน การคลุมเตียง ต้องตึงและเรียบร้อย การแต่งกายไปเรียน มี ๒ ชุด คือ ชุดขาว และชุด ร.ด. ถ้ามีกิจกรรมจะผูกไท้ (เนกไท) สีเขียว อาหารเช้าจะมีไข่ดาวกับน้ำปลาพริก นั่งโต๊ะละ ๕ คน ไข่คนละ ๑ ฟอง มื้อกลางวันและเย็นมีกับข้าว ๒ อย่าง ทุกคนจะมีช้อนส้อมประจำตัวใช้สำหรับตักอาหาร มีพี่ๆ คอยดูการรับประทานอาหาร (กลัวเรา**เบิ้ล**ไข่กัน)

ในห้องเรียนมีเพื่อนๆ ชาย-หญิง คละกันทุกจังหวัด ผู้หญิงคัดมาจากพิษณุโลก สุโขทัย พิจิตร ตาก กำแพงเพชร อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ แพร่ น่าน แบ่งเป็นห้องตั้งแต่ห้อง ก. จนถึงห้อง ฉ. เราสนุกกับการได้เรียนด้วยกัน ช่วยเหลือกันเมื่อมีกิจกรรม เมื่อใกล้พักกลางวันจะได้ยินเสียงซ้อน-ส้อมตกกระทบพื้น จะถี่มากขึ้นถ้ากระดิ่งดังแล้วอาจารย์ยังไม่ยอมหยุดสอน

วันสุดสัปดาห์ หลังรับประทานอาหารเย็นแล้ว จะมีกิจกรรมสนุกสนานระหว่างรุ่นพี่-รุ่นน้อง ทั้งในหอและนอกหอคือ **รำวงคล้องช้าง** พี่ๆ ผู้หญิงจะมาคล้องพวกน้องๆ ผู้ชาย พี่ๆ ผู้ชายจะมาคล้องเพื่อนๆ ผู้หญิงออกไปรำวง ซึ่งเป็นรำวงมาตรฐาน ใหม่ๆ พวกเราก็อาย บ่อยๆ เข้าก็ซินไปเอง

ทุกวันเสาร์ระเบียบของหอพักจะอนุญาตให้ผู้หญิงออกไปหาซื้อของใช้ที่จำเป็น และหาซื้อขนมที่ตลาดแต่เช้า โดยไม่รับประทานอาหารเช้า พวกเรา (ผู้ชาย) จึงได้กุศลจากผู้หญิงที่ออกตลาด โดย**เบิ้ล**ไข่กันคนละ ๒ - ๓ ฟอง พิษณุโลกตอนนั้นถูกไฟไหม้ใหม่ๆ ยังไม่มีการก่อสร้างอาคาร ร้านค้าจึงสร้างแบบง่ายๆ โรงหนังยังไม่มีหลังคาใช้เพียงสังกะสีกั้นเท่านั้น พวกเราเรียกกันว่าโรงหนัง **'เฉลิมอากาศ'** ค่าดู ๕๐ สตางค์

เมื่อใกล้สอบพวกเรา (หอชาย) จะลุกดูหนังสือกันทุกคืนประมาณตี ๔ โดยฟังจากเสียงเคาะเกราะของเรือนจำที่ตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามแม่น้ำน่าน ที่ห้องอ่านหนังสือของหอรุ่นพี่จะนั่งกันเต็ม พวกเราจึงไปนั่งดูหนังสือกันตามเสาไฟฟ้าเสาละ ๔-๕ คน เพื่อนบางคน จะขยันดูหนังสือแต่หัวค่ำยันสว่างทุกวัน หลังจากสอบแล้ว...ผล...เพื่อนที่ขยัน...*สอบตก*...ถามเพื่อนว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น เพื่อนตอบว่า... *'กูง่วงนอนจนตาลาย ไม่รู้ว่าโจทย์เขาถามอะไรบ้าง'*...เออ! ... สมควรแล้ว แต่ตอนหลังเพื่อนเขาปรับปรุงเวลาดูหนังสือใหม่ จึงมีผลการเรียนดีขึ้น

พวกเราชาวหออยู่ร่วมกัน สนิทสนมกันจนปรับตัวตั้งแต่เขิน-อาย จนกลายเป็นความเคยชิน สามารถเดินคุยกันโดยไม่มีเสื้อผ้าติดกาย มีแต่สบู่และขันน้ำเดินจากชั้นบนจนถึงห้องน้ำชั้นล่าง และจากห้องน้ำถึงห้องนอน บางครั้งเห็นเพื่อนๆ นั่งใช้พัด-พัดร่างกายกันเป็นกลุ่ม หลังทายาป้องกัน *'คล้ากเกเบิ้ล'* เพราะมันทั้งแสบทั้งร้อน

ตอนกลางคืนต้องคอยระวังมุ้งให้ดี เพราะพวกเพื่อนๆ เป็นภูมิแพ้เป็นหวัดกันทุกคน ชอบใช้มุ้งของเพื่อนๆ ที่นอนหลับเช็ดน้ำมูก (ต้องชักมุ้งกันบ่อยๆ) **เจ้าปุ่ม, เจ้าขมุ, เจ้าแท่ง, เจ้าปิง, เจ้าแห่** (หอ ๒) นั่นแหละตัวดี... อ้อ...**เจ้าเกริ่น**จากหอ ๒ ด้วย

เจ้าแท่ง มีความสามารถในการตัดผม พวกเราใช้บริการครั้งละ ๑ บาท ประหยัดดีและเป็นการช่วยเหลือเพื่อนให้มีรายได้ แต่คิดผิด...หลายคนยังติดหนี้ค่าตัดผมเจ้าแท่งจนเดี๋ยวนี้ยังไม่จ่ายเลยก็มี...ใครจำได้รีบจ่ายซะดี...ดี

อาจารย์ประเยาว์ (อาจารย์ใหญ่) ท่านใช้กล้องส่องทางไกล ส่องดูพฤติกรรมการอยู่หอของพวกเรา ท่านบอกว่า *'ฉันเห็นเปรต เดินกันตามหอยั้วเยี้ยไปหมด'* คงเป็นเพราะหอพักของเราตั้งอยู่บนตะแลงแกงที่ใช้ประหารชีวิตนักโทษสมัยโบราณกระมัง...จึงแสดงภาพหลอนให้อาจารย์ท่านเห็น...

มีอยู่ครั้งหนึ่ง**ท่านอาจารย์วิเชียร แสนโสภณ** ใช้ให้ผมไปซื้อโอเลี้ยงซึ่งมีขายที่หน้าวัดใหญ่ อาจารย์ท่านให้ยืมรถจักรยานราเล่ย์ ซึ่งสูงเป็นของผู้ชาย ผมยังขี่ไม่ชำนาญ ตอนขาไปไม่มีปัญหา ขี่จักรยานข้ามสะพานนเรศวรเก่า ซื้อโอเลี้ยง ๕ กระป๋อง กระป๋องละ ๑ บาท ใช้เชือกร้อยหิ้วข้างละ ๒ และ ๓ กระป๋อง ลำพังขี่โดยไม่หิ้วอะไรก็ลำบากอยู่แล้ว ตรงสะพานมีไม้ปูยาวให้รถวิ่ง ผมขี่ไม่แข็ง ต้องใช้จูงข้ามสะพาน พอพ้นสะพานผมค่อยๆ คร่อมรถ เซไปเซมา กระป๋องโอเลี้ยงแกว่งไป-มา กว่าจะถึงโรงเรียน (สมัยนั้น) น้ำแข็งละลายหมด ผมส่งโอเลี้ยงให้ท่านอาจารย์ แล้วรีบเดินหนีออกมาไม่ทราบว่า *โอเลี้ยงอร่อยหรือเปล่า ครับ...*

อาจารย์

ตอนออกฝึกสอนชนบท (มีครั้งแรก) กลุ่มพวกเรามี **มานิตย์ วิสิทธิ์ พิธีสิน บุญมา ชนะ อุดร (หอยเม่น) ดุสิต (บุญ) ชาญและศิลป์ชัย** ไปฝึกสอนประจำ ๑ เทอมที่**โรงเรียนวัดปากห้วย** ตั้งอยู่ตำบลดอนทอง อำเภอเมือง ห่างจากโรงเรียนฝึกหัดครูประมาณ ๑๐ กิโลเมตร สมัยนั้นถนนยังเป็นทางเกวียน รถยนต์พอแล่นไปได้ (รถไอ้โม่งไปส่ง) ตอนแรกๆ พวกเราพักอยู่ที่กุฏิวัดซึ่งว่างอยู่ตั้งอยู่บริเวณ

เดียวกับโรงเรียน เรามีเวรทำอาหารสลับกัน กับการออกเยี่ยมเยียนชุมชนและร่วมพัฒนาชุมชน เช่น ขุดถนน ดำนา กลับจากพัฒนาก็ยังเล่นกีฬาออกกำลังกัน พอค่ำก็อาบน้ำ (น้ำบ่อ) เปลี่ยนเสื้อผ้า เตรียมรับประทานอาหารกัน จากนั้นพวกเรามานั่งปรึกษาเตรียมการสอน จัดทำสื่อต่างๆ เพื่อประกอบการเรียนการสอนให้กับทางโรงเรียน **ท่านอาจารย์รังสรรค์** ไปนอนค้างคอยดูแลพวกเราอย่างใกล้ชิด เราแสดงความคิดเห็นกันจนดึกทุกคืน จนคืนวันหนึ่ง (ช่วงนั้นเข้าพรรษาแล้ว**ท่านอาจารย์เปรื่อง ตระกูลปาน** ยังนำรถอีแก่ของ ร.ด. นั่งไปทำบุญที่วัดปากห้วยด้วย) **ท่านสมภารวัด** มายื่นคำขาดให้พวกเราออกจากกุฏิที่พักไปอยู่ที่อื่น...เหตุผล...คงเป็นเพราะพวกเราแสดงความคิดเห็นกันจนพระท่านไม่มีสมาธิจำวัดแน่นอน เพราะเหตุอื่นๆ คงไม่มี พวกเราอพยพไปอยู่ที่บ้าน**ครูใหญ่ประเสริฐ** จนจบเทอมการฝึกสอน *(พวกเรายังจำไก่ครึ่งตัว ซึ่งสงกลิ่นเน่าเหม็นใต้เตียงคุณแม่นได้ดี)*

เมื่อโรงเรียน (ฝึกหัดครู) จัดงานนิทรรศการ พวกเราทุกห้องเรียนช่วยกันจัดตกแต่ง บรรยากาศแห่งการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบหลากหลาย สวยงาม เชิญครูในจังหวัดพิษณุโลกและนักเรียนมาเยี่ยมชมได้รับความรู้และแนวคิดในการทำสื่อการเรียนการสอนแนวใหม่กลับไปประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า มีการจัดพิธีบวชพระ (**วิสิทธิ์** โกนหัวห่มผ้าเหลืองเหมือนกับพิธีบวชจริงๆ) จัดพิธีแต่งงานมี**บุญมา สังขโพธิ์** เป็นเจ้าบ่าว **เพ็ญศรี ดำริห์ชอบ** เป็นเจ้าสาว มีกิจกรรมแห่ขันหมาก จนถึงการส่งเจ้าบ่าวเจ้าสาวเข้าหอ

มีการจัดขบวนเห่เรือตามลำน้ำน่าน โดยพวกเราไปยืมเรือยาวจากวัดต่างๆ ในอำเภอวัดโบสถ์ จากแม่น้ำแควน้อยมาซ้อมกันจนจัดกระบวนเห่เรือได้สวยงาม มีชุมชนยืนชมกันเต็มสะพานนเรศวร และริมสองฝั่งแม่น้ำน่าน พวกเราไม่เคยลืมเหตุการณ์นั้นเลย

คลายเครียด (จำเขามาเล่าต่อ)

สิน คงพูล

หลังจากศาล ชักพยานโจทก์และจำเลยทุกปากเรียบร้อย ผู้พิพากษาใช้ฆ้อนทุบโต๊ะปัง!

ผู้พิพากษา เป็นอันสรุปได้ว่า ทุกคนในที่นี้เป็นผู้บริสุทธิ์

คุณยาย ลุกขึ้น...พูดว่า...อีฉันขอค้านค่ะ...ว่า...อีฉันไม่บริสุทธิ์

ผู้พิพากษา งั้นคุณยายก็รับสารภาพว่า ได้กระทำผิด

คุณยาย อีฉันเปล่ากระทำผิด...แต่...แต่...อิฉันเสียสาวตั้งแต่อายุได้ ๑๕ ปีแล้วค่ะ

ที่โรงเรียนอนุบาลแห่งหนึ่ง ซึ่งกำลังสอบประจำภาค

เด็กชาย คุณครูครับ ผมไม่อยากจะบอกคุณครูเลย เพราะกลัวคุณครูตกใจ

คุณครู บอกมาเถอะปี๊ด ครูกำลังฟังอยู่

เด็กชาย คุณพ่อบอกผมว่า ถ้าผมสอบตกคราวนี้ไม่ใครก็ใครคนหนึ่งละที่ถูกพ่อเตะ

ที่ศาลแห่งหนึ่ง

ผู้พิพากษา ชูมีดให้ทุกคนดู... จำเลยจำมีดเล่มนี้ได้ไหม

จำเลย จำได้ครับ

ผู้พิพากษา ในที่สุดจำเลยก็สารภาพว่า ใช้มีดเล่มนี้ฆ่าผู้ตาย

จำเลย ผมไม่ได้สารภาพ ที่ผมจำมีดเล่มนี้ได้ก็เพราะว่าเมื่ออาทิตย์ที่แล้ว ตอนศาลนัดมาให้ปากคำ ท่านก็ชูมีดเล่มนี้ให้ผมดู ผมจึงจำได้ครับ

ผู้พิพากษา เออ! จริง

แม่ เห็นลูกสาวเสื้อผ้ายับยู่ยี่ ผมเผ้ายุ่งเหยิง ก้าวขึ้นบันไดมาบนบ้าน จึงพูดด่าลูกไปว่า *คงเสียท่าแฟนของเอ็งมาแล้วละซิ ดูซิหายไปทั้งคืน กลับจนรุ่งเช้า*

ลูกสาว หนูไม่ได้เสียท่าแฟนหนูหรอกแม่ แต่หนูได้ท่าจากแฟนหนูมาตั้งเยอะเลย

แม่ ???

ส้มลิ้ม ส้มซ่า ส้มโอ เป็นเพื่อนเรียนร่วมชั้นกันมาตั้งแต่สมัยชั้นมัธยม หลังจากจบแยกย้ายกันไปเรียนต่อ ประกอบอาชีพและทุกคนมีครอบครัวหมดแล้ว เมื่อมาเจอะกันจึงเม้าท์กันสนุกปาก และต่างก็คุยความดีของสามีตนเอง

ส้มลิ้ม... สามีฉันมีสุขภาพแข็งแรงขยันทำงาน ไม่เคยบ่นปวดเมื่อยเคล็ด ขัดยอกเลย จนคนในหมู่บ้านเรียกพี่ใย สามีของฉันว่า **"พี่ใยไม่ยอมเคล็ด"**

ส้มซ่า... สามีของฉันก็ไม่น้อยหน้าสามีแกหรอก แม่ส้มลิ้ม สามีฉันไม่เคยพูดโกหก หรือพูดเท็จเลย ถือศีลประจำจนคนในหมู่บ้านชมเชยสามีเราที่ชื่อ หยอย เรียกกันทั้งหมู่บ้านว่า **"พี่หยอยไม่ยอมเท็จ"**

ส้มโอ... แหม เธอสองคนนี้นึกว่า สามีของพวกเธอจะดีกว่าสามีของฉัน รึ! ไม่มีทาง สามีของฉันเป็นคนรู้จักใช้จ่าย ไม่ยอมเป็นหนี้ใครเด็ดขาด ถ้าเงินไม่พอจะไม่ซื้อของมาเลย สหกรณ์ไม่เคยกู้จนในหมู่เพื่อนๆ ของพี่เปื่อย สามีของเราเอง เรียกพี่เปื่อยในสมญานามว่า **"เปื่อยไม่มีหนี้"**

หลังพิธีแต่งงาน ส่งตัวเจ้าบ่าวเจ้าสาวเข้าหอ ผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายก็กลับปล่อยให้บ่าว-สาวอยู่กันตามลำพัง รุ่งเช้าเจ้าสาวลุกจัดหาข้าวปลาอาหารไว้ให้สามีตามหน้าที่ของภรรยาที่ดี

เจ้าบ่าวตื่นนอนจนสิบโมง อาบน้ำล้างหน้าตาแต่งตัวอยู่กับบ้านเสร็จรู้สึกหิว

เจ้าบ่าว เตรียมอาหารไว้ให้พี่แล้วหรือยังล่ะ...ที่รัก

เจ้าสาว/ เตรียมให้เรียบร้อย ตั้งแต่เช้ามืดแล้วค่ะ

เจ้าบ่าว ไหนล่ะ...ไม่เห็นมีเลย

เจ้าสาว วางอยู่หัวเตียงนั่นไง

เจ้าบ่าว ข้าวใส่ถ้วยชาเล็กๆ กับข้าว น้ำ ใส่ถ้วยชาเล็กๆ วางไว้นี่น่ะรึ

เจ้าสาว ก็ใช่น่ะซี

เจ้าบ่าว ทำเป็นเล่นไป แค่นี้จะพอกินได้ไง

เจ้าสาว นกกระจอกน่ะ จะกินอะไรมากล่ะ

เจ้าบ่าว ? ? ?

ภรรยาลุกเตรียมอาหารคาว-หวานใส่ชัน ปิ่นโต เตรียมไว้จะไปทำบุญ เสร็จแล้วนั่งแต่งหน้าทำผม เพื่อให้ดูดีเรียบร้อย ฝ่ายสามีลุกงัวเงียออกมาจากมุ้ง เพื่อเข้าห้องน้ำ เสร็จแล้วเดินผ่านภรรยา เห็นแต่งตัวแต่งหน้าสวย จึงฉุดเข้าไปในมุ้งจนสาย ภรรยาลุกออกมาจากมุ้ง ผมเผ้ายุ่งเหยิง นุ่งผ้าถุงนั่งที่บันไดขึ้นบ้าน นึกในใจไม่ไปทำบุญมันแล้วว่ะ วันนี้

ฝ่ายลูกชาย ลงบ้านไปเล่นกับเพื่อนๆ พอหิวจึงวิ่งกลับมาบ้านขึ้นบ้านเห็นหมูนึ่งวางอยู่

ลูก แม่ไม่ไปทำบุญแล้วหรือ

แม่ ไม่ไปไม่เปยมันแล้ว (แบบโมโห)

ลูก แม่ไม่สบายหรือ

แม่ เปล่า...แม่สบายดี

ลูก แต่แม่คงเป็นหวัด ดูซิ ขี้มูกติดอยู่ที่ผ้าถุงแม่เต็มไปหมดเลย

แม่ ขี้มูกพ่อแกน่ะซี (เหลือบไปเห็นพอดี)

ลูก โอ้โฮ! พ่อคงเป็นหวัดมากแน่เลย ดูซิที่กกขาแม่ขี้มูกพ่อเต็มไปหมดเลย

แม่ รีบลุกหนีไปอาบน้ำทันที เดี๋ยวเจ้าลูกจอมซัก จะซอกแซกถามอะไรอีก

บทเรียนของคนอวดเก่ง

สมศรีกับสมทรง เป็นเพื่อนรักกัน และเป็นสาวไฮโซ คืนวันหนึ่งในงานเลี้ยง ณ โรงแรมระดับ ๕ ดาว

สมศรี นี่ ยายสมทรง เธอเห็นชายหนุ่มหน้าตาดี แต่งกายภูมิฐาน ที่กำลังยืนจิบแชมเปญคนนั้นไหม

สมทรง หันไปตามมือที่สมศรีชี้ อ่อ...คนนั้นรึ! เห็นแล้ว ทำไมหรือ

สมศรี พ่อหนุ่มรูปหล่อแสนรวยคนนี้ เขาว่าเจ้าชู้นัก หญิงใดที่เขาคบค้าด้วย รับรองไม่เกินอาทิตย์ต้องเสร็จเขาแน่นอน

สมทรง สำหรับฉันไม่มีทาง เป็นปีก็ไม่ได้แอ้มฉัน

สมศรี ฉันจะพาแกไปรู้จักกับเขา...ว่าแล้วก็จูงมือสมทรงไปแนะนำให้ชายหนุ่มรู้จัก

หลังจากนั้น ๓ วัน สมศรีก็มาพบกับสมทรง ณ ห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง จึงชวนกันไปนั่งที่ร้านอาหาร

สมศรี เป็นไง สนุกไหมที่ไปเที่ยวกับเจ้าหนุ่มคนนั้น เธอคงระวังตัวจนเขาไม่มีทางทำอะไรเธอได้

สมทรง ทำหน้าเศร้า พูดอย่างคนหมดอาลัยในชีวิต ฉันเสียท่าเขาไปแล้วแค่วันที่ 2 เท่านั้นเอง

สมศรี ทำไมถึงเร็วจัง ไหนเธอบอกว่าไม่มีทางและคอยระวังอยู่ตลอดเวลาไงล่ะ ลองเล่าให้ฟังหน่อยซิ

สมทรง คืนวันนั้นเขาขับรถราคาแพงหรูมารับฉันไปงานเลี้ยงรุ่นนักเรียนนอก ที่โรงแรมแห่งหนึ่ง ฉันก็ระวังตลอดเวลา เขารินเครื่องดื่มให้ฉันก็ไม่ยอมรับ เพราะกลัวเขาใส่ยานอนหลับ ชวนเต้นรำฉันก็บอกว่าเต้นไม่เป็น

จนงานเลิก เขาพาฉันนั่งรถกลับบ้าน ขณะผ่านชายหาดริมทะเล เขาบอกว่า แหม! คืนนี้พระจันทร์เต็มดวงสวยจังเลย พร้อมกับกดสวิตช์ลดกระจกข้างฉันลงมา ฉันชะโงกออกไปดูพระจันทร์ที่เขาว่าสวย พอคอฉันพ้นกระจกออกไป เขากดรีโมตกระจกเลื่อนขึ้นจนคอฉันติดอยู่ข้างนอก

สมศรี แล้วเกิดอะไรขึ้นหรือ

สมทรง ฉันดิ้นก็ไม่ได้เพราะกระจกมันรัดคอ เขาจึงถอดกางเกงฉันออก จัดการฉันทั้งๆ ที่คอฉันติดกับกระจกอยู่ข้างนอก

สมศรี โถ...น่าสงสารจัง

เด็กบ้านนอก

คนขับรถ หนู...หนู ถนนนี้ไปทางไหนจ๊ะ (มาจากต่างจังหวัด)

เด็ก ถนนนี้ไม่ไปไหนหรอก ว่าแต่ลุงจะไปไหนล่ะ

คนขับรถ จากนี้ไปบ้านกำนันไกลไหม

เด็ก ไม่รู้ไม่เคยวัด

คนขับรถ ? ? ?

ความหลัง...ก่อนจากกัน

ณรงค์ รมณียกุล

"เฮ้ย เจ้ารงค์ เอาสมุด Friendship มาให้ข้าเขียนเป็นข้อคิดก่อนจากกัน สมุดอยู่ไหน?"

"เราเขียนให้เพื่อนหลายคนแล้ว สมุดบันทึกความจำของเธออยู่ไหน เอามาชะดีๆ"

"จะจากกันทั้งที เธอจะไม่มีสมุดให้เพื่อนบันทึกความจำไว้เชียวรึ?"

ด้วยความคุ้นเคย ร่วมเรียนกันมา เพื่อนหลายคนทวงถามหาสมุดบันทึกความจำในแบบสมุด Friendship ซึ่งเพื่อนหลายคนร่อนสมุดให้เพื่อนๆ เขียนไว้ก่อนจากกัน เมื่อเพื่อนๆ ให้ความสำคัญต่อการสืบสานความสัมพันธ์ (อันดี) ต่อกัน จำเป็นต้องหาสมุดบันทึกความจำ-สมุด Friendship ได้เล่มน้อย ขนาด ๔ × ๖ นิ้ว มาให้เพื่อนๆ ได้ระบายความรู้สึก ความคิด ข้อเตือนใจ ไว้เป็นที่ระลึก เมื่อปี ๒๕๐๖ จึงได้เห็นคุณค่าในช่วงเวลานี้ (ปัจจุบันปี ๒๕๕๓)

สถานที่ (ที่เพื่อนนั่งเขียน) ประกอบด้วย

ห้องกีฬาในร่ม ห้องกีฬาลมพัด ห้องประชุม หอประชุม ห้องบรรยาย สโมสร... โต๊ะอาหารหน้าสโมสร โต๊ะสีเหลือง ใต้ร่มจามจุรี ใต้ร่มมะดัน บ้านพัก "มังกรทอง" บ้านอารีรัตน์ กระท่อมทิพย์ ห้องอาหาร (ขณะประชุม) โรงอาหาร ที่กินที่กำลังเกะกะ

วันที่ เพื่อนๆ ให้ข้อคิดเป็นลายลักษณ์อักษร เริ่มเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๐๖ จนถึง ๑๓ มีนาคม ๒๕๐๖ บางรายก็ระบุว่า วันเดียวกับวันปัจฉิมนิเทศ วันปัจฉิมนิเทศวันแรกสำหรับวันที่ ๗ มิ.ย. ๒๕๐๖ ยังหาไม่พบจนปัจจุบัน?

ข้อความสำคัญ ค้นพบข้อเขียนของเพื่อนหลายคน สรุปเป็นตัวอย่างได้ดังนี้

- ถึงเวลาที่เราจะต้องจากกัน เราไม่อยากจะให้ถึงวันนั้นเลย เราเคยเป็นยุวพุทธ อยากทำงานร่วมกัน... แต่จะทำอย่างไรได้ เมื่อเรามีวันพบกัน เราก็ต้องมีวันจากกัน มันธรรมดาเหลือเกิน... ***(น้ำเชื่อม...)***

- กันขอยกย่องและปรบมือให้กับการปรับปรุงตัวในการเรียนของแก เราเคยอยู่หอพักร่วมกัน กันจะไม่ลืมแกเลย... ***(บุญเลิศ บัว...)***

- โชคดี ที่มีโอกาสมาเรียนร่วมกับเพื่อนหลายๆ คนที่พิษณุโลก ป.กศ.สูง รุ่นแรก ๔ - ๑ บาร์และอะไรอีกหลายอย่าง ทำให้กันลืมไม่ง่ายนัก ***(เจริญศิลป์...)***

- เราจะต้องจากกันเป็นแน่แท้ การจากกันอย่าโศกเศร้าเสียใจไปเลยนะ ให้จำสักนิดว่าเราอยู่น่าน ***(ปทุม...)***

- เรียนร่วมกันมาตั้ง ๔ ปี... จะจากกันแล้วนะจ๊ะ อย่าลืมลายมือไก่เขี่ยหรือไก่โต้งบ้านป่านะฮะ ***(สุมน...)***

- ไม่เป็นปัญหาเลยเมื่อเราจากกัน ณ วาระนี้ เราต้องจากกัน เพื่อกระทำความดี ตามที่เราปรารถนาไว้ ***(พิธี...)***

- เวลาสองปี นับว่าเป็นเวลาอันสั้น แต่ทว่าทำให้เราทั้งสองเป็นเพื่อนกันได้เป็นอย่างดียิ่ง ความดีที่เพื่อนทำ น้ำคำที่เพื่อนพูด ได้พิสูจน์ถึงจิตใจของเพื่อน สิ่งเหล่านี้จะตราตรึงอยู่กับใจได้นานแสนนาน ***(วิสิฐ วงศ์...)***

- วันนี้คืออดีตของวันพรุ่งนี้ และวันพรุ่งนี้คืออนาคตของวันนี้ ทั้งวันนี้และวันพรุ่งนี้ต่างก็เป็นปัจจุบันของวันนี้และวันพรุ่งนี้ เราจะมาคิดเรื่องเมื่อวานนี้ ซึ่งเป็นอดีตทำไม ภาษามริกันเขาว่า Let by gone be by gone. ที่แล้วก็แล้วไป ช่างหัวมัน เราจากกันครั้งนั้นต้องยอมรับ ใช่ว่าเราไม่พบกัน เราพบกันเสมอ ด้วยความรักของเราไงล่ะ ***(อธิปัตย์...)***

- เพื่อนรัก โปรดระลึกไว้เสมอว่า ๑. เราจะจากกันแต่กาย แต่ใจเราไม่... ๒. ยิ่งนาน มิตรภาพคงไม่ขาด เพราะหนูแทะ และ ๓. เราคงเข้าใจกันดี ซึ่งความเข้าใจชั้นนี้ ยากจะจารึกเป็นตัวอักษรได้ ***(ปุ๋ม สุชาดา)***

- การจากกันครั้งนี้ ไม่สามารถพูดอะไรออกมาให้เป็นที่ประทับความทรงจำ นอกจากคำว่า "เพื่อนรัก" เท่านั้น ***(สาคร...)***

- เราจะจากกันไปทำหน้าที่ของแต่ละคนคือ การสอน นายคงพอใจและอั๊วะด้วยขอให้นายจงมีความสุขในชีวิตการสอนและก้าวหน้าตลอดไป ***(บำเพ็ญ...)***

- ๔ ปีแห่งมิตรภาพ คงทำให้เราไม่ลืมกันง่ายๆ นะ และขอให้คุณความดีที่เราอุตส่าห์ทำมา สนองให้เธอสมหวังทุกประการ ***(ติ๋ม ชลัยรัตน์...)***

- ไม่มีชีวิตตอนไหนที่จะหวานไปกว่าชีวิตของนักเรียน ความเป็นนักเรียนของเราก็คงจะสิ้นสุดลงในวันนี้แล้ว เรา...รวมทั้งเธอด้วย... อยากจะเตือนไว้บ้างว่า จงเตรียมตัวไว้สำหรับความขมของชีวิต... ***(จิ๋ม สมศรี)***

- ขอหยิบยกเอาข้อเตือนใจที่สะดุดใจเราที่สุด นั่นก็คือ "เราลิขิตชีวิตเรา" หวังว่าคำกล่าวนี้ จะเป็นข้อคิดก่อนที่เราจะจากกัน ***(มาลี แก้วมณี...)***

- ข้าต้องจากเอ็งแน่แล้ว ถ้าเราไม่ได้พบกันที่สวรรค์อีก... ขณะนี้ยังหาบ้านเองไม่ได้ ถ้ามีถิ่นฐานเป็นหลักแหล่งแล้วจะกระซิบบอก ***(เยี่ยม...)***

- มีวันพบก็ต้องมีวันจาก และเมื่อมีวันจากก็ต้องมีวันพบ...เคราะห์กรรมของเรา... สามารถจะเปลี่ยนให้เป็นสิ่งน่ารักและเป็นกำลังใจของเราได้ ก็ด้วยการเปลี่ยนแนวจิต จากหวาดกลัวเป็นต่อสู้ ***(ลมพัดชายเขา ประไพศรี)***

- ...ความรู้และแนวการสอนของเธอก็ดีอยู่แล้ว คงจะไปพัฒนาการโรงเรียน ครูคนเดียว ให้เจริญก้าวหน้าในฐานะที่เธอเป็นครูใหญ่ ***(เปีย สุนันทา)***

- เราขอจดจำเรื่องเก่าๆ ที่เราเคยเรียนร่วมกันมาได้ทุกอย่าง ว่าเธอเป็นคนรักสนุก หัวเราะขบขันตลอดเวลา จากกันคราวนี้คิดถึงกันบ้างนะ ***(จันทร์เพ็ญ)***

- ดีใจที่เราได้พบกัน เสียใจที่เราต้องจากกัน เพียง ๒ ปี ทำให้รู้จักและเข้าใจเพื่อนดีขึ้น หวังว่าเวลาแห่งการจากกัน คงไม่ทำให้มิตรภาพของเราเสื่อมคลายลง ***(วิรัช จง...)***

- เวลาของการจากกันใกล้เข้ามาทุกขณะ แต่มิได้หมายความว่า เป็นการจากที่แท้จริง เราคงจะพบกันอีก ณ ดินแดนพระร่วงเจ้า ... ยังคิดถึงเธออยู่เสมอว่าเธอเป็นบุคคลเป็นที่น่าภูมิใจของเพื่อนอย่างไร *(ตุ่ม ประภา...)*

- ก่อนสอบไทยฯ (พุทธประวัติ) เราเคยนั่งวิพากษ์วิจารณ์กันถึงเรื่องมนุษย์กันขอให้ข้อคิด... "ขี้ยังหอมกว่าคนโกง" หันหลังให้กับสังคม ทุร + อีส ขยันแบบเพื่อนนี่แหละดีแล้ว *(คนซื่อแก้ว...)*

ภายหลัง เราสองคนก็มีโอกาสไปสนทนาธรรมที่วัด นครสวรรค์ ว่าด้วยการเตือนตน ๑๐ ประการ คือ สตินำ ธรรมประสาน การงานลุล่วง ห่วงสุขภาพ ปราบหนี้สิน กินใช้ประหยัด ซื่อสัตย์อดทน คบคนดี หนีความชั่ว และครอบครัวสงบสุข ยังนำไปใช้จนถึงปัจจุบันนี้ อย่าลืมๆ

- ...เราคุ้นเคยกันมาก จิ๋วจำได้ที่เคยพูดว่า ทำการบ้านเสร็จไหม? ขอจิ๋วจดหน่อย... เมื่อก่อนอยากให้ รร. ปิดเร็วๆ อยากกลับบ้าน อยากจะเรียนจบ แต่พอถึงเวลาจริงๆ ใจหาย คิดถึงเพื่อนๆ ... แต่ก็เชื่อว่า "ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น" *(จิ๋ว วิไลวรรณ...)*

- ความเป็นมิตรภาพระหว่างเรา ย่อมเป็นที่เข้าใจกันดี แม้ว่าเราจะต้องแยกกันไปปฏิบัติหน้าที่ในเวลาอันใกล้นี้ก็ตาม มิตรภาพของเราจะอยู่ชั่วฟ้าดินสลาย *(ประคอง...)*

- ได้ทำงาน "แสงภาษา" ร่วมกันมา...ตราบใดที่ลมยังพัดใบไม้ไหวและมะเดื่อหน้าวิทยาลัยยังไม่โค่น คิดว่าจะยังไม่ลืมมั้ง? *(มะเดื่อ พรทิพย์)*

- ถึงแม้เราจะจากกันเพื่อความก้าวหน้า หวังว่าคงไม่ลืมอดีตต่างๆ ที่เคยอยู่ในวิทยาลัยและการไปศึกษาชนบท... คงจะเตือนความจำได้ *(นารี...)*

- ไม่รู้จะเขียนอะไรว่ะ...ตื้นตัน...(เขียนซะหน่อยว่า) ไม่มีการจากกันระหว่างความเป็นเพื่อนของเรา *(บุญมา สังข์...)*

- เราจะไม่มีคำพูดที่ว่า "จากนี้ชั่วนิรันดร์" มอบให้แก่กันและกันนะ *(เศวต)*

- เราไม่จากกันไปไหนหรอก เรามีอาชีพและอยู่จังหวัดเดียวกัน มีอะไรจะให้ช่วยก็บอกแล้วกัน ถ้ากันขอความช่วยเหลืออะไร คิดว่าเพื่อนคงเต็มใจช่วยเหลือนะ ***(บุญช่วย บัว...)***

- ขอแสดงความยินดีในการจากไปของเพื่อน คงจะได้เห็นอนาคตสดใสของเพื่อนระยะเวลาที่ศึกษาร่วมกันมา เพื่อนคงรู้จักเราดีแล้วนะ ***(มานี...)***

- ผลงานของเธอ คำพูดของเธอ เป็นที่ยอมรับของเพื่อนๆ งานของเธอจะสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ถ้าเธอจะลดความใจร้อนลง ๑๐% แล้วเธอจะประสบความสำเร็จทุกอย่างตามที่ปรารถนา ***(แอ๊ว ทรงสรรค์)***

- Congratuation on your graduation. It has been nice knowing you. I hope we have a chance to meet again. ***(Clair Urness)***

- กินอิ่ม นอนอุ่น สบาย หายโรคร้าย คิดถึงแก ถ้าแกจากไป คงจะได้พบกันอีก ถ้ายังกินข้าวอยู่... ***(อำพล...)***

- เราเคยอยู่ร่วมเรียน เตียง ห้อง (หอพัก) เดียวกัน คิดว่ารู้และเข้าใจเกลอปรุแล้ว สิ่งต่างๆ คงจารึกในใจไปอีกนาน... สิ่งที่ผ่าน งานเคยสร้างร่วมกันและแยกกัน หมั่นนึกถึงความสัมพันธ์อันนั้นด้วย... ***(มานิตย์ สอนไว)***

- ได้เรียนร่วมกันมา คิดว่ามิตรภาพของเราจะมั่นคงยิ่งขึ้น แม้ว่าเราจะต้องจากกันไปตามหน้าที่... ***(อดุลย์ ว่องวิทย์การ)***

- เราจะต้องจากกัน เราคงไม่มีโอกาสได้พบกันบ่อยนัก...สำหรับกันไม่เคยลืมเพื่อน และเพื่อนคงเช่นเดียวกัน ***(อนันต์ อินทรประสิทธิ์)***

- ในวาระที่เราต้องจากกัน เราขออวยพรให้เธอจงประสบแต่ความสุข นึกอะไรขอให้สมความปรารถนา ***(รัตนา บุตรรัตน์)***

ข้อความในบันทึกของเพื่อนๆ ส่วนหนึ่ง รวมของ อ.เครือ เออร์เนส ล้วนมีสาระในความรัก ความผูกพันในลักษณะของปิยมิตรที่แท้จริง ยิ่งมีความสนิทใจเพิ่มขึ้นจากการได้เข้าร่วมงานสังสรรค์และคารวะอาจารย์ของพวกเราทุกปีที่ผ่านมา.

เรื่องของพวกเรา

ณรงค์ รมณียกุล

เมื่อครั้งเรียนร่วมกัน

พวกเราได้เรียนร่วมกันในระดับ ป.กศ. ที่โรงเรียนฝึกหัดครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก เมื่อปีการศึกษา ๒๕๐๒ สมัยนั้นจัดการเรียนเป็น ๓ ภาคเรียน/ปี ทำให้พวกเราได้มีโอกาสฝึกสอนเป็นเวลา ๑ ภาคเรียน (เทอม) คือ ๓ เดือน **ในโครงการฝึกหัดครูชนบทเป็นรุ่นแรก** ภาคเรียนแรกปีการศึกษา ๒๕๐๓ จัดเป็นกลุ่มที่ ๑-๒ ที่โรงเรียนบ้านปากห้วย โรงเรียนบ้านสะอัก อ.เมืองพิษณุโลก ส่วนกลุ่มที่ 3 ฝึกสอนที่โรงเรียนบ้านกกไม้แดง อ. วังทอง จ. พิษณุโลก สำหรับนักเรียนหญิง ให้ฝึกสอนโรงเรียนในเมืองพิษณุโลก โดยมีพวกเรามาร่วมกัน รวม ๙ จังหวัด เป็นนักเรียนหญิงล้วนมี ๔ จังหวัด คือ แพร่ ๑๒ คน น่าน ๑๐ คน อุตรดิตถ์ ๑๐ คน และเพชรบูรณ์ ๑๕ คน เป็นนักเรียนชายและหญิงมี ๕ จังหวัด คือ กำแพงเพชร ๒๓ คน ตาก ๒๑ คน พิจิตร ๓๔ คน พิษณุโลก ๔๓ คน และสุโขทัย ๔๓ คน รวมจำนวน ๒๑๑ คน

จบการศึกษาระดับ ป.กศ. ในเดือนมีนาคม ๒๕๐๔ กลุ่มมีผลการเรียนสูง ได้รับการคัดเลือกให้ไปเรียนต่อที่**วิทยาลัยครูจันทรเกษม** กรุงเทพฯ ๔ คน คือ วิสิทธิ์ โรจน์พจนรัตน์, ชนะ รุ่งน้อย, มาลี กรกชมาศ และสุมาลย์ กุศลศารทูล ในปีการศึกษา ๒๕๐๔ **โรงเรียนฝึกหัดครูพิบูลสงครามพิษณุโลก** ได้รับการยกฐานะเป็นวิทยาลัยครู ทำให้พวกเราได้รับการคัดเลือกให้เรียนต่อในระดับ ป.กศ.สูง รุ่นแรก ๓๑ คน และพวกเราจาก**โรงเรียนฝึกหัดครูนครสวรรค์**มารายงานตัวเรียนร่วมกันอีก ๒๓ คน รวม ๕๔ คน ทำให้พวกเราชาว ป.กศ. รุ่น ๕ และ ป.กศ.สูงรุ่นแรก รวมได้ **๒๓๔** คน

ปีการศึกษา ๒๕๐๕ กำหนดให้ผู้เรียนระดับ ป.กศ.สูง ได้เลือกเรียนวิชาเอก วิชาโท เป็นครั้งแรกในประเทศไทยนั่นแหละ พวกเราได้เลือกเรียนวิชาเอก ดังนี้

ภาษาอังกฤษ กัญญา อ่อนนุ่ม, จันทร์เพ็ญ ใจชื่น, ชลัยรัตน์ สราญรมย์, นารี กันเดช, บุญช่วย บัวกล้า, มานิตย์ สอนไว, บุญอาบ บูรณทอง, วิรัช จงอยู่สุข, อธิปัตย์ คลีสุนทร, อนันต์ อินทรประสิทธิ์, อดุลย์ ว่องวิทย์การ

ภาษาไทย ชไมพร กมลรัตนกุล, ณรงค์ มณีโชติ, ดำรง สุขสวรรค์, ดุสิต บุญดาปวน, ทรงสรรค์ นิลกำแหง, ทองดี แสงบุรรัตน์, บำเพ็ญ โรจน-กฤตยากรณ์, บุญมา สังขโพธิ์, เจริญศิลป์ วงษ์บุญมาก, บุญเลิศ บัวคำ, ประดิษฐ์ โตเพชร, พิธี จำนงไทย, ประไพศรี แก้ววิเชียร, พรทิพย์ โพธิ์ประทุม, มานี บุญยะวรรธนะ, รัตนา บุตรรัตน์, เศวต รัตโนทัย, สุดใจ ไพจิตรกุญชร, สมบูรณ์ คงเขียว, สมบุญ รักษาสุข, สมปอง พรรณประดิษฐ์, สมบัติ กฤษณพันธุ์, อุทิศ กุมาร, อำพล รังโปฏก

สังคมศึกษา ปทุม บูรณวิจารณ์, ประนอม สิทธิเกสร, ประภา วงศ์มณี, เพ็ญศรี ดำริห์ชอบ, สุชาดา อินทรตลาดชุม, สมศรี วิยะรัตน์

คณิตศาสตร์ น้ำเซื่อม ยิ้มฤทธิ์, บังอาจ บำรุงศรี, ผดุง วิจิตรเนตร, วิรัช กุลสุ, สาคร พรหมจันทร์, สิน คงพูล, สมพงษ์ ทับทอง, อนุสรณ์ ยกให้

วิทยาศาสตร์ แก้ว อ่อนสด, บัญญัติ โพธิรัตน์, ณรงค์ รมณียกุล, เยี่ยม สมสูตร, วิสิฐ วงศ์จิตราทร, วิไลวรรณ น้อยคนดี

เมื่อจบการศึกษา ปี ๒๕๐๖ พวกเราต่างแยกย้ายไปทำงาน ประสบความก้าวหน้าตามอัตภาพ ส่วนหนึ่งก็จากพวกเราไป ซึ่งทำให้พวกเรายังคิดถึงอยู่เสมอ

สภาพเป็นอยู่ในปัจจุบัน

ใช้ข้อมูลที่ได้รับเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๕๒ ก่อนจัดงานสังสรรค์และคารวะอาจารย์ครั้งที่ ๑๗ ที่โรงแรมไพลิน สุโขทัย ได้นำข้อมูลของพวกเราที่ได้รับ ๑๐๑ ฉบับ มาวิเคราะห์เพื่อนำเสนอให้ทราบ สรุปได้ดังนี้

๑. ที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ปัจจุบัน ร้อยละ ๙๙ ได้รับการยืนยันตามทำเนียบรุ่นในเอกสารงานสังสรรค์และคารวะอาจารย์ครั้งที่ ๑๖ มีการแก้ไขเพิ่มเติม ๖ รายเท่านั้น

๒. สภาพความเป็นอยู่ อยู่คนเดียว ร้อยละ ๓๗ อยู่กับคู่สมรส ร้อยละ ๖๒ อยู่กับครอบครัว ลูก หลาน ญาติผู้ใหญ่ ร้อยละ ๑๙

๓. สถานภาพในปัจจุบัน เป็นโสด/หม้าย ร้อยละ ๘ มีบุตรธิดา รวม ๒๐๖ คน ค่าเฉลี่ย ๒.๐๔ มีหลานรวม ๑๕๒ คน ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ มีผู้อยู่ในความอุปการะรวม ๙๐ คน ค่าเฉลี่ย ๐.๘๙

๔. สภาพสุขภาพอนามัย แข็งแรงช่วยตนเองได้ดี ร้อยละ ๕๗ เจ็บป่วยเป็นบางครั้ง ร้อยละ ๑๘ เจ็บป่วยด้วยโรคที่ระบุมา เช่น โรคไต หัวใจ ความดันสูง โรคกระเพาะ กระดูกสันหลังเคลื่อน เบาหวาน รูมาตอยส์ ข้อเข่าเสื่อม (หลายราย)

๕. ปัจจุบันต้องรับประทานยาเป็นประจำหรือไม่ ยาหลังอาหาร ร้อยละ ๒๖ ยาก่อนและหลังอาหาร ร้อยละ ๒๗ ไม่มียารับประทานเป็นประจำ ร้อยละ ๒๙

อภิปรายผล

จำนวนรวมทั้งสิ้นของพวกเรา ป.กศ. รุ่น ๕ และ ป.กศ.สูง รุ่น ๑ รวม ๒๓๔ คน ไปดีแล้ว/เกิดใหม่ ๓๖ คน คงเหลือเมื่อเดือน สิงหาคม ๒๕๕๒ จำนวน ๑๙๘ คน ไปร่วมงานสังสรรค์และคารวะอาจารย์ครั้งที่ ๑๗ ที่สุโขทัย จำนวน ๑๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐ ของจำนวนที่มีชีวิตอยู่ นับเป็นจำนวนมากและน่าพอใจมาก ทั้งๆ ที่หลายรายได้ความพยายามเดินทางหรือถ่อสังขารไปร่วมงานครั้งนั้น แล้วพบการให้ความหวัง การได้พบปะพูดคุยกับเพื่อนๆ และพบหน้าอาจารย์ของพวกเรา ทำให้สุขภาพดีขึ้นกว่าเดิม มีกำลังใจจะไปพบเพื่อนในงานสังสรรค์และคารวะอาจารย์สืบต่อไป ขอชื่นชมกับเพื่อนๆ ที่นำสามี ภรรยา บุตร หลาน เป็นกลุ่มผู้ติดตามจำนวน ๔๒ คน ทุกคนต่างลงทะเบียนเข้าร่วมงานอย่างเต็มใจ หลายคนมีความตั้งใจไปร่วมงานนี้ทุกปี

พวกเราส่วนมาก ร้อยละ ๕๗ ยังมีความแข็งแรง ช่วยตนเองได้ดี รวมทั้งกลุ่มเจ็บป่วยเป็นบางครั้ง ร้อยละ ๑๘ จึงไม่มียาต้องรับประทานเป็นประจำ ร้อยละ ๒๙ เพื่อนทั้งสองกลุ่มนี้ยังสามารถบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม ได้รับบทบาทหน้าที่เป็นประธาน กรรมการหรือที่ปรึกษาของชุมชน หมู่บ้าน อำเภอและจังหวัด แทบทุกคน

ความเจ็บป่วยของพวกเรา ตามวัยของผู้สูงอายุ มักจะเป็นโรคเกี่ยวกับข้อเข่าเสื่อม เบาหวาน โรคหัวใจ โรคไต ความดันสูง ทำให้ต้องรับประทานยาเป็นประจำ คงต้องกินยาตามหมอสั่งไปตลอดชีวิต คาดว่าเพื่อนๆ จะมีอายุยืนด้วยสุขภาพแข็งแรงและด้วยความมีกำลังใจที่พวกเรามีโอกาสได้พบกันเป็นประจำทุกปีและตลอดไปอีกหลายๆ ปี.

รำลึกถึงมานิตย์ : แด่ครอบครัว "สอนไว"

ดำรง ประเสริฐกุล
ณรงค์ รมณียกุล
พิธี จำนงไทย

เพื่อนๆ คงจำ มานิตย์ สอนไว ได้ มานิตย์เป็นนักเรียนทุนจากจังหวัดตาก เขาเป็นคนแม่สอด มีความประพฤติเรียบร้อย ขยันขันแข็งและตั้งใจเรียนดี บุคลิกท่าทางเป็นผู้ใหญ่ มีภาวะผู้นำและความเป็นครูที่ดี เมื่อเรียนจบระดับ ป.กศ. และ ป.กศ.สูง ได้เรียนต่อระดับปริญญาตรี กศ.บ. ที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร หลังจากจบปริญญาตรีแล้วได้รับการบรรจุไปเป็นอาจารย์ที่โรงเรียนเกษตรกรรมน่าน ต่อมาได้สมรสกับคุณลำดวน ใหม่จันทร์ สาวสวยชาวจังหวัดน่าน ซึ่งรับราชการเป็นครูประชาบาลของจังหวัดน่านในขณะนั้น

มานิตย์ สอนไว สอนอยู่ที่โรงเรียนเกษตกรรมน่านอยู่หลายปี หลังจากนั้นได้พาครอบครัวย้ายกลับมาอยู่จังหวัดตาก โดยมานิตย์ย้ายมาเป็นอาจารย์วิทยาลัยเกษตรกรรมตาก ส่วนคุณลำดวน ก็ย้ายมาเป็นครูประถมศึกษาในจังหวัดตากเช่นกัน เมื่อมาอยู่ที่วิทยาลัยเกษตรกรรมตาก มานิตย์ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง ซึ่งถือว่าเป็นงานที่หนักมาก ต้องเกี่ยวข้องกับนักเรียนวัยรุ่นและเป็นเด็กเกษตร ซึ่งเป็นที่รู้กันทั่วไปในจังหวัดตากว่าเด็กเกษตรจากวิทยาลัยเกษตรตาก ค่อนข้างเป็นเด็กก้าวร้าว เกเร มีเรื่องยกพวกตีกับนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคตากเป็นประจำ

สมัยที่ มานิตย์ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครองได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเอาใจใส่และเข้าถึงเด็กกลุ่มดังกล่าวและดูแลอย่างใกล้ชิด ทำให้ปัญหาการยกพวกตีกัน การออกไปมีเรื่องนอกวิทยาลัย เด็กหอพักหนีเที่ยวกลางคืนไปมีเรื่องกันข้างนอก ก็ค่อยๆ หมดไป ในที่สุดก็ไม่มีเรื่องดังกล่าวเกิดขึ้นอีก เป็นอย่างนี้ต่อเนื่องมาอีกหลายปี

พ.ศ. ๒๕๑๘ ชีวิตการรับราชการของมานิตย์ กำลังเจริญก้าวหน้าไปด้วยดี ระหว่างการปิดภาคเรียน มานิตย์ ได้กลับไปเยี่ยมพ่อ-แม่ ที่ตำบลแม่กื๊ด อำเภอแม่สอด ตอนค่ำได้ขับขี่รถจักรยานยนต์ไปตลาด ขากลับใกล้จะถึงบ้านพ่อ-แม่ รถจักรยานยนต์ประสบอุบัติเหตุชนกองดินข้างทาง ทำให้รถล้ม มานิตย์กระเด็นตกจากรถ หัวน็อกพื้น ชาวบ้านมาพบเห็นจึงได้นำส่งโรงพยาบาลแม่สอด แต่ไม่สามารถช่วยอะไรได้มากนัก เพราะโรงพยาบาลขณะนั้นขาดแคลนเครื่องมือแพทย์ในการช่วยชีวิต มานิตย์จึงต้องจากไปในเช้าวันรุ่งขึ้น

ก่อนเสียชีวิตมานิตย์ มีบุตรกับคุณลำดวน รวม ๓ คน ขณะที่เสียชีวิตนั้นบุตรคนเล็กเพิ่งอายุได้ ๒ ขวบเท่านั้น หลังจากนั้นมาคุณลำดวนต้องรับภาระเป็นทั้งแม่และพ่อเลี้ยงลูกทั้ง ๓ คน และมีความตั้งใจเลี้ยงลูกให้เขาได้เป็นคนดีเหมือนพ่อ ได้เล่าเรียนสูงๆ สมกับที่มานิตย์คาดหวังไว้ หลังจากสามีได้เสียชีวิตไปได้ ๑ ปี ในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ คุณลำดวนตัดสินใจพาลูกๆ ย้ายกลับไปอยู่บ้านที่จังหวัดน่าน ในฐานะของแม่ซึ่งเป็นผู้หญิงตัวเล็ก และเป็นครูประชาบาลต้องเลี้ยงลูกตามลำพังถึง ๓ ชีวิต นับเป็นงานที่หนักมาก นอกจากนี้งานราชการก็ต้องทำควบคู่กันไปด้วย มิได้บกพร่องแต่ประการใด ประสบความสำเร็จได้รับการยกย่องทางราชการ เช่น

พ.ศ. ๒๕๒๘ ครูภาษาไทยดีเด่น ของจังหวัดน่าน รับโล่จาก ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี

พ.ศ. ๒๕๒๙ ครูภาษาไทยดีเด่น ของกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ รับโล่จาก ฯพณฯ นายพิชัย รัตตกุล รองนายกรัฐมนตรี

พ.ศ. ๒๕๓๕ ครูผู้มีจรรยามารยาทดีเด่น ของคุรุสภา รับโล่จาก ฯพณฯ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี

พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ ๓ ระดับ ๘

พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้รับเลือกให้เป็นแม่ดีเด่น ของจังหวัดน่าน รับโล่จากผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน

พ.ศ. ๒๕๕๑ เกษียณอายุราชการ

สำหรับบุตรทั้ง ๓ คน ของมานิตย์ และคุณลำดวน ปัจจุบันได้รับการศึกษาเป็นอย่างดี ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานทุกคน สมกับที่มานิตย์ได้ตั้งความหวังไว้ ดังนี้

บุตรคนที่ ๑ นายจักรกฤต สอนไว สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมการสื่อสาร จากสถาบันเทคโนโลยีภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ปัจจุบันทำงานในตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายวิศวกรรม บริษัท เบญจจินดา กรุงเทพฯ

บุตรคนที่ ๒ นายปรินทร์ สอนไว สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมเครื่องกล จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง และปริญญาโท สาขาบริหารการจัดการ จากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ ปัจจุบันทำงานในตำแหน่งวิศวกรเครื่องกล บริษัท ไทยออยล์ จังหวัดชลบุรี

บุตรคนที่ ๓ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสภาค สอนไว สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมเทคโนโลยีอาหาร จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง กรุงเทพฯ ปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีการอาหาร จากมหาวิทยาลัยอิมพีเรียล กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษและปริญญาเอก สาขาเทคโนโลยีอาหาร จากมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ เมืองเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ (โดยทุนรัฐบาล) ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งรองคณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตนครปฐม

ปัจจุบันคุณลำดวน สอนไว เกษียณอายุราชการแล้ว ใช้ชีวิตเรียบง่าย สมถะ อยู่กับลูกชายคนที่ ๒ หมู่บ้านคันทรีโฮม ๓ เลขที่ ๑๕๒/๔๒ หมู่ ๗ ตำบลสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ๒๐๑๑๐ โทร ๐๘๖-๑๑๗๘๘๖๕ ใช้เวลายามว่างเลี้ยงหลานซึ่งเป็นบุตรของบุตรคนที่ ๒ (ปรินทร์ สอนไว)

ครอบครัว “สอนไว” ซึ่งขาด “พ่อ” มีแต่ “แม่” เลี้ยงดูลูกๆ ตามลำพัง จนประสบความสำเร็จอย่างดีเยี่ยม สมแล้วที่ คุณลำดวน ได้รับการยกย่องให้เป็น “แม่ดีเด่น” นับเป็นตัวอย่างสำหรับครอบครัวอื่นๆ ต่อไป

๕๑ ปีใจยังคะนึงถึงพิบูลสงคราม

มาลี จ้อยโหมด (ลอยพูน)

โรงเรียนฝึกหัดครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ถือได้ว่าคือบ้านที่ ๒ ของข้าพเจ้า เมื่อตอนเด็กๆ เรียนชั้นประถมศึกษา วันเสาร์-อาทิตย์ก็จะพาเพื่อนๆ มาเล่นซ่อนหา มาเก็บเม็ดด้อยติ่งในป่าหญ้าบริเวณพื้นที่ระหว่างโรงเรียนการช่างชายและโรงเรียนการช่างสตรี ซึ่งต่อมาบริเวณที่ดังกล่าวนี้ ได้เป็นที่ตั้งของโรงเรียนฝึกหัดครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก สมัยก่อนพื้นที่ดังกล่าวชาวบ้านจะนำสัตว์จำพวก วัว ควาย มาเลี้ยง พื้นที่ทั่วไปจึงเป็นหลุม เป็นบ่อ เป็นแอ่งน้ำ และปลักควาย พวกเด็กๆ จะลงไปเล่นในแอ่งน้ำสนุกสนานด้วยการจับลูกอ๊อดเอามาดูเล่น เมื่อได้เข้าเรียนในชั้นมัธยมต้นที่โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ทราบจากครูว่าจะมีการย้ายโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ไปสร้างอาคารใหม่ในที่ว่างเปล่าระหว่างโรงเรียนการช่างชายและโรงเรียนการช่างสตรี ตอนนั้นรู้สึกดีใจเพราะจะได้ไม่ต้องเดินมาโรงเรียนไกล เพราะมีบ้านอยู่ใกล้ๆ บริเวณนั้นก่อนถึงวัดจันทน์ตะวันตก

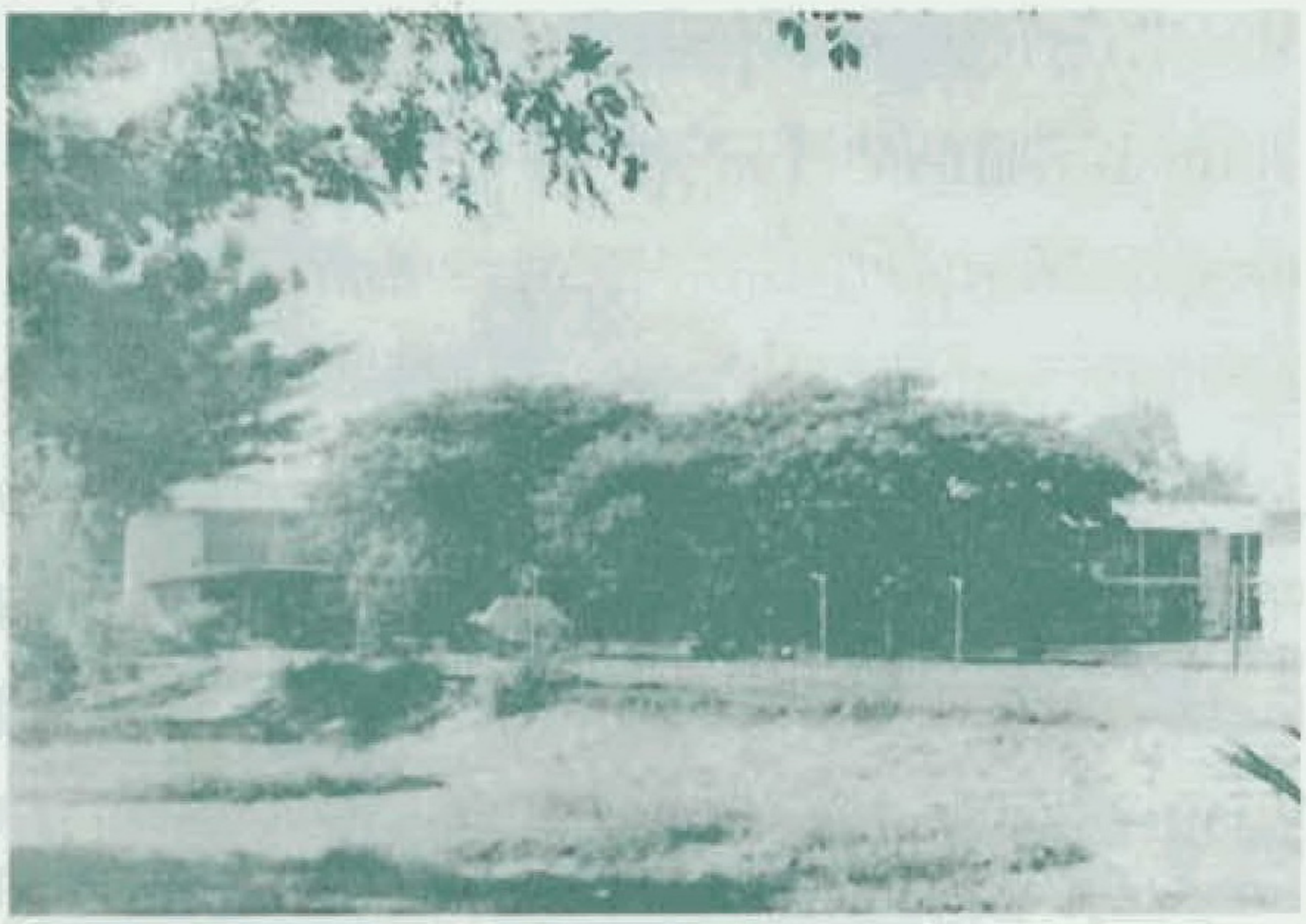

เมื่ออาคารโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีแห่งใหม่สร้างเสร็จ ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาพากันคัดค้านไม่ยินยอมให้ลูก-หลานของตนย้ายไปโรงเรียนใหม่ ทางราชการจึงให้นักเรียนครูสตรี ซึ่งเรียนร่วมอยู่ในโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีย้ายไปอยู่แทน เมื่อนักเรียนครูสตรีย้ายไปอยู่ ณ อาคารที่สร้างใหม่ติดถนนวังจันทน์ พ่อของข้าพเจ้า **นายรส ลอยพูน** ได้ทำงานอยู่ที่โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูแห่งใหม่นี้ ในฐานะนักการภารโรง พ่อเล่าว่า *"โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูได้ย้ายมาอยู่ ณ ที่แห่งใหม่เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๔๙๙ มีท่านอาจารย์* ***ประเยาว์ รังสิคุต*** *เป็นครูใหญ่ พื้นที่แห่งนี้ประกอบด้วย อาคารเรียนเป็นตึก*

๒ ชั้น รูปตัว L จำนวน ๑ หลัง อาคารหอประชุม (ใช้เป็นโรงอาหารด้วย) ๑ หลัง บ้านพักครูใหญ่ ๑ หลัง บ้านพักครู ๒ ชั้น ครึ่งตึกครึ่งไม้จำนวน ๔ คูหา และบ้านพักนักการภารโรงชั้นเดียวอีก ๔ คูหา น้ำประปาและไฟฟ้ายังไม่มีใช้ นักเรียนสตรีรุ่นแรกที่ย้ายมาอยู่ใช้อาคารรูปตัว L ชั้นบนเป็นหอพักต้องอาบน้ำจากบ่อ ที่อาบน้ำใช้สังกะสีตีล้อมรอบแยกออกจากหอนอน อาคารชั้นล่างใช้เป็นห้องเรียนเป็นห้องโล่งๆ ที่นักเรียนยังไม่มีโต๊ะ-เก้าอี้ มีแค่ไม้กระดานยาวต่อขาวางกับพื้นใช้เป็นที่รองเขียน ผู้เขียนต้องนั่งกับพื้น" ข้าพเจ้าได้เคยติดตามพ่อเข้ามาที่โรงเรียนฝึกหัดครูแห่งนี้หลายครั้ง จึงคุ้นเคยกับสถานที่แห่งนี้เป็นอย่างดี พ่อเล่าให้ฟังอีกว่า *"ในปี ๒๔๙๙ นี้ จำเดือนไม่ได้ มีการเปลี่ยนชื่อโรงเรียนฝึกหัดครูสตรีพิษณุโลก เป็นโรงเรียนฝึกหัดครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ทั้งนี้เพื่อยกย่องและเชิดชูเกียรติให้จอมพล ป.พิบูลสงคราม และท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม ในฐานะที่ท่านทั้งสองได้สนับสนุนจัดสรรงบประมาณนำมาสร้างอาคารเรียนและอาคารอื่นๆ"* ข้าพเจ้ายังคงติดตามพ่อและพาเพื่อนๆ มาเล่นในโรงเรียนฝึกหัดครูแห่งนี้เป็นประจำ บางครั้งส่งเสียงดังก็จะถูกครูแม่บ้านดุและไล่ให้กลับบ้าน

เมื่อข้าพเจ้าเรียนจบ ม.๖ ด้วยความใกล้ชิดและมีพ่อทำงานอยู่ที่โรงเรียนฝึกหัดครูพิบูลสงครามแห่งนี้ อาจจะเป็นแรงดลใจให้มาสมัครสอบเข้าเป็นนักเรียนครูเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งโชคดีข้าพเจ้าสอบได้และเป็นนักเรียนในบำรุง (ได้รับทุนการศึกษา) และเมื่อเข้าเรียนนักเรียนหญิงอยู่ประจำใช้อาคารตัว L ชั้นสองเป็นห้องนอน ส่วนนักเรียนชายแยกไปอยู่หอพักชายติดกับรั้วด้านทิศใต้ นึกสงสัยเหมือนกันทำไมไม่มีหอพักหญิงโดยเฉพาะ ต้องมาใช้อาคารเรียนนำมาดัดแปลงเป็นหอพักแทน ห้องน้ำ-ห้องสุขาอยู่ชั้นล่างแยกจากอาคารชั้นล่างเป็นห้องเรียน สมัยนี้ไม่ต้องนั่งเรียนกับพื้น มีเก้าอี้เหล็กที่มีพนักรองเขียนอยู่ในตัวเดียวกัน ใช้เป็นที่นั่งเรียน แต่พอใช้ไปนานๆ ก็จะเกิดสนิมทำให้เสื้อผ้าบางครั้งเปื้อนสนิม ต้องนำเก้าอี้เหล็กไปขูดเอาสีเก่าและสนิมออกแล้วใช้สีพ่นใหม่ก็จะกลับดูใหม่อีกครั้งหนึ่ง

ตอนที่ข้าพเจ้ามาเรียนที่โรงเรียนฝึกหัดครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก นับเป็น ป.กศ.รุ่น ๕ ท่านอาจารย์ประเยาว์ ศักดิ์ศรี ยังคงเป็นครูใหญ่เหมือนเดิม ตอนเย็นๆ ท่านจะเดินตรวจตรา ท่านเข้มงวดเรื่องระเบียบวินัยมาก โดยเฉพาะนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่แอบไปคุยกันในที่ลับตาหรือเวลาที่นักเรียนครูออกไปนอกสถานศึกษา นักเรียนหญิงซ้อนจักรยานโดยมีผู้ชายขับขี่ ทั้ง ๒ กรณีนี้จะถูกท่านเรียกไปว่ากล่าวตักเตือนหรืออาจถูกลงโทษได้ พวกเราจึงกลัวท่านมาก

สมัยนั้นพื้นที่ที่เป็นสนามสำหรับใช้เรียนวิชาพลศึกษาและออกกำลังกายยังไม่กว้างนัก เพราะส่วนหนึ่งเป็นสระน้ำกว้างพอสมควร ขอบสระน้ำด้านใต้มีต้นตะลิงปลิงปลูกไว้เป็นแนว เวลาตะลิงปลิงออกผลจะพากันเก็บเอามาจิ้มกับเกลือเปรี้ยวแสนเปรี้ยว แต่หลายคนก็กินกันหน้าตาเฉย นับเป็นอาหารว่างของพวกผู้หญิง ด้านตะวันตกของสนามมีต้นมะเดื่อแผ่กิ่งก้านปกคลุมให้ร่มเงาอย่างดี ใช้เป็นที่พักผ่อนนั่งเล่น แต่ยามที่ผลมะเดื่อสุกและร่วงหล่นตามโคนต้นจะดูไม่สะอาดตา ต้องช่วยกันเก็บกวาดกลายเป็นเรื่องสนุกสนานว่าวันนี้ใครจะโดนอาจารย์แม่บ้านให้ทำความสะอาดใต้ต้นมะเดื่อ ด้านเหนือของอาคารหน้าหอประชุมมีเสาธงและสนามสำหรับเข้าแถวเชิญธงชาติและร้องเพลงชาติตอนเช้าก่อนเข้าเรียน และมีต้นจามจุรีอยู่ข้างอาคารเรียนเป็นร่มเงาและที่นั่งเล่นอีกแห่งหนึ่ง

สระน้ำที่อยู่กลางสนามใช้เป็นประโยชน์ในเทศกาลลอยกระทง เดือนพฤศจิกายนของทุกปี พูดถึงงานลอยกระทงของโรงเรียนฝึกหัดครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ทราบว่าเป็นความริเริ่มของท่านอาจารย์ ประเยาว์ รังสิคุต โดยเริ่มจัดงานลอยกระทงในสระน้ำของโรงเรียนฝึกหัดครูมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ จากนั้นก็ได้จัดติดต่อมาทุกปี 'ลอยกระทง' จึงเป็นกิจกรรมหลักของนักเรียนครูสมัยนั้น ทุกชั้นปีเมื่อถึงเทศกาลวันลอยกระทงจะช่วยกันจัดงานนี้ มีการประดิษฐ์ ตกแต่งกระทงอย่างสวยงาม และมีการประกวดมอบรางวัลให้ด้วย

อาจารย์ที่เป็นแม่งานหลายๆ คนคงจำได้ท่าน**อาจารย์อนงค์ นาคสวัสดิ์** อาจารย์ผู้สอนดนตรีและนาฏศิลป์ในสมัยนั้น ท่านอาจารย์เป็นคนใจดียิ้มแย้มแจ่มใสตลอดเวลา พูดจาไพเราะ สอนดี นอกจากนี้ อาจารย์มีบุคลิกดี เป็นคนสวย ขับร้องเพลงไทยเดิมได้ไพเราะจับใจ เขียนบทละครได้ดีมาก พวกเราหลายคนได้แสดงละครเป็นที่ติดตาตรึงใจมาจนทุกวันนี้ เมื่อเทศกาลลอยกระทง นอกจากช่วยกันประดิษฐ์กระทงยังต้องซ้อมการเห่กระทง โดยใช้ช่วงทำนองบทเห่เรือ นำขบวนกระทงซึ่งประกอบด้วยชุดพราหมณ์และนางนพมาศมายังสระน้ำกลางสนาม ก่อนลอยกระทงพราหมณ์ที่นำขบวนมาจะมีการรำบวงสรวงเทพเจ้าและแม่พระคงคาเพื่อขอขมาลาโทษได้ล่วงเกินไว้ต่างๆ เมื่อเสร็จพิธีขอขมาก็จะนำกระทงของแต่ละชั้นปล่อยลงไปลอยในสระ ประชาชนที่มาร่วมงานก็จะนำกระทงเล็กๆ ที่นักเรียนฝึกหัดครูทำมาวางขาย แล้วนำไปลอยในสระเป็นที่สนุกสนาน ทำให้อดที่จะนึกถึงความหลังอันเก่าแก่นี้เสียมิได้ ปัจจุบันเมื่อเดินผ่านมาที่ที่เคยได้เล่าเรียนในสถานที่แห่งนี้ เมื่อมองเข้าไปในพื้นที่ไม่มีสระน้ำให้เห็นอีกแล้ว แม้แต่ต้นมะเดื่อและจามจุรีก็ถูกตัดโค่นไปหมด ทุกสิ่งเปลี่ยนไปมีแต่อาคาร ๒ ชั้น ๓ ชั้น และ ๔ ชั้น เรียงรายเต็มไปหมด ก็อดที่จะใจหายไม่ได้ **ผ่านมาทีไรก็จะใจหายทุกที**

ภาษาเหนือที่ควรรู้ (ของแถม)

แสงสว่าง จินดาคำ (ภูมิรัตน์)

ผู้เขียน : คนซ้ายมือเจ๊า...!

ภาษากลาง	ภาษาเหนือ
กั้น, ขวาง, ไม่ให้ไป	เกิ๊ด
กางเกง	เตี่ยว
กางเกงใน	เตี่ยวหลอง
แก่	เฒ่า
แก้ผ้า	แก้จุ้น
กุ้งยิง	ต้อน
โกหก, หลอก	จุ๊, ขี้จุ๊
เกี้ยวพาราสี	หยอก
กระจัดกระจาย	เหี้ย, เพอะ
กระจ่า	ป๊าก
กระจาด, ตะกร้า	ช้า
กระจกส่องหน้า	แว่น
กระเจี๊ยบ	มะเขือมื่น
กระดุม	หม่าต่อม
กระทง	อ้อง

ภาษากลาง	ภาษาเหนือ
กระท่อม, กระต๊อบ	ตูบ, ตูบน้อย
กลางสนาม, กลางลานบ้าน	กำงข่วง
กล้วยน้ำว้า	กล้วยอ่อง
กล้วยหอม	กล้วยค้าว
ขาด	ปุ้ด
ขาวอวบ	ขาวโจ้ะโพะ
ข้าวเหนียว	ข้าวนึ่ง
ข้าวเหนียว (มูน) สังขยา	ข้าวมัน
ขายไม่ออก, ของเหลือ	เค้น
ขี้โกง	ขี้ช่อ, ขี้โลภ
ขี้บ่น	ขี้จ่ม
ขี้แย	ขี้ให้
ขี้เหนียว	ขี้จี้
ขอโทษ	ขอสมนา, ขอสมา

ภาษากลาง	ภาษาเหนือ
ขนมจีน	ขนมเส้น
ขนุน	หม่าหนุ่น
ขยะ	ขี้เฮอะ
ขยะแขยง	ขี้เดียด
ขยัน	หมั่น
ขยับ, เคลื่อนไป	ขด
เขย่า	สว่าย, ห่ม
ขยำ	ฟั้น
ขยำขยี้	สูสียูยี
ขยาด	ย่าน, กลัว, เข็ด
ขวาน	มุย
ค่ะ, ขา (คำขานรับ)	เจ้า
คับแคบ	กืด
ค้างคาว	อี่บ่าง
คิดถึง	กืดฮอด, กืดเติง
คุย, พูด, สนทนา	อู้
คูน (ต้นไม้ที่มีดอกสีเหลือง)	ลมแล้ง
คำพูด	คำอู้, คำปาก
ใคร	ไผ
คนไม่เต็มเต็ง, คนไม่เต็มบาท	คนสิ่งดึง
คนเหลวไหล	คนแหลวแตว
คลื่นไส้, คลื่นเหียน	ใค่ฮาก, ขะมุกขะมุ่น
โง่	ง่าว

ภาษากลาง	ภาษาเหนือ
งอบ	กุ๊บ
จับ, หยิบ	หยุบ, กำ
จมูก	ฮูดัง
จมูกแฟบ	ฮูดังแม็บ
จักจี้	เดียม
จิ้งจก	จั๊กถิ้ม
จิ้งหรีด	จิ้กุ่ง
จิ้งเหลน	จั๊กเหล้อ
จืด	จ่าว
จืดมาก	จ่างแจ้ะและ
จอบ	ขอนบก
จุดประหัด	จิ้หม่าถบ
จระเข้	จะเข้, จั๊กเข้
ฉัน	ข้าเจ้า
ฉลาด	หลวก
ฉุด, ดึง	จ่อง
ฉก	ลัก, ลู่เอา
ฉวย	กวั้ด
เฉือน	ปาด, หั่น (บั่น)
ชะเง้อชะแง้	หยื้อแยะหยื้อแหย่ง
ชะพลู	ปูนก
ชะอม	ผักหละ
ชัน	ขี้ชะหย้า (ใช้สำหรับหยอดก้นรั่ว)
ชิงช้า	จุ้งจ้า, จุ่งจ้า
ชอบใจ, ถูกใจ	เป๋งใจ๋

ภาษากลาง	ภาษาเหนือ
ช่วยด้วย	จ้วยจิ่ม
ชำมะเลียง	หม่าเต้า
ชด (ชดน้ำแกง)	หีบ
ดุ	สวก
ดู, มอง	ผ่อ, กอย
ด้วย	ตวย
ดำมาก	ดำคีลี
ดัดจริต	สลิดดก, สลิดนัก
แดงสด	แดงเป้อเหล้อ
เดิน	เตียว, ย่าง
เดินทาง	เตียวตาง
ดอกกระดังงา	ดอกสะบันงา
ดอกขจร	ดอกสลิด
ดอกทานตะวัน	ดอกบัวผัด
ดอกบานไม่รู้โรย	ดอกดาหล้อม
ดอกปีบ	ดอกกำสะลอง
ดอกพิกุล	ดอกแก้ว
ดอกพุดซ้อน	ดอกเก็ดถะหวา
ดอกไม้ไฟ	ดอกไฟ
ตะกวด	ลิ่น
ตะไคร่น้ำ	เตา
ตะพาบน้ำ	ปลาฝา
ตลาด	กาด, กาดหมั้ว
ตุ๊กแก	ด้กโต
แตงกวา	หม่าแต๋งช้าง
แตงไทย	หม่าแต๋ง

ภาษากลาง	ภาษาเหนือ
แตงโม	หม่าเต้า
ตำลึง	ผักแคบ
ถังใส่น้ำ, ตักน้ำ	น้ำคุ
ถึง	ฮอด, เติง
ถั่วลิสง	ถั่วดิน
ถนนหนทาง	ตาง, กอง
ทิด	หนาน
ท่องเที่ยว	แอ่ว
ทั่ว	ข้วย
ทำ	เยียะ, ยะ, แป๋ง
ถง	ตุง
นั่งขัดสมาธิ	นั่งขดสวาย
นั่งยองๆ	นั่งยองเขาะ
นินทา	เล่าขวัญ
นกพิราบ	นกก๋อแก๋
นกฮูก	นกเก๊า
น้อยหน่า	หม่าแหน้
น้ำเต้า	หม่าน้ำ
หนามดำ	หนามปั๊ด
เหนื่อย	อิด
บ่น	จ่ม
ใบแมงลัก	ใบก้ำก้อ
ใบยอ	ใบหม่าตำเสือ
ปะปน, คละเคล้า	สูน
ประเดี๋ยวเดียว	กำเดียว, แหมกำ, อีดใจ๋เดียว

ภาษากลาง	ภาษาเหนือ
ปิด	หับ, อุ่ม
ปู่, ตา	พ่ออุ๊ย, ป๊อใหญ่
เป็นไข้, ตัวร้อน	เมื่อย
ปวดศีรษะ	เจ็บหัว
เปรี้ยว	ส้ม
เปรี้ยวจัด	ส้มโจ้ะโละ
ปลาตะเพียน	ป่าป๊ก (ป่าป๊ก)
ปลาไหล	ป่าเอี่ยน
ผักกระเฉด	ผักหนอง
ผักชี	หอมน้อย, หอมป้อม
ผ้าขาวม้า	ผ้าหัว
ผ้าเช็ดหน้า	ผ้าสี่เล่ย
ผ้าห่ม	ผ้าตุ้ม
ผุพัง	หลุ, แหลว
ผอมแห้ง	ผอมจ้อค่อ, ผอมโซกเซก
เผา	จี่, ย่าง
ฟักทอง	หม่าน้ำแก้ว
ฟัน (คำนาม)	เขี้ยว
ฟันเขยิน	เขี้ยวชูน
ฟันหลุด, ฟันร่วง	เขี้ยวหล่อน
พระสงฆ์	ตุ๊เจ้า
พุพอง	ปอง
เพกา	หม่าลิดไม้
ไพล	ปูเลย, ปูเลย

ภาษากลาง	ภาษาเหนือ
พูดคุย, สนทนา	อู้, อู้จ๋า, อู้ฟู่
พูดประชด	วาหย้อ
พูดโอ้อวด, ยกตนข่มท่าน	โว
มะเขือเทศ	หม่าเขือส้ม
มะเขือเปราะ	หม่าเขือแจ้
มะปราง	หม่าผาง
มะพร้าว	หม่าป๋าว
มะรุม	หม่าค้อนก้อม
มะละกอ	หม่าเต็ด
มากจัง, เยอะจัง	ปะเลอะ, จาดนัก, นักแต้นักว่า
แมงมุม	ก่ำปุ้ง, กะปุ้ง
แมลงป่องยักษ์	แมงเวา
มงกุฎ	ขะโจม
ไม่	บ่
ไม่ดูตาม้าตาเรือ, เหม่อลอย	เหง้อ
ไม้กลัด	ไม้เสี้ยน
หมัด	ลูกกุย, ละกุย
หมาบ้า	หมาว้อ
หมาร่า	แมงใบ้
หมด	เสี้ยง
เหมาะสมกัน	เปิงกั๋น
หมูสับ	จิ้นลาบ
แมลงวัน	แมงวัน, แมงวน

ภาษากลาง	ภาษาเหนือ
แมลงหวี่	แมงหมี่
มะตูม	หม่าปิ่น
ย่า, ยาย	แม่อุ๊ย, แม่ใหญ่
หยาบ	หยะ
หยุด	ยั้ง
เยอะแยะ, มากมาย	ปะเลอะปะเต๋อ
รังแก, ข่มเหง	คุย, ค่ำ
รัก, ชอบ	ฮัก, เปิงใจ๋, ฮักแปง
รักเขาข้างเดียว (หลงรักเขา)	ลักเมาเขา
ร่าน	แฮน
ราวตากผ้า	ฮาว, คร่าว
ริ้น	ยิ้น, หิ้น
เร็ว, เร่งให้เร็วขึ้น	ชะใจ๋โวยๆ
รถจักรยาน	รถถีบ
ร่ม	จ้อง
รอก่อน, คอยก่อน	ถ้าก่อน
รองเท้า	เกือก, เกิบ
รำ	ฟ้อน
ละเมอ	กั้ง
ละเอียด	อ่อน, ย่อย
ลานบ้าน	กำงข่วง
ลูกหว้า	หม่าเกี๋ยง
เล็ก	น้อย, จ่อย
เล็กๆ น้อยๆ	อะลิกจิ๊กจ้อก

ภาษากลาง	ภาษาเหนือ
เล่นซ่อนหา	เล่นลับลี้
หลังโกง, หลังค่อม	หล้งก่อง, หลังโก่ง
วาง	ยอง
วิ่ง	ล่น
สะระแหน่	หอมด่วน
สับปะรด	หม่าหนัด, หม่านัด
สนุกสนาน	ม่วน, จ้าดม่วน
สนุกมาก	ม่วนแก่, ม่วนแต้ ม่วนว่า
สว่าง	แจ้ง
สว่างไสว	แจ้งแส้แหล้
สามเณร	พระหน้อย
สารพัดอย่าง	สะป๊ะสะเป๊ด
สีชมพู	สีออน
เสื่อ	สาด
เสื้อชั้นใน (คอกระเช้า)	เสื้อหลอง
สวย	งาม
สวยมาก สวยจริงๆ	งามแต้งามว่า, งามฆนาด
สำลักข้าว	แก้น
ส้มโอ	หม่าโอ
สุรุ่ยสุร่าย	อ่วย, ใจ้อ่วย
ห่าม	เหิ่ม (ใกล้จะสุก)
หิว	อยาก, ใคร่หยาก
หูตึง	หูหลิ่ง

ภาษากลาง	ภาษาเหนือ
เห็น	หัน
เหี้ย	แลน
หัวเราะ	ใค่หัว
หอม	กระเทียม
อะไร	อะหยัง
อร่อย	ลำ
เอร็ดอร่อย, อร่อยมาก	ลำแก่, ลำแต้ลำว่า, จ้าดลำ
อาการขยักขย้อนปั่นป่วนในท้อง	ขะมุกขะมุ่นต๊อง
อาเจียน	ฮาก
อาถรรพ์	ขืด

จากเหนือ...เจ้า

จดหมายจาก
ประกิต พัฒนากุล

เล่าเรื่องการลงเรือไม่ทันตามเวลากำหนด[๑]

พิธี เพื่อนรัก

เหตุการณ์ของผมที่พลัดหลงเพื่อนทำให้เรือรอเป็นชั่วโมง เพื่อนๆ สมาชิกระดับอาวุโสทั้งนั้น

เป็นเพราะพอลงเรือ พวกเราก็ต่างขึ้นท่าเดินไปตามทางระหว่างร้านค้าและทางจะไปวัดไผ่ล้อมที่นัดหมายนั้นมีหนามมาเกี่ยวที่ข้อแขนผมเลือดไหลผมยังให้คุณทวีศักดิ์ดู แกบอกให้หายาทาเสียคงจะเป็นสิ่งนี้แหละที่มาทักท้วงผม ทำให้ผมเป็นคนขาดสติลืมเพื่อนลืมเรือที่รออยู่

หลังจากไปไหว้พระวัดแรกแล้วผมก็เดินเข้าไปทางที่จะเข้าท่าเรือวัดไผ่ล้อม ผมยังเดินตามคุณอรทัยคู่ชีวิตของคุณวิสิทธิ์ ท่านได้ค่อยๆ พาคุณแม่ของท่านชมภาพวิวทราย โดยพานั่งบนรถเข็น และผมก็มองเห็นคุณทวีศักดิ์เดินออกหน้า แต่ผมกลับไม่เดินตาม กลับเดินถอยหลังเพราะผู้คนแน่นมาก ๒ ข้างทางเต็มไปด้วยร้านค้า ผมได้มานั่งรออยู่ที่ท่าน้ำเดิม สักพักจิตใจไม่ได้คิดถึงเพื่อนที่รอเลย

---

(๑) เหตุการณ์เกิดในวันอาทิตย์ที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๓ เป็นวันครบรอบ ๓๕ ปี การก่อตั้งสำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา คุณวิสิทธิ์ - คุณอรทัย โรจน์พจนรัตน์ ได้เชิญกลุ่มเพื่อนทุกกลุ่มในกรุงเทพฯ ญาติและผู้เกี่ยวข้องกับสำนักพิมพ์ รวมประมาณ ๒๐๐ คน ล่องเรือใหญ่ไปเที่ยวเกาะเกร็ด (รับประทานอาหารกลางวัน - สังสรรค์)

ภายหลังจึงเดินทางเข้าไปทางตลาดที่จะเข้าวัด เดินไปเรื่อยๆ ผู้คนแน่นมาก เดินจนถึงประตูที่จะเข้าวัด ผมเข้าไม่ได้เดินย้อนกลับประมาณ ๑๕๐ ก้าว เป็นจังหวะที่คุณวิสิทธิ์และทหารเรือถือวิทยุติดตามมา พอผมเห็นเท่านั้น สติสัมปชัญญะผมกลับมาทันที คุณวิสิทธิ์ไม่พูดว่าอะไรเลยต่างก็รีบเดินกลับเข้าวัด คุณวิสิทธิ์ยังถามผมว่าไหวไหม ผมบอกว่าไหว ผมต้องเดินอย่างเร่งรีบและวิ่งตามไปด้วย เพราะท่านทั้งสองเดินไวมาก

พอมาถึงเรือ คุณดวงเดือน วัฒกานนท์ อยู่บนดาดฟ้าเรือ บอกว่าเข้าไปนั่งวิปัสสนาฯ ที่ไหนกัน หลังจากนั่งในโต๊ะอาหารแล้ว คุณบุญไทยบอกว่า ได้พบคุณวิสิทธิ์กลางทางและช่วยหิ้วขนมลูกชุบ ซึ่งคุณวิสิทธิ์ซื้อมาเลี้ยงจำนวน ๑,๐๐๐ บาท เพื่อนๆ สมาชิกที่นั่งโต๊ะเดียวกันก็แนะนำว่าต่อไปต้องติดตามเพื่อนให้ดี

ฝ่ายคุณทวีศักดิ์บอกว่า ถ้าเรือเขาออกก่อนไม่รอจะกลับถูกหรือ?

คุณพิธีเข้ามาน็อกศอกหลอกๆ เสีย ๑ ที บอกว่า มีโทรฯ ก็ปิด

ผมใส่ในกระเป๋ากางเกง มันจึงล็อก

เพื่อนสมาชิกสตรีบอกว่า คุณวิสิทธิ์รักเพื่อน ไม่ยอมทิ้งเพื่อนหรอก

ผมขอขอบคุณคุณวิสิทธิ์อย่างสูงที่เมตตา เป็นบุคคลหาได้ยาก (หนึ่งในพัน) บุพการี บุคคลผู้ทำอุปการะก่อน

พร้อมกับหนังสือนี้ผมได้มอบหนังสือรู้แจ้งให้คุณวิสิทธิ์ ๑ เล่ม ซึ่งผมได้รับมอบจากอาจารย์ประเยาว์ ผมไปค้นได้ที่บ้านพักที่พิจิตร ผมได้อ่านเพียงเที่ยวเดียว ต่อไปจะพยายามอ่านให้มากๆ

ถ้าหนังสือนี้จะมีประโยชน์ต่อเพื่อนสมาชิกจะเมตตาพิมพ์แจกก็จะดี ผมขออนุญาตให้ลบลายมือของอาจารย์ประเยาว์ ที่เขียนมอบให้ผมออก ผมได้ตอบข้อธรรมถูกใจท่าน

ผมขอยุติเท่านี้นะครับ คราวหน้าผมจะเล่าประวัติเล็กๆ น้อยๆ ให้ฟัง

สุดท้ายนี้ผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก จงดลบันดาลให้**คุณพิธีพร้อมคู่ชีวิต** และ**คุณวิสิทธิ์ พร้อมคุณอรทัย** จงประสบแต่สุขภาพแข็งแรง และประสบความปรารถนาทุกประการ

รักและคิดถึง

ประกิต พัฒนากุล

กลุ่มกรุงเทพฯ ประชุมเตรียมการไปงานรุ่นที่เชียงใหม่ (๓ ต.ค. ๕๓)

จดหมายตอบ ประกิต พัฒนากุล

พิธี จำนงไทย

"อยากลืมกลับจำ อยากจำกลับลืม" ภาคสาม

ประกิต เพื่อนรัก

ได้รับจดหมายซึ่งฝ่ายบรรณาธิการพิจารณาให้นำลงในพ็อกเก็ตบุ๊กเล่มนี้แล้ว ผมจึงขอตอบและเล่าความในใจที่ได้เขียนบทความเรื่อง **"อยากลืมกลับจำ อยากจำกลับลืม"** ลงในสารประชาสัมพันธ์ เดือนกันยายน ๒๕๕๓ จริงๆ แล้วผมมีความมุ่งหมายเพียงเพื่อจะขอให้อาจารย์และเพื่อนๆ ช่วยเขียนเรื่องที่ยังจำได้อันประทับใจ เมื่อครั้งเรียนที่พิบูลสงคราม ครั้นจะเขียนเชิญชวนเช่นนั้นมันก็ธรรมดาไปหน่อย มานึกถึงวันที่ประกิตไม่สบายลืมทางกลับลืมเพื่อน ลืมเวลานัด นำมาเป็นประเด็นจะดีกว่า เหตุเพราะวัยอย่างเราๆ ท่านๆ การหลงลืมออกจะเป็นเรื่องธรรมดา ผมเองก็เป็นมากๆ มีทั้งเรื่องที่ลืม และเรื่องที่จำได้ เพื่อให้เห็นชัดขึ้นจะเล่าให้ประกิตฟังอย่างละเรื่อง

เรื่องที่ลืมไปแล้ว

เมื่อสองเดือนก่อน **มาลี มณีกาศ** โทรศัพท์มาถามข้อมูลเพื่อจะเขียนในพ็อกเก็ตบุ๊กว่า มีเหตุการณ์หนึ่งที่สาวๆ แพร่ได้นำแพหยวกกล้วยมาพาย-ถ่อเล่นที่สระน้ำ แพหยวกนั้นแตกทำให้สาวแพร่หลายคนตกน้ำ หนึ่งในนั้นคือปทุม บูรณวิจารณ์ ซึ่งว่ายน้ำไม่เป็น สาวๆ ต่างตกใจร้องให้คนช่วยลั่นไปหมด มีนักเรียนชายคนหนึ่งผ่านมาได้รีบวิ่งกระโดดตูมลงไปช่วยจับพยุงปทุมขึ้นมาได้ (รายละเอียดเชิญอ่านใน **จำได้ไหม** ของครูโหล) **มาลี มณีกาศ** ถามมาว่านักเรียนชายคนที่โดดลงไปช่วยนั้น คือ **พิธี** หรือ **ทองดี แสงบุรรัตน์** ประกิตครับ ผมก็ลืมไปแล้วว่าได้เคยช่วยสาวน้อยปทุมหรือไม่ จึงตอบมาลีว่า ผมก็ลืมไปแล้ว และได้เสนอมาลีไปว่า ขอให้เขียนระบุไปเลยว่า **ทองดี** เป็นคนช่วยปทุม เพราะเขาชื่อ**ทอง** และมี**ดี**, เขาเป็น**คนดี** เดี๋ยวนี้เขาก็**ไปดี**แล้ว...

เรื่องที่ยังคงจำได้

ประกิตครับ ประมาณปลายปี พ.ศ.๒๕๐๕ ผมกำลังจะจบ ป.กศ.สูง ที่พิบูลสงคราม เพื่อนๆ ในรุ่นมี **สาคร พรหมจันทร์** เป็นผู้นำคนหนึ่งในการคิดจะทำอะไรสักอย่างหนึ่ง เพื่อให้ได้เงินมาซื้อลำโพง เครื่องเสียงประจำโรงอาหาร-หอประชุมมอบให้วิทยาลัยฯ ในที่สุดก็ตกลงจะไปเปิดร้านขายอาหารและเครื่องดื่มในงานประจำปีของโรงพยาบาลพระพุทธชินราช พิษณุโลก โดยใช้ชื่อว่า **๔/๑ บาร์**

เพื่อนๆ ทุกคนต่างก็แบ่งหน้าที่กันทำตามความรู้ ความสามารถ ความชอบ เช่น ฝ่ายสถานที่ อาหารเครื่องดื่ม การเงิน และฝ่ายเสิร์ฟ เป็นต้น

ดูทีท่าก็น่าจะไปได้สวย มีผู้มาอุดหนุนพอสมควรแต่ประเด็นที่ผมยังคงจำได้อยู่ตรงนี้ครับประกิต

เมื่อมีผู้สั่งอาหารและได้กินได้ดื่มเสร็จแล้ว ฝ่ายเสิร์ฟก็จะเก็บถ้วย จาน แก้ว ฯลฯ มาวางกองไว้ริมร้าน ซึ่งมีชามกะละมังวางไว้ ๒ ใบ **ไม่มีคนล้าง** และเมื่อแม่ครัวจะตักอาหารตามที่ลูกค้าสั่งก็ไม่มีถ้วยจานใส่ คนเสิร์ฟต้องไปล้างเองและล้างเฉพาะที่ตนเองจะต้องใส่อาหารนำไปเสิร์ฟให้ลูกค้าของตน

ประกิตครับ ผมกับ**อธิปัตย์ (เบ้ง) คลี่สุนทร** เห็นความติดขัดในข้อนี้ชวนกันไปนั่งประจำอ่างล้างจานทั้งสอง แล้วเริ่มลงมือล้างถ้วยจานทันที ทำเช่นนี้ตั้งแต่หัวค่ำจนร้านปิด ซึ่งก็ดึกมากทุกคืน

ที่จำได้ยิ่งกว่านั้นไปอีก **เมื่อดึกมากก็กลับที่พักลำบาก ผมกับเบ้งก็ไปนอนใต้เวทีการแสดงโดยมีขอนไม้หนุนหัวเท่านั้นเอง**

เขียนมาเล่านี้มิใช่จะชมตัวเอง แต่เพราะเห็นว่ามันเป็นเรื่องดีที่ผมเองจำได้โดยไม่มีวันลืม

หวังว่าประกิตคงจะรักษาสุขภาพให้สมบูรณ์แข็งแรงต่อไป การมาเชียงใหม่งานนี้ประกิตต้องมีความสุขและคงจะไม่มีเหตุการณ์เช่นเดียวกับที่เกาะเกร็ดเกิดขึ้นอีกผมเองบอกกับเพื่อนๆ เช่นนั้น เพื่อนถามว่า **"เพราะอะไรล่ะ"**

ผมตอบไปว่า **"ก็ประกิตเล่นเอาเมียมาด้วยนี่หว่า"**

ด้วยรักจ้า

พิธี จำนงไทย

รอยหลัง

ฉันเรียนพิบูลศึกษาปีที่สอง
ได้พบเพื่อนพ้องหลากหลาย

เก้าจังหวัดพริ้งพรายชายหญิง
เครือข่ายผองนักเรียนครู

น่าน แพร่ สุโขทัย อุตรดิตถ์
พิจิตร กำแพง ชัยนาท

เมืองตาก เพชรบูรณ์ เกริยวกรู
รวมอยู่ถิ่นท้องสองแควนา

เรียนเล่นเป็นพี่เป็นเพื่อน
จากเรือน : อยู่หอป้อแป้

อาจารย์ห้องเกี่ยวเหลียวแล
ดังแม่เลี้ยงเช้าเย็นค่ำ

ฉันทึ่งฉันขำคำใหม่
เบิ้ลไป ชายทอง น้องเฟิน

กิจกรรมรำฟ้อนตอนเย็น
ตื่นเต้นพี่น้องคล้องช้าง

หน่ายหนุ่ม หน้าแก่ แซ่หลี
จีบพี่สาวจ้อหอช้าง

กลับเศษเป็นส่วนตรวญครวง
วิมานสรรค์สร้างกลางวัน

ฉันจบพิบูลศึกษาปีสาม
งอกงามเติบใหญ่ในฝัน

ป.กศ.เตี้ยต่อชั้น
สู่งพลันนำร่องสองปี

เพิ่มเพื่อนเป็นสิบจังหวัด
เพื่อนสี่แคว้นัดเข้าที่

นครสวรรค์พลันมี
สัมพันธ์ด้วยดีสืบมา

เลี้ยงรุ่นถึงครูห้าสาม
ห้าสิบปีความก้าวหน้า

จบสองที่ถิ่นฐานล้านนา
ชาวห้าทับหนึ่งจองเจริญ

แท่ง สุโขทัย

คำกล่าวบทไหว้ครู

ปาเจราจริยา โหนฺติคุนฺตฺตรานุสาสกา

ข้าฯ ขอประณตน้อมสักการ บูรพคณาจารย์

ผู้กอปรเกิดประโยชน์ศึกษา ทั้งท่านผู้ประสาทวิชา

อบรมจริยา แก่ข้าฯ ในกาลปัจจุบัน

ข้อฯ ขอเคารพอภิวันท์ ระลึกคุณอนันต์

ด้วยใจนิยมบูชา ขอเดชกตเวทิตา

อีกวิริยะพา ปัญญาให้เกิดแตกฉาน

ศึกษาสำเร็จทุกประการ อายุยืนนาน

อยู่ในศีลธรรมอันดี ให้ได้เป็นเกียรติเป็นศรี

ประโยชน์ทวี แก่ชาติและประเทศไทยเทอญ

ปัญญาวุฑฺฒิ กเรเตเต ทินฺโนวาเท นมามิหัง

มาร์ช เขียว-ขาว

พวกพ้องน้องพี่ชาวสีเขียว
ฉลาดเฉลียวเยือกเย็นเป็นนิสัย (เป็นนิสัย)
ศีลธรรมวัฒนธรรมประจำใจ
เกียรติวินัยยึดมั่นนิรันดร (นิรันดร)
ฝึกหัดครู ฝึกหัดครูเชิดชูศรี
สามัคคี ภิญโญ สโมสร (สโมสร)
เรืองชีวีมีวิชาไม่อาทร
ไทยถาวรคงอยู่เพราะครูดี (เพราะครูดี)
(มาร์ช) ฝึกหัดครูรู้เรียนเพียรศึกษา
เป็นสถาบันประเสริฐเลิศวิถี
กล่อมเกลาเยาวชนเป็นคนดี
สร้างสรรค์สิ่งที่วิวัฒนาไทย
ฝึกหัดครูพิบูลสงคราม
สร้างความสูงเด่นสมนามไกร
ถ่องแท้แม่พิมพ์ไฉไล
สร้างให้... ประสิทธิ์สัมฤทธิผล

ทำเนียบคณาจารย์อาวุโส
และ ป.กศ. รุ่น ๕, ป.กศ.สูง รุ่น ๑

สถาบันพิบูลสงคราม พิษณุโลก

☎ คณาจารย์อาวุโส

ชื่อ-นามสกุล	เบอร์โทรศัพท์
ดร.ประเยาว์ ศักดิ์ศรี	(02) 575-5226
รศ. ดร. มังกร ทองสุขดี	(055) 612-738, 08-1973-1878
ดร. วิเชียร-อาจารย์จรรยา แสนโสภณ	(02) 377-9531
ผศ. ครองศักดิ์ ขันธเลิศ	(055) 282-392, 08-6675-8846
ผศ. อดิเทพ - อาจารย์ฉลอง บัณฑิตย์	(055) 251-095, 08-6208-8604
อาจารย์บุญเทียม แสงสิริ	(055) 303-096, 08-9640-5155
อาจารย์โสภณ สุวรรณโรจน์	(02) 580-1188
อาจารย์อรรณพ นิโครธานนท์	(02) 261-0333, 08-9661-8558
ผศ. อนงค์ นาคสวัสดิ์	(02) 377-5509, 08-6536-5088
อาจารย์ยงยุทธ เด็ดแก้ว	(055) 302-665, 08-9860-0068
ผศ. นุกูล หุนสนอง	(055) 252-581
รศ. ฉัตรชัย อรณนันท์	(02) 427-3355
ผศ. ฉลอง พันธุ์สว่าง	(055) 336-076, 08-7197-0042
อาจารย์สนั่น สุขรัตน์ปรีชา	(055) 252-806, 08-1283-2778
อาจารย์นิกร - เพ็ญรัตน์ วริรักษ์	(055) 252-393
ดร. บุญยืน จิราพงษ์	(055) 210-325
อาจารย์ประสิทธิ์ สุขเขียว	(053) 491-454
อาจารย์สม เสงี่ยมโปร่ง	08-6021-1477
ดร. น้อย สีป้อ	02-574-5725
ผศ. จักรผัน อักกพันธานนท์	(056) 224-688, 08-1379-9204
ผศ. ไพรัช พืชพันธุ์	(055) 252-129, 08-4618-0085

☎ ป.กศ. รุ่น 5, ป.กศ.สูง รุ่น 1

ชื่อ - นามสกุล	เบอร์โทรศัพท์
กมลมาศ รักพ่วง	517/38 หมู่ 2 ต.ประชาธิปัตย์ อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12130
กรรณิกา นาคถมยา	(055) 642-758
กฤษณา ถมอินทร์	08-4811-4530
กิ่งแก้ว ศศิวัจนไพสิฐ	(054) 797-231
กิติ ใจทอง	(054) 499-405, 08-6118-7754
เกริ่น มากะ	(055) 714-297, 08-6203-0600
เกษม เกียรติคุณ	08-9124-8530
แก้ว อ่อนสด	(056) 883-156, 08-7308-0703
ขจรจิต น้อยทัพ	(055) 517-404
คำมอญ คำวัง	(054) 772-917
จรูญ มีเฟีย	222 หมู่ 1 ต.นครไทย อ.นครไทย จ.พิษณุโลก 65120
จันทร์ดี คำมณี	(054) 791-314
จันทร์เพ็ญ อุตมางคพงค์	(056) 701-592, 08-9500-7585
จินตนา (สงวนศรี) สนองคุณ	08-0211-8033
จุมพล ทรงพุฒิ	(055) 220-214, 08-3962-8343
จุรีรัตน์ วิบูลย์ศักดิ์	(054) 781-343, 08-9953-5587
เจริญศิลป์ วงษ์บุญมาก	(056) 649-062, 08-1039-5749
เฉลิมศรี พึ่งอู่	(055) 630-472
เฉลียว วงศ์แก้ว	08-5154-0516
ชนะ รุ่งน้อย	(055) 652-719, (055) 679-037, 08-1296-0728
ชไมพร กมลรัตนกุล	(02) 245-4565

ชลอ โพธิ์ศรี	(056) 612-617
ชลัยรัตน์ ไข่มุกด์	(02) 589-7768, 08-1295-3108
ชัยยุทธ บุญยสวัสดิ์	08-1300-7301
ชัยวัฒน์ จิตมั่น	(055) 512-053, 08-6679-9627
ชุมพร สงเคราะห์	(02) 539-8967, 08-1625-5594
ชุลีพร ธูปวรพันธ์	(055) 712-756, 08-4049-8071
ณรงค์ เชื้ออ่ำ	08-1727-1002
ณรงค์ มณีโชติ	(056) 324-200
ณรงค์ รมณียกุล	(055) 630-307, 08-9960-1394
ณรงค์ เล็กศิริ	(053) 394-191, 08-4616-4718
ดวงเดือน วัฒกานนท์	(02) 270-1348, 08-1420-8702
ดอกรัก บัลลังก์	(055) 679-131, 08-9563-2972
ดารุณี พลศรีพิมพ์	(043) 722-764, 08-6713-8916
ดำรง ประเสริฐกุล	(055) 303-130, 08-1675-6020 โทรสาร. (055) 230-596
ดำรง สุขลาวรรค์	(02) 447-5648, 08-1841-1077
ดำรงค์ คัญทัพ	(056) 671-286, 08-5593-5690
ดุสิต ไกรกิจราษฎร์	(055) 625-052, 08-6937-4517
ดุสิต คงตระกูล	(056) 748-446, 725-298, 08-1785-4636
ดุสิต บุญตาปวน	(043) 527-776, 08-3329-2320
เดือนงาม โฆษิตดุริยพันธุ์	(055) 623-292, 08-9705-6123
เดือนใจ เจดีย์วงค์	(056) 720-940, 711-144
แถม คงเทศ	(055) 301-903, 08-7200-8355
ทรงศรี เขียวสลับ	(054) 635-104
ทรงสรรค์ นิลกำแหง	(02) 579-5657, 08-9928-2108

ทวีป สุขเกิด	(055) 247-884, 08-9644-7303
ทวีศักดิ์ วีระพันธุ์	(02) 275-2099
ทองนวล ภู่ประเสริฐ	08-4176-6896
ทัศนีย์ สมคำ	(054) 773-143, 08-5718-5504, 08-0793-731
ทิพวรรณ อุปคุต	(055) 591-151
เทิม นิคม	(055) 641-085
ธัญญา จันทร์จารุพงศ์	(054) 524-305
ธารศรี โสนรินทร์	08-1604-5710
นงลักษณ์ สุรเดชา	(055) 712-017
นริศร์ ศรีโพธิ์	(055) 716-303, 08-1888-8524
นารี วิชัยชนะกุล	(034) 252-489, 08-4947-9000
น้ำเชื่อม ยิ้มฤทธิ์	(035) 277-995, 08-1288-1235
นิรมล ละมูนดรี	(055) 890-374, 08-6526-7439
เนาวรัตน์ ชัชวาลย์	วัดสันติวัน หมู่ 3 ต.บึงพระ อ.เมือง จ.พิษณุโลก 65000
โนรี กนกวิทย์ (บุญเชื้อตรง)	~~(055) 341-752~~ 088-1771947
บรรจงจิต พงษ์ชำนะภัย	(056) 701-562, 08-1676-2255
บังอร ชำนาญผา	(055) 396-593, 08-6939-2718
บังอร อินทรเทศ	(055) 297-311
บังอาจ บำรุงศรี	(056) 341-923, 08-1887-7715
บัญญัติ เกตุชาญ	08-1998-2995
บัญญัติ โพธิรัตน์	(056) กลางวัน 262-130 / กลางคืน (056) 261-793
บันเทิง ถัดทะพงษ์	(056) 967-129
บำเพ็ญ โรจนกฤตยากร	(056) 649-345
บุญช่วย บัวกล้า	(055) 681-235, 08-7440-8568

บุญไทย ใจเตรียม	(02) 985-0373, 08-3888-5400
บุญมา ปรอดครบุรี	08-6201-8429, 08-7195-7876
บุญมา สังขโพธิ์	(054) 315-202
บุญเลิศ นวลทรง	(055) 610-191
บุญเลิศ บัวคำ	(02) 901-1343, 08-1812-5653
บุญอาบ นันทขว้าง	(02) 378-2351, 08-1642-2532
ปทุม ์พงศ์พันธ์	(054) 523-009
ประกิต พัฒนากุล	(02) 519-4973, 08-2172-3801
ประคอง อาจองค์	(055) 214-429, 08-1533-3936
ประจวบ คงทอง	(055) 449-023, 08-4619-1562
ประชัน กองทอง	(055) 612-906, 08-1533-5573
ประดิษฐ์ กลึงมั่น	(055) 711-425
ประดิษฐ์ อ่วมแจง	08-3163-8864
ประนอม ยิ้มละมัย	(056) 612-658
ประไพพรรณ เวชรักษ์	(02) 424-9497, 08-1931-9040
ประไพศรี แก้ววิเชียร	(056) 612-104, 08-7737-0445
ประภา วงศ์มณี	(055) 613-520, 08-9437-8677
ประมวล บัวนารี	(055) 625-043, 08-1604-1007
ประมวล พุฒตาลดง	08-9860-7349, (055) 712-607
ประสิทธิ์ ศรีภิรมย์	(055) 366-068
ประเสริฐ ทองงามขำ	(056) 613-410, 08-1474-7756
ปราณี พัฒนวิเชียร	61/1 หมู่ 8 ต.ทุ่งหลวง อ.คีรีมาศ จ.สุโขทัย 64160
ปราณี เพชรวรรณ (สว่างแจ้ง)	(056) 622-271
ปราโมทย์ ธงอาสา	(056) 702-148
เปรมจิต โทนแก้ว	(056) 720-521

เปล่ง แดงชาติ	(056) 691-057
ผาสุก เพ็งคุ้ม	(055) 377-921
พจน์ บุญจันทร์	(055) 611-876, 08-6199-6500
พรทิพย์ ขมินธกุล	(056) 612-371
พรรณี รอดนิล	(055) 213-303, 08-9639-1766
พร้อมพรรณ พฤทธิกุล	(02) 275-5377, 276-6983, 08-1438-4088
พวงมาลี ทองภูเบศร์	(053) 298-709
พัฒนา สุริยรัตน์	(054) 521-505
พายัพ น้อยจันทร์	08-9641-0498
พิธี จำนงไทย	(02) 982-5516, 08-1251-9007
เพชรี ปันแก้ว	(054) 741-485
เพ็ญศรี ใจตา	(055) 713-227
เพ็ญศรี ดำริห์ชอบ	(02) 589-5784
ไพรัตน์ ใยดี	(055) 641-382, 08-6936-1338, 08-6590-0460
ภาวิณี นามสินธุ์	(02) 7377967, 08-1487-8297
มะลิ สังขพร	(035) 322-520, 08-9062-9918, (02) 536-6444
มาลี จ้อยโหมด	(055) 247-103, 08-3628-2518
มาลี มณีกาศ	(054) 599-180, 08-9851-9623
มาลี มีศีล	(055) 311-849, 08-3484-0089
มาลี อินทรา	(02) 583-8094, 08-1533-7337
ยุพดี เกตุปัญญา	08-1475-7322
เยี่ยม สมสูตร	(02) 530-3574, 08-5110-7590
ระเบียบ ขำพงษ์	(055) 611- 036
รพีพรรณ มั่นคง	(055) 644-391, 08-1474-7915
รัชนี รักษ์ชน	(055) 716-804

ราตรี มณีรัตน์	(02) 915-6895
เรณู ภูอภิรมย์	12 หมู่ 5 ต.หนองยาง อ.หนองยาง จ.อุทัยธานี 61110
ลินจง หลวงนิหาร	(056) 781-171
เล็ก ศรีทรัพย์	(055) 610-208, 08-1838-7356
วงเดือน กลิ่นห้าวหาญ	(02) 527-4655, 08-5341-4662
วรรณา จันทนาคม	(036) 621-757
วัฒนา อมรมุนีพงศ์	(055) 252-891, 08-1933-5047
วันชาติ ประสาทเขตการ	(074) 376-145, 08-9773-1167
วันเพ็ญ ชาญกล้า	(054) 541-869
วิเชียร อังอดุลย์	(055) 511-364
วิน สีม่วง	(055) 681-598
วิรัช จงอยู่สุข	(056) 333-948, 08-1888-8332
วิไลวรรณ ธรรมโกวิท	(056) 721-199, 08-1972-6374
วิสิฐ วงศ์จิตราทร	(056) 289-025, 08-9859-9136
วิสิทธิ์ โรจน์พจนรัตน์	(02) 279-6222 ต่อ 20, 50, 08-1929-0390 โทรสาร (02) 279-6203
วีรศักดิ์ มากเมือง (เอง แซ่อุ้ย)	08-1474-2748
วีระชัย เตียวตระกูล	08-1972-1385, 08-7071-1420
วุฒิ ทองไทยนันท์	(055) 890-090, 08-6936-9135
แววดาว เข็มทอง	08-1281-1554
ศิริวรรณ จันทร์เพ็ญ	(054) 522-764
ศิลป์ชัย โม้พวง	(055) 532-415
เศวต รัตโนทัย	(055) 223-822, 08-1887-2286
สนั่น ดวงกระสินธุ์	(056) 769-499, 08-6199-4122

สมใจ กุณาคำ	(056) 736-535, 08-1674-0979
สมนึก พุทสว่าง	(056) 641-558
สมบัติ อำภา	(056) 511-507
สมบูรณ์ กฤษณะพันธุ์	(02) 421-1811, (02) 444-1236
สมบูรณ์ วงศ์จรรยา	(02) 514-1308, 08-1341-5137
สมปอง พรรณประดิษฐ์	(056) 615-302, 08-2406-8512
สมพงษ์ ทับทอง	(056) 633-364, 08-9193-6930
สมรักษ์ ณ ชัย	(055) 389-072
สมศรี กสิฤกษ์	08-1962-0288
สมศักดิ์ นิ่มสุวรรณ	(056) 782-256
สมศักดิ์ พึ่งพัก	110/1 หมู่ 1 ต.วังไทร อ.คลองขลุง จ.กำแพงเพชร 62120
สลวย เฉลิมพงศ์	(02) 447-0725, 08-9773-7357
สวาท อิ่มรอด	499/1 หมู่ 3 ต.บ้านสวน อ.เมือง จ.สุโขทัย 64220
สาคร พรหมจันทร์	(056) 631-012, 08-9642-6358
สานิตย์ โสวัณณะ	~~08-6640-9515~~ 089-8419030
สิน คงพูล	(055) 612-170, 08-1886-8816
สุคนธ์ บัวพรวน	(056) 702-185
สุจิตรา หฐวรรธนะ	(02) 585-7433
สุจินต์ ปัณราช	(02) 975-9244, 08-1913-1207
สุชาดา วัยวุฒิ	(02) 379-6511, 08-6971-2399
สุชิน กลิ่นบัว	08-1972-3115
สุดารัตน์ สินสว่าง	(02) 573-2513, 08-9140-3030
สุดใจ ไพจิตรกุญชร	(034) 520-012
สุดใจ เหลืองหิรัญ	(055) 290-345

สุนันทา เทอดไทย	08-9686-2210
สุปาณี เจริญวัฒนานนท์	(02) 584-3845, 08-6991-9955
สุมน บูรณสมภพ	(02) 466-6977, 089-688 6040
สุมาลย์ กุศลศารทูล	(056) 614-884
สุรินทร์ เพชราเมธานันท์ (นิรชล)	(055) 649-067, 08-7086-3567
สุวพรรณ บุญอ่อน	(054) 218-887
สุวรรณ นุชนารถ	08-9003-2880
สุวลี คงถาวรนันต์	(032) 221-254, 08-0201-1688
สุวัฒน์ น้ำคณาคุปต์	(055) 712-834, 08-9960-8989
สุวิมล สิทธิศักดิ์	(055) 252-491, 08-4688-8414
แสงจันทร์ อินทรทัศน์	(055) 230-326, (02)455-4770
แสงสว่าง จินดาคำ	(054) 522-370
อธิปัตย์ คลี่สุนทร	(02) 589-5938, 08-1907-2238
อนุสรณ์ ยกให้	(056) 611-494, 08-1474-3733
อบ ปรอดครบุรี	08-6926-0518
อภิรักษ์ เจริญทิม	(056) 665-183
อรุณี กาวิยะ (คุปตะจินดา)	(054) 325-972, 08-7789-1477
อาทิตย์ โพธิ์จันทร์	08-9820-6788, 08-6130-3379
อารีย์ อิ่มวิทยา	17 ถ.วังจันทร์ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.พิษณุโลก 65000
อารีรักษ์ พึ่งพัก	(055) 713-331
อำนวย ธราวรรณ	(054) 511-505
อิสระ อภัยราช	(055) 720-043, 08-1886-6249
อุทิศ กุมาร	(055) 671-196, 08-0027-2565

เพื่อน 2 คนนี้อยู่ไหน... ใครรู้บ้าง?

1. บุญลือ กันเกษม
2. สุขุมาลย์ บุตรช้าง

อาลัยแด่ผู้จากไปแล้ว

อาจารย์เก่า

1. อาจารย์ชิดชม กาญจนโชติ
2. อาจารย์อุสา วีระพันธุ์
3. อาจารย์พิชัย เชื้อสกุล
4. อาจารย์สมัย ศศะนาวิน
5. อาจารย์นิวัติ แก่นจันทร์
6. ผศ. รังสรรค์ วัฒนะ
7. อาจารย์สินี ทับแปลง
8. พ.อ. เปรื่อง ตระกูลปาน
9. อาจารย์โรจนา ศิริสถาพร (สุวรรณโรจน์)

เพื่อนเรา

1. กัน วงษ์เบ้า
2. บังอรศรี อัคนิถิน
3. กัญญา สว่างเรืองศรี
4. อำพล รังโปฎก
5. มานิตย์ สอนไว
6. ปรีชา สุขสัมพันธ์
7. ทองดี แสงบุรรัตน์
8. วิรัช กุลสุ
9. วิศาล มะรังษี
10. ทนง โพธิ์ขำ
11. ทองหล่อ กัณหาทู้
12. คำหล้า หมื่นโกฏิ
13. กองเพชร แก้วชะเนตร
14. ศิลา พินสีดา
15. จรูญ หล้าเตจา
16. มังกร พูนทรัพย์
17. ถนอม นันทหาร
18. บุญช่วย เสือเพ็ง
19. ประยูร เกตุบำรุง
20. อดุลย์ ว่องวิทย์การ
21. มนู ประพฤติธรรม
22. ถวัลย์ ทิพยเนตร
23. ชาญ มีกำลัง
24. ประเสริฐ เชื้อผู้ดี
25. วัลนิภา พรหมปฏิมา
26. อุดร อินทรประสิทธิ์
27. อัญชัน นาคแก้ว
28. อนันต์ อินทรประสิทธิ์
29. รัตนา บุตรรัตน์
30. ผดุง นรัตถรักษา
31. สนั่น เส็งพานิช
32. พรพิมล ทิมาสาร
33. สุเทพ นาคะภากร
34. ประดิษฐ์ โตเพชร
35. วัชรี รัชตธาดา
36. สละ บุญเพ็ง
37. ลง่า เส็งชา
38. ชูศรี ซับซ้อน
39. ชัย สัทธานนท์

2 54 40 อรวินุช มั่นพัก
55 41 สมัย ศศะนาวิน
42 เกรียงศักดิ์

การจัดงานคารวะอาจารย์และสังสรรค์ ป.กศ. รุ่น ๕ และ ป.กศ. สูง รุ่น ๑ สถาบันพิบูลสงคราม พิษณุโลก

ครั้งที่	จังหวัดเจ้าภาพ	วัน/เดือน/ปี	สถานที่จัด
๑	พิจิตร	๒๕๓๖	ร้านอาหารตวงเพชร อ.เมือง จ.พิจิตร
๒	กำแพงเพชร	๒๕๓๗	สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร
๓	สุโขทัย	๒๕๓๘	โรงแรมไพลิน จ.สุโขทัย
๔	พิษณุโลก	๒๕๓๙	โรงแรมอมรินทร์นคร จ.พิษณุโลก
๕	ตาก	๒๕๔๐	หาดวาเลนไทน์ ทะเลสาบเหนือเขื่อนภูมิพล
๖	แพร่	๒๓-๒๔ ต.ค. ๒๕๔๑	โรงเรียนเมธังกราวาส อ.เมือง จ.แพร่
๗	เพชรบูรณ์	๒๕-๒๖ ธ.ค. ๒๕๔๒	บ้านริมดอยรีสอร์ต จ.เพชรบูรณ์
๘	กรุงเทพฯ-อื่นๆ	๑๔-๑๕ ต.ค. ๒๕๔๓	สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
๙	พิจิตร	๑๗-๑๘ พ.ย. ๒๕๔๔	โรงแรมพิจิตรพลาซ่า อ.เมือง จ.พิจิตร
๑๐	กำแพงเพชร	๙-๑๐ พ.ย. ๒๕๔๕	โรงแรมเพชร จ.กำแพงเพชร
๑๑	นครสวรรค์	๑๔-๑๕ ธ.ค. ๒๕๔๖	โรงแรมพิมาน อ.เมือง จ.นครสวรรค์
๑๒	น่าน-สุโขทัย	๒๐-๒๑ พ.ย. ๒๕๔๗	น่านวัลเลย์รีสอร์ต อ.เมือง จ.น่าน
๑๓	กรุงเทพฯ-อื่นๆ	๑๙-๒๐ ต.ค. ๒๕๔๘	โรงแรมเดอะไทด์รีสอร์ต บางแสน จ.ชลบุรี
๑๔	พิษณุโลก	๑๕-๑๖ พ.ย. ๒๕๔๙	โรงแรมอมรินทร์ ลากูน จ.พิษณุโลก
๑๕	ตาก-กำแพงเพชร	๑๗-๑๘ พ.ย. ๒๕๕๐	วัฒนาวิลเลจ รีสอร์ต อ.แม่สอด จ.ตาก
๑๖	เพชรบูรณ์-พิจิตร-นครสวรรค์	๒๖-๒๗ พ.ย. ๒๕๕๑	โรงแรม ดิ อิมพีเรียล ภูแก้วฮิลล์ รีสอร์ต อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์
๑๗	สุโขทัย-แพร่-น่าน	๒๘-๒๙ พ.ย. ๒๕๕๒	โรงแรมไพลินสุโขทัย จ.สุโขทัย
๑๘	พิษณุโลกและใกล้เคียง	๒๐-๒๑ พ.ย. ๒๕๕๓	โรงแรมกรีนเลค รีสอร์ต จ.เชียงใหม่

วค. พิบูลสงคราม พิษณุโลก
26 - 29 พฤศจิกายน 2552

งานสังสรรค์และคารวะอาจารย์ ครั้งที่ 17
วค.พิบูลสงคราม พิษณุโลก
28 - 29 พฤศจิกายน 2552
ณ โรงแรมไพลินสุโขทัย

การเพิ่มผลิตสุโขทัย

งานสัมสรรค์และศาราะอาจารย์ ครั้งที่ 17
วค.พิบูลสงคราม พิษณุโลก
28 - 29 พฤศจิกายน 2552
ณ โรงแรมไพลินสุโขทัย

ว.ค.พิบูลสงคราม พิษณุโลก ครั้งที่ 16

ว.ค.พิบูลสงคราม พิษณุโลก ครั้งที่ 16

ที่เตือน
ที่วัน
ที่คอย
ที่เธอฉัน
จะต้องพร่ำ
จะต้องสั่ง
จะสมหวัง
กี่ปีไหน

กี่ปี
กี่วาง
กี่ครั้ง
อีกกี่กี่
กี่กี่กี่
กี่กี่กี่
กี่กี่ครั้ง
กี่กี่กี่

ที่ผันผ่าน
ที่ผ่านผัน
ยังกี่วัน
ปีต่อไป
อีกกี่ครั้ง
อีกทีไหม
กี่สมใจ
มีมาครบ ๆ ๆ ๆ ©www

พิธี อำนวงไทย

ไอหาย...ไม่ใช่เพราะเห็น “ออบหลวง”

แต่เห็น...สายน้ำที่ไหลไป

แล้วไม่เคยไหลกลับมา

เฉกเช่น วัน เวลา...